

Leena Metso
Salme Ahlström
Petri Huhtanen
Minna Leppänen
Eija Pietilä

Nuorten päihteiden käyttö Suomessa 1995–2007

ESPAD-tutkimusten tulokset

RAPORTTI

© Kirjoittajat ja Terveyden ja hyvinvoinnin laitos

Taitto: Christine Strid

ISBN 978-952-245-020-3 (painettu)

ISSN 1798-0070 (painettu)

ISBN 978-952-245-021-0 (PDF)

ISSN 1798-0089 (PDF)

Gummerus Kirjapaino Oy
Jyväskylä 2009

Tiivistelmä

Leena Metso, Salme Ahlström, Petri Huhtanen, Minna Leppänen, Eija Pietilä. Nuorten päihteiden käyttö Suomessa 1995–2007. ESPAD-tutkimusten tulokset. Terveyden ja hyvinvoinnin laitos, Raportti 6/2009. Helsinki 2009. 108 sivua. ISBN 978-952-245-020-3

Eurooppalainen koululaistutkimus nuorten päihteiden käytöstä (European School Survey Project on Alcohol and Other Drugs, ESPAD) on tehty vuodesta 1995 alkaen neljän vuoden välein 23–35 Euroopan maassa. Suomi on ollut mukana kaikilla tutkimuskerroilla eli vuosina 1995, 1999, 2003 ja 2007. Tähän raporttiin on koottu Suomea koskevia tuloksia kaikilta tutkimusvuosilta.

Raportissa tarkastellaan mm. tupakan, alkoholin, huumeiden ja muiden päihteiden käytön trendejä, eri päihteiden käytön aloitusikä, alkoholin hankintatapoja, eri päihteisiin liittyviä arvioituja riskejä ja päihteiden käytön yleisyyttä ja muutoksia asuinpaikan, perhetaustan ja koulumenestyksen mukaan. Raporttiin liittyviin taulukoihin sisältyy runsaasti yksityiskohtaista tietoa.

Kohderyhmä on tutkimusvuonna 16 vuotta täyttävät nuoret. Suomessa tämä ikäryhmä on peruskoulun yhdeksännellä luokalla. Aineisto on kerätty ositettua ryväsotantaa käyttäen anonyyminä luokkakäytönä maaliskuun lopulla kunakin tutkimusvuonna. Valtaosa nuorista on siis vielä 15-vuotiaita. Aineiston koko on vaihdellut runsaan 2 000 ja 5 000 oppilaan välillä eri vuosina.

Nuorten humalajuominen oli 1990-luvun loppupuolella erittäin yleistä Suomessa, mutta on selkeästi vähentynyt 2000-luvulla. Kuitenkin vielä vuonna 2007 runsas kymmenesosa nuorista humaltui suunnilleen viikoittain. Näillä usein humaltuvilla nuorilla on usein muitakin ongelmia. Raitistuminen on alkanut pääkaupunkiseudulta ja korkeasti koulutettujen vanhempien lapsista.

Myös nuorten tupakointi on vähentynyt 2000-luvulla. Päivittäisen tupakoinnin ja humalajuomisen aloitusiässä ei tapahtunut juurikaan muutosta aikavälillä 1995–2003, mutta sekä tupakoinnin että humalajuomisen aloitusikä on myöhentynyt aikavälillä 2003–2007.

Huumeiden käytön yleistymistä 1990-luvulla on nimetty Suomen toiseksi huumealloksi. Sen leviämistä kuvaa nuorten kannabiskokeilujen yleistyminen. Ne alkoivat pääkaupunkiseudulta, korkeasti koulutettujen vanhempien lapsista, levisivät muihin kaupunkeihin ja edelleen maaseudulle, alueellisesti etelästä länteen, pohjoiseen ja itään, sekä vanhempien koulutuksen mukaan alempiin sosiaaliryhmiin. Aalto taittui vuosituhatvuoden vaihteessa ja kannabiskokeilujen väheneminen alkoi samoista ryhmistä, mistä aalto oli lähtenyt liikkeelle. Suomessa nuorten huumeiden käyttö on vähäisempää kuin monessa muussa Euroopan maassa.

Päivittäiseen tupakointiin nuoret ovat suhtautuneet kriittisesti koko tarkastelujakson ajan. Viikoittaisessa humalajuomisessa on nähty paljon vähemmän riskejä kuin tupakoinnissa, mutta 2000-luvulla asenteet humalajuomista kohtaan ovat kiristyneet. Kannabiskokeilujen riskit arvioitiin entistä pienemmiksi vuoteen 2003 asti, mutta sen jälkeen suhtautuminen niihin on hieman kiristynyt.

Nuorten päihteiden käyttö on vähentynyt vuosituhatvuoden vaihteen jälkeen. Alueelliset erot ovat taasoittuneet. Päihteiden käytön väheneminen on alkanut yleensä nuorista, jotka menestyvät hyvin koulussa, joiden vanhemmilla on korkea koulutus ja jotka asuvat ydinperheissä, mutta muut nuoret ovat seuranneet trendiä vähän myöhemmin. Myönteisestä kehityksestä huolimatta vuonna 2007 yli puolet nuorista oli ollut joskus humalassa, noin kolmannes kyselyä edeltäneen kuukauden aikana ja reilu kymmenesosa humaltui suunnilleen viikoittain. Ehkäisevällä päihdetyöllä riittää kysyntää.

Avainsanat: nuoret, päihteet, alkoholi, humala, tupakka, huumeet, kannabis, aloitusikä

Sammandrag

Leena Metso, Salme Ahlström, Petri Huhtanen, Minna Leppänen, Eija Pietilä. Nuorten päihteiden käyttö Suomessa 1995–2007. ESPAD-tutkimusten tulokset [Finländska ungdomars användning av alkohol och andra droger 1995–2007. Resultaten från ESPAD-undersökningen]. Institutet för hälsa och välfärd, Rapport 6/2009. Helsingfors 2009. 108 sidor. ISBN 978-952-245-020-3

Den europeiska undersökningen om skolungdomars användning av alkohol och andra droger (European School Survey Project on Alcohol and Other Drugs, ESPAD) har sedan 1995 utförts med fyra års mellanrum i 23–35 europeiska länder. Finland har varit med alla gånger undersökningen har gjorts, dvs. 1995, 1999, 2003 och 2007. I denna rapport har man sammanställt resultaten för Finland från samtliga undersökningsår.

I rapporten granskas trender inom bruket av bl.a. tobak, alkohol, narkotika och andra droger, vid vilken ålder man börjat använda olika droger, sätten att få tag på alkohol, risker förenade med olika droger, hur allmänt bruket av alkohol och andra droger är och förändringar enligt bostadsort, familjebakgrund och skolframgång. Rapportens tabeller innehåller rikligt med detaljerad information.

Målgruppen är ungdomar som fyller 16 år under undersökningsåret. I Finland finns denna åldersgrupp på grundskolans nionde klass. Vid insamlingen av materialet använde man sig av klusterurval och klasserna svarade anonymt på enkäten i slutet av mars under respektive undersökningsår. Största delen av ungdomarna var alltså fortfarande 15 år gamla. Materialets storlek har varierat mellan drygt 2 000 och 5 000 elever under de olika åren.

Under den senare delen av 1990-talet var berusningsdrickandet bland de unga mycket allmänt i Finland, men under 2000-talet har det minskat betydligt. Ännu år 2007 drack sig dock en dryg tiondel av ungdomarna berusade i stort sett varje vecka. De ungdomar som drack sig berusade ofta har också ofta andra problem. Utvecklingen mot ökad nykterhet har börjat i huvudstadsregionen och bland barn till högutbildade föräldrar.

Även rökandet har minskat bland ungdomarna under 2000-talet. Under perioden 1995–2003 skedde ingen märkbar förändring när det gäller vid vilken ålder ungdomarna börjar röka dagligen och dricka sig berusade, men däremot hade ungdomarnas debutålder för att röka och dricka sig berusade senarelagts under perioden 2003–2007.

Ökningen av narkotikabruket under 1990-talet har kallats Finlands andra narkotikavåg. Granskningen av den växande andelen ungdomar som prövar på cannabis visar hur narkotikavågen drog fram över Finland. Vågen började i huvudstadsregionen bland barn till högutbildade föräldrar, spred sig till andra städer och vidare till landsbygden, regionalt från söder västerut, norrut och österut, samt till lägre socialgrupper mätt enligt föräldrarnas utbildning. Vågen bröts vid millennieskiftet och minskningen av antalet som prövat på cannabis startade i samma grupper där vågen haft sin början. I Finland är ungdomarnas bruk av narkotika mindre än i många andra europeiska länder.

De unga har förhållit sig kritiska till dagligt rökande under hela undersökningsperioden. Man har sett mycket mindre risker med att dricka sig berusad varje vecka än med att röka, men på 2000-talet har attityderna till berusningsdrickandet skärpts. Riskerna med att pröva på cannabis bedömdes som allt mindre fram till 2003, men sedan dess har inställningen skärpts en aning.

Ungdomarnas användning av alkohol och andra droger har minskat sedan millennieskiftet. De regionala skillnaderna har utjämnats. Minskningen av användningen av alkohol och andra droger har i allmänhet börjat bland ungdomar som har framgång i skolan, har högutbildade föräldrar och lever i en kärnfamilj, medan andra ungdomar har följt trenden något senare. Trots den positiva utvecklingen hade år 2007 över hälften av ungdomarna varit berusade någon gång, ungefär en tredjedel hade varit det under månaden före enkäten och drygt en tiondel drack sig berusade i stort sett varje vecka. Efterfrågan på preventivt alkohol- och drogarbete är stor.

Nyckelord: ungdomar, droger, alkohol, berusning, tobak, cannabis, debutålder

Abstract

Leena Metso, Salme Ahlström, Petri Huhtanen, Minna Leppänen, Eija Pietilä. Nuorten päihteiden käyttö Suomessa 1995–2007. ESPAD-tutkimusten tulokset [Alcohol and Drug Use among Adolescents in Finland 1995–2007. ESPAD survey results]. The National Institute for Health and Welfare (THL), Report 6/2009. Helsinki 2009. pp. 108. ISBN 978-952-245-020-3

The European School Survey Project on Alcohol and Other Drugs (ESPAD) has been conducted every four years since 1995, initially in 23 countries and most recently in 35 countries in Europe. Finland has participated in each survey, in 1995, 1999, 2003 and 2007. Results from each year of the survey are compiled in this national report on Finland.

The report monitors trends in, among other things, the use of tobacco, alcohol, drugs and other substances; the age of onset of substance use; ways of acquiring alcohol; the perceived risks of various substances; the prevalence of substance use and changes in it according to place of residence, family background and success at school. The tables included in the report contain a lot of detailed information.

The target group is young people who will turn 16 years old during the calendar year of the survey. In Finland, this age group attends the ninth grade of comprehensive school. The data have been collected using stratified cluster sampling and questionnaires completed anonymously in school classes at the end of March of each year of the survey. A majority of the young people are thus still 15 years of age. The number of participants per year in Finland has varied between a little more than 2000 and up to 5000 students.

Heavy episodic drinking among adolescents was highly prevalent in Finland in the late 1990s, but has significantly decreased during the 2000s. In 2007, however, more than 10 per cent of young people still reported getting drunk approximately every week. These young people who often engage in heavy drinking usually have other problems as well. The non-drinking trend started to become more prominent in the Helsinki region and among the children of highly educated parents.

Youth smoking has also decreased during the 21st century. While the age of onset of daily smoking and drinking did not change much between 1995 and 2003, the age of onset of both activities rose between 2003 and 2007.

The increase in drug use in the 1990s is referred to as the second drug wave in Finland. Its spread is reflected in young people's increased experimentation with cannabis, which began in the Helsinki region, amongst the children of highly educated parents, then spread to other cities and the countryside, regionally from south to west, north and east, and onto lower social levels as based on the parents' educational level. The wave broke at the turn of the century, and experimentation with cannabis began to decrease among the same groups in which it began. During the whole survey period, there was less drug use among adolescents in Finland than in many other European countries.

Young people have had critical views about daily smoking since the beginning of the monitoring period. While drinking to become intoxicated has been viewed as much less risky than smoking, early 21st century attitudes towards it have hardened. Up until 2003, the risks associated with cannabis experimentation were perceived as lower than before, though attitudes began to harden thereafter and become slightly more conservative.

The use of alcohol and other drugs among adolescents has decreased since the beginning of the new millennium and regional differences have levelled out. The decrease in use began among young people who do well in school, whose parents are highly educated, and who live in intact families, but other young people have later followed the trend. Despite these positive developments, in 2007 over half of young people had been drunk at least once, approximately a third had been drunk in the month prior to completing the questionnaire and more than 10 per cent reported being drunk approximately every week. Preventive substance abuse work is therefore in high demand.

Keywords: adolescents, substances, alcohol, intoxication, tobacco, drugs, cannabis, age of onset

Sisällys

Tiivistelmä
Sammandrag
Abstract

1	JOHDANTO.....	9
2	TUTKIMUSASETELMA JA TUTKIMUKSEN TOTEUTUS	10
	Kohdejoukko ja otanta	10
	Aineiston keruu.....	11
	Kyselylomake	11
	Opettajien arviot aineistonkeruun onnistumisesta	12
3	AINEISTOT JA MENETELMÄT	13
	Aineistojen perustiedot.....	13
	Aineistojen luotettavuus ja laatu	13
	Menetelmät	14
4	PÄIHTEIDEN KÄYTÖN TRENDIT	15
	Tupakointi ja nuuskan käyttö (taulukot 4a–4f)	15
	Alkoholin käyttö ja juomistiheys (taulukot 5a–5e)	15
	Juomalajit (taulukot 6a–6b)	17
	Viime alkoholin käyttökerralla juodut määrät (taulukot 7a–7c).....	17
	Humalajuominen (taulukot 8a–8g).....	18
	Lääkkeiden käyttö (taulukot 9a–9c)	20
	Liimojen, liuottimien yms. käyttö päihdetarkoituksessa (taulukot 10a–10c).....	21
	Kannabiksen käyttö (taulukot 11a–11d).....	22
	Muiden laittomien huumeiden käyttö (taulukot 12a–12c, 13)	22
5	PÄIHTEIDEN KÄYTÖN ALOITUSIKÄ.....	23
	Tupakoinnin aloitusikä (taulukot 14a–14b)	23
	Alkoholin käytön aloitusikä (taulukot 15a–15f).....	23
	Muiden päihteiden aloitusikä (taulukot 16a–16f)	24
6	PÄIHTEIDEN SAATAVUUS, HANKINTA JA NAUTTIMISPAIKKA	25
	Eri päihteiden saatavuus oman arvion mukaan (taulukko 17)	25
	Huumeiden tarjonta (taulukot 18a–18c)	25
	Alkoholin ostaminen omaan käyttöön (taulukot 19a–19e) ja juominen anniskelupaikoissa (taulukot 19f–19j)	25
	Alkoholin hankintatapa viime käyttökerralla (taulukko 20).....	26
	Alkoholin nauttimispaikka viime käyttökerralla (taulukko 21)	26
7	PÄIHTEIDEN KÄYTTÖÖN LIITTYVÄT ARVIOIDUT RISKIT JA KOETUT ONGELMAT	27
	Tupakointiin liittyvät arvioidut riskit (taulukot 22a–22b).....	27
	Alkoholin käyttöön liittyvät arvioidut riskit (taulukot 23a–23c)	27
	Huumeiden käyttöön liittyvät arvioidut riskit (taulukot 24a–24g).....	28
	Alkoholin käytön vuoksi koetut ongelmat (taulukko 25).....	29
8	PÄIHTEIDEN KÄYTTÖ ASUINPAIKAN MUKAAN	30
	Päihteiden käyttö suuralueittain (taulukot 26a–26c)	30
	Päihteiden käyttö kaupungeissa ja maaseudulla (taulukot 27a–27c)	31
9	PÄIHTEIDEN KÄYTTÖ JA PERHETAUSTA.....	33
	Päihteiden käyttö perhemuodon mukaan (taulukot 28a–28d)	33
	Päihteiden käyttö vanhempien koulutustason mukaan (taulukot 29a–29d)	33
	Päihteiden käyttö vanhempien kontrollin mukaan (taulukot 30a–30d).....	34

10	PÄIHTEIDEN KÄYTTÖ JA KOULUN KÄYNTI	36
	Päihteiden käyttö koulusta pinnaamisen mukaan (taulukot 31a–31d)	36
	Päihteiden käyttö todistuksen keskiarvon mukaan (taulukot 32a–32d)	36
11	YHTEENVETO JA POHDINTA	38
	Kirjallisuus	40
	Taulukkuuettelo	41
	Taulukot	45
	Liite 1. ESPAD-otosten ositteet eri tutkimusvuosina	88
	Liite 2. Luokan lomake	90
	Liite 3A. Kyselylomake A vuonna 2007	92
	Liite 3B. Kysymykset, jotka poikkesivat lomakkeella B lomakkeen A kysymyksistä	108

1 JOHDANTO

Eurooppalainen koululaistutkimus alkoholin ja muiden huumeiden käytöstä (European School Survey Project on Alcohol and Other Drugs, ESPAD) seuraa suomalaisten koululaisten alkoholin ja muiden huumeiden käyttöä ja vertaa niissä tapahtuneita muutoksia muiden Euroopan maiden nuorten parissa tapahtuneisiin muutoksiin. Muiden maiden nuorten parissa havaitut kehitystrendit auttavat ennakoimaan kehitystä Suomessa.

Mm. Euroopan huumeiseurantakeskus (EMCDDA) käyttää tuloksia hyväkseen valmistaessaan vuosittain raportin huumeiden käytöstä Euroopassa. ESPAD-aineistoa käytetään hyväksi myös arvioitaessa Suomessa tehtyjen alkoholipoliittisten ratkaisujen, kuten alkoholin veronalennusten ja jakelujärjestelmän muutosten vaikutuksia. Tämän vuoksi ei tutkita ainoastaan nuorten päihteiden käyttöä, vaan myös sitä, miten he ovat saaneet päihteet käyttöönsä.

Ensimmäinen ESPAD-aineisto kerättiin vuonna 1995 yhteensä 23 maassa, vuonna 1999 mukana oli 30 maata. Vuosina 2003 ja 2007 aineisto kerättiin 35 Euroopan maassa. Tutkimuksen kohderyhmänä on tutkimusvuonna 16 vuotta täyttävät, jotka tutkimushetkellä ovat vielä pääosin 15-vuotiaita.

Suomessa on myös muita tutkimuksia, joissa kartoitetaan nuorten tupakan, alkoholin ja huumeiden käyttöä. Nuorten terveystapatutkimuksessa on seurattu tupakan ja alkoholin käyttöä vuodesta 1977 lähtien kahden vuoden välein 12-, 14-, 16- ja 18-vuotiaiden keskuudessa (Rimpelä ym. 2007). WHO:n nuorten terveystutkimuksista koskevassa tutkimuksessa (Health Behaviour in School-Aged Children (HBSC)) on tietoja 11-, 13- ja 15-vuotiaiden tupakan ja alkoholin käytöstä vuodesta 1985 lähtien neljän vuoden välein ja vuodesta 2002 lähtien myös huumeista (Currie ym. 2008). Alueellisissa kouluterveyskyselyissä on myös päihteiden käyttöä koskevia kysymyksiä. Näitä tehdään joka toinen vuosi peruskoulun 8. ja 9. luokkalaisten sekä lukion 1. ja 2. vuosikurssin oppilaiden keskuudessa niissä kunnissa, jotka haluavat osallistua (Luopa ym. 2008). Muut tutkimukset kuin kouluterveystutkimus perustuvat koko maan kattavaan satunnaisotantaan.

ESPAD on ainoa tutkimus, jossa keskeinen sisältö on nuorten päihteiden käyttö, käyttötavat ja päihdeasenteet. Muut tutkimukset ovat terveystieteellisiä ja niissä päihteiden käyttöä kartoitetaan suppeasti. Kansainvälisissä vertailuissa voi käyttää vain eri maissa yhdenmukaisin menetelmin tehtyjä tutkimuksia. Edellä mainitut tutkimukset eivät voi korvata toisiaan, mutta eri tutkimuksista saadut samansuuntaiset tulokset voivat vahvistaa tulosten luotettavuutta.

Suomen ESPAD-tuloksista on aiemmin julkaistu taulukkoraportteja yhden tai kahden peräkkäisen vuoden tuloksista kerrallaan (Ahlström ym. 1997, 2001a ja 2004). Lisäksi on julkaistu joukko artikkeleja (esim. Ahlström ym. 2001b ja 2003), myös vuoden 2007 tuloksista (Ahlström ym. 2008). Viimeisimmät kansainväliset ESPAD-tulokset ovat vuoden 2003 aineistoista (Hibell ym. 2004).

Tässä raportissa tarkastellaan suomalaisten nuorten päihteiden käyttöön liittyviä trendejä vuosilta 1995, 1999, 2003 ja 2007. Alkoholin, tupakan, lääkkeiden, liuottimien ja huumeiden käytön trendien lisäksi tarkastellaan mm. eri päihteiden käytön aloitusiän, alkoholin hankintatapojen, päihteiden käyttöön liittyvien arvioitujen riskien ja alkoholin käytön vuoksi koettujen ongelmien muutoksia. Päihteiden käytön trendejä tarkastellaan myös asuinpaikkaan, perhetaustaan ja koulunkäyntiin liittyvien taustatekijöiden mukaan.

2 TUTKIMUSASETELMA JA TUTKIMUKSEN TOTEUTUS

Kohdejoukko ja otanta

Vuonna 2007 tutkimuksen perusjoukko koostui vuonna 1991 syntyneistä suomen- ja ruotsinkielisten koulujen oppilaista. Vastaavasti vuonna 2003 tutkimuksen kohteena olivat vuonna 1987 syntyneet, vuonna 1999 vuonna 1983 syntyneet ja vuonna 1995 vuonna 1979 syntyneet. Kyseinen ikäluokka on pääosin peruskoulun 9. luokalla, siksi kysely tehtiin vain 9. luokkalaisten keskuudessa. Eri vuosina kerätyissä aineistoissa noin 5 % oppilaista ei ole kuulunut tavoiteltuun ikäluokkaan – he ovat joko luokalle jääneitä tai tavallista myöhemmin tai aikaisemmin koulunsa aloittaneita. Voimme siis arvioida, että noin 5 % ikäluokasta jää tavoittamatta sen takia, että he eivät ole 9. luokalla. Otannan ulkopuolelle on jätetty esim. vamman vuoksi erityisopetuksessa olevat (noin 2 % ikäluokasta), erityisluokilla olevat (noin 5 % vuonna 2007) ja Ahvenanmaalla asuvat (0,4 %) muulloin paitsi vuonna 1995.

Kaikkina vuosina otantamenetelmä on ollut ositettu kaksivaiheinen ryväsotanta. Ositteet on muodostettu EU:n aluejaon (NUTS2) mukaan vuosina 1999, 2003 ja 2007. Vuonna 1995 ositus perustui ennen 1.9.1997 voimassa olleeseen läänijakoon ja koulun opetuskieleen (suomi/ruotsi). NUTS2-aluejako muuttui vuonna 2003. Ahvenanmaa poisluettuna alueita oli aiemmin viisi, uuden jaon mukaan neljä. Vuonna 2007 käytettiin uutta aluejakoa. Nämä neljä/viisi aluetta jaettiin edelleen kaupunkimaisiin ja maaseutumaisiin alueisiin. Näiden lisäksi pääkaupunkiseutu (Helsinki, Espoo, Vantaa ja Kauniainen) on erotettu muusta Etelä-Suomesta (aiemmin Uudestamaasta) omaksi ositteekseen. Vuonna 1995 ruotsinkieliset koulut ja vuosina 1995 ja 1999 pääkaupunkiseudun koulut olivat yliedustettuina otoksessa. Yliedustus on korjattu analyysissä käyttämällä ositekohtaisia painoja. Tarkemmat tiedot ositteista on esitetty liitteessä 1.

Ensimmäisessä vaiheessa poimittiin otokseen tulevat koulut kustakin ositteesta systemaattisella PPS (probability-proportional-to-size) -satunnaisotannalla. Mukaan tulevien koulujen määrä oli verrannollinen kunkin ositteen 9. luokkalaisten oppilaiden kokonaismäärään ja kunkin koulun todennäköisyys tulla valituksi otokseen oli verrannollinen koulun 9. luokkalaisten oppilaiden määrään. Toisessa vaiheessa valittiin kustakin koulusta yksi luokka yksinkertaisella satunnaisotannalla. Koulurekisterissä ei ole tietoa rinnakkaisluokkien lukumäärästä. Tämän vuoksi jouduttiin käyttämään keskimääräistä luokkakokoa, minkä oletettiin olevan 20 oppilasta vuonna 2007 ja vastaavasti 21 oppilasta vuonna 2003, 18 vuonna 1999 ja 24 vuonna 1995. Jos koulussa oli keskimääräistä suurempia luokkia, niin valituksi saattoi tulla rinnakkaisluokka, jota koulussa ei oikeasti ollutkaan. Näissä tapauksissa otokseen valittiin ”viimeinen” rinnakkaisluokista. Esimerkiksi jos koulussa oli luokat A–C, mutta otantaohjelma ehdotti luokkaa D, niin sen sijasta valittiin C luokka. Otokseen valituille kouluille valittiin myös suunnilleen samankokoinen varakoulu samasta ositteesta siltä varalta, että jokin koulu kieltäytyy osallistumasta tutkimukseen.

Otos poimittiin koulurekisteristä Jyväskylän yliopistossa, kasvatustieteen laitoksella kehitetyllä tietokoneohjelmalla. Vuonna 2007 otannassa käytetyn koulurekisterin tiedot olivat syksyltä 2004 seitsemännen luokan oppilaista, jotka siis keväällä 2007 olivat 9. luokalla. Aiempina vuosina rekisteritiedot ovat olleet vain puolitoistavuotta vanhoja ja otos on poimittu 8. luokkalaisten tietojen perusteella.

Valittujen luokkien kaikki oppilaat vastasivat kyselyyn yhden oppitunnin aikana. Kyseisen tunnin aikana poissaolleet muodostavat aineiston kadon. Ne oppilaat, jotka eivät kuuluineet tavoiteltuun ikäluokkaan, poistettiin jälkikäteen varsinaisesta ESPAD-aineistosta.

Taulukossa 1 on esitetty perustiedot eri vuosien otoksista.

Koululaiskyselyissä vastausprosentit ovat varsin korkeita. Noin 8–10 % oppilaista on ollut poissa oppitunnilta, jolloin kysely on tehty. Aineiston luotettavuuteen vastausprosentin ohella vaikuttaa kieltäytyneiden koulujen lukumäärä. Suomessa se on pysynyt kohtuullisen pienenä. Koulun korvaaminen varakoululla ei ole aivan satunnaisotannan periaatteiden mukaista. Toisaalta, jos kieltäytynyttä koulua ei korvattaisi, alueellinen edustavuus kärsisi. Meillä ei ole mitään syytä olettaa, että kieltäytyneissä kouluissa esiintyisi enemmän tai vähemmän päihteiden käyttöä kuin muissa tutkimukseen osallistuvissa kouluissa. Tässä tapauksessa korvaavien koulujen käytöllä ei ole vaikutusta tuloksiin.

Tyttöjen ja poikien vastausprosentissa ei ole eroa, mutta silti poikien osuus aineistossa näyttää vähentyneen 2000-luvulla. Tähän voi olla useita syitä. Erityisluokilla, samoin kuin todennäköisesti luokalle jääneiden keskuudessa on enemmän poikia kuin tyttöjä. Erityisopetuksessa olevien määrä on lisääntynyt 2000-luvulla (Kumpulainen & Saari 2006). Pilaillen vastanneet ovat enimmäkseen poikia ja heidät on pyritty poistamaan lopullisesta aineistosta. Vuonna 2007 kansainvälisten sääntöjen mukaan lopullisesta aineistosta poistettiin kaikki, jotka eivät olleet ilmoittaneet syntymäaikaansa. Heidän joukossaan oli enemmän poikia kuin tyttöjä.

Aineiston keruu

ESPAD aineistonkeruu on suositeltu tehtäväksi kunakin tutkimusvuonna keväisin mielellään yhden viikon aikana. Suomessa aineistonkeruu on ajoitettu maaliskuun loppupuolelle hiihtolomien ja pääsiäisen väliin. Vuonna 2007 aineisto kerättiin pääsääntöisesti viikolla 12, vuonna 2003 viikolla 13, vuonna 1999 viikolla 12 ja vuonna 1995 viikolla 13. Jos jollekin koululle ei sopinut kyseinen viikko, niin aineisto voitiin kerätä edellisellä tai seuraavalla viikolla.

Vuonna 2007 ensimmäinen yhteydenottokirje rehtoreille lähetettiin 9. tammikuuta 2007. Kirjeessä tiedusteltiin halukkuutta osallistua tutkimukseen, yhteys henkilön nimeä (tiedonkeruusta vastaava opettaja) ja otokseen valitun luokan oppilaiden lukumäärää. Yli 2/3 rehtoreista vahvasti osallistumisen määräaikaan mennessä, muille lähetettiin muistutuskirje ja viimeisiä tavoitettiin sähköpostin tai puhelimen välityksellä. Seitsemän koulua kieltäytyi osallistumasta, kahdessa koulussa aineistoa ei kerätty, vaikka nämä koulut eivät olleet kieltäytyneet, ja kaksi otokseen valituksi tulleista kouluista oli lakkautettu viimeisten kahden vuoden aikana. Vuonna 2007 aineisto kerättiin 12:sta varakoulussa. Kaikkina vuosina ylimääräiset varakoulut on poistettu lopullisesta aineistosta.

Aineistonkeruumateriaali lähetettiin yhteyshenkilöinä toimineille opettajille 1. maaliskuuta 2007. Kyseiset opettajat järjestivät tiedonkeruun koetilannetta muistuttavalla tunnilla ja jokainen oppilas sulki itse lomakkeensa kirjekuoreen, johon ei merkitty mitään tunnistetietoja. Opettajat täyttivät luokkaraportin (liite 2), jossa kysyttiin mm. poissaolleiden lukumäärää, ja lähettivät koko luokan aineiston tutkijoille postitse.

Vuonna 2007 tehtiin ns. split-half-testi kahden erilaisen humalakysymyksen ja kahden alkoholin kulutusmittarin vertailemiseksi. Kyselylomakkeita oli kahdenlaisia, A ja B lomakkeita, jotka poikkesivat toisistaan vain kahden kysymyksen osalta. Ennen kouluille lähettämistä lomakkeet oli järjestetty niin, että vuorotellen oli A ja B lomake. Tällä pyrittiin varmistamaan, että erityyppiset lomakkeet jakaantuvat luokassa satunnaisesti. Tämän testin takia aineisto oli vuonna 2007 suurempi kuin aikaisempina vuosina.

Aiempina vuosina aineisto on tarkastettu itse, vuonna 2007 eri maiden aineistojen tarkistus tehtiin keskitetysti Islannissa. Tämän takia pilaillen vastanneita ei ole nyt poistettu aineistosta yhtä tarkasti kuin ennen, mutta toisaalta aineistoa on karsittu vähän enemmän kuin ennen mm. puuttuvan syntymävuoden takia. Erilaisesta tarkistuskäytännöstä johtuvat mahdolliset erot tuloksissa ovat niin pieniä, että ne mahduttavat virhemarginaalin sisään. Ainoastaan harvinaisten, ”kovien” huumeiden käyttäjissä saattaa nyt olla muutama ”väärä positiivinen” tapaus.

Kyselylomake

Pohjana on kansainvälinen englanninkielinen kyselylomake, jolla on pakolliset ydinkysymykset ja vuodesta 1999 alkaen valinnaisia, tiettyyn aihepiiriin liittyviä kysymysryppäitä ns. moduuleja ja lisäksi joitakin yksittäisiä valinnaisia kysymyksiä. Kussakin maassa on voitu vielä lisätä muutama oma kysymys. Ydinkysymykset koskevat mm. eri päihteiden käyttöä, aloitusikä, arvioitua saatavuutta ja päihteiden käyttöön liittyviä riskejä. Vuosina 1999 ja 2003 Suomessa otettiin mukaan moduulikysymykset, jotka käsitelivät vanhempien suhtautumista nuoren alkoholinkäyttöön. Nuuskaa koskeva valinnainen kysymys on relevantti Ruotsissa ja Suomessa, mutta ei juuri muualla. Maakohtaisena kysymyksenä Suomessa on kaikkina vuosina ollut mukana alkoholin hankintaa koskeva kysymys.

Kyselylomake on eri vuosina säilynyt pääosin samanlaisena. Vuoden 2007 kyselyä varten kansainvälinen työryhmä karsi jonkin verran ydinkysymyksien määrää ja selkeytti lomakkeen rakennetta. Tupakkaa koskevat kysymykset järjestettiin peräkkäin yhteen sektoriin, alkoholia koskevat kysymykset toiseen sektoriin jne. Kaikkien päihteiden saatavuutta ja aloitusikää koskevat kysymykset olivat aiemmin erillisinä kysymyspattereina käyttö kysymysten jäljessä, mutta nyt ne ”hajotettiin” ao. päihdettä koskevien kysymysten yhteyteen. Aloitusikä kysyttiin aiemmin kaikista päihteistä, mutta vuonna 2007 hyvin harvojen käyttämistä huumeista tätä ei enää tiedusteltu.

Vuonna 2007 pakollisten ydinkysymysten määrää siis vähennettiin, mutta samalla valinnaisuutta lisättiin lisäämällä uusi moduuli kannabiksen säännöllisestä käytöstä. Nämä kysymykset ovat relevantteja vain niissä maissa, missä kannabiksen käyttö on selvästi yleisempää kuin Suomessa.

Vuonna 2007 humalakysymyksen sanamuotoa tarkennettiin niin, että kysymys koskee nyt rajumpaa humalaa kuin ennen. Suomessa haluttiin kuitenkin säilyttää vanha kysymys, jotta saataisiin vertailukelpoista tietoa nuorten humalajuomisesta mm. vuoden 2004 veronalennusten vaikutusten arvioimiseen. Kansainvälistä raporttia varten kysymys piti esittää myös uudessa muodossa. Tämän takia tehtiin ns. split-half-testi. Puolessa lomakkeista (lomake A) kysymys oli uudessa muodossa ja toisessa puolessa (lomake B) vanhassa muodossa. Vuonna 2007 kansainväliselle lomakkeelle lisättiin valinnaiset, ns. quantity-frequency (QF) kysymykset, joilla mitataan alkoholin kulutusta viimeksi kuluneiden 30 päivän aikana. Nämä otettiin A-lomakkeelle. Halusimme Suomessa kokeilla myös vaihtoehtoista alkoholin kulutusmittaria, ns. graduated-frequency (GF) kysymyksiä, jotka liitettiin lomakkeeseen B.

Vuoden 2007 suomenkielinen kyselylomake A on liitteenä ja lisäksi loppuun on lisätty lomakkeelta B ne kysymykset, jotka olivat erilaisia (liite 3). Aiempien vuosien suomenkieliset lomakkeet löytyvät aiemmin julkaistuista taulukkoraporteista (Ahlström ym. 1997, 2001a, 2004). Kunakin vuonna lomake on käännetty myös ruotsiksi ja niitä on käytetty ruotsinkielisissä kouluissa.

Kunakin vuonna aineistonkeruuta valvova opettaja on täyttänyt ns. luokan lomakkeen (liite 2). Siinä tiedustellaan oppilaiden lukumäärää ja poissaolteiden lukumäärää. Tämän perusteella pystytään laskemaan vastausprosentti. Lisäksi lomakkeella kysytään opettajan havaintoja häiriöistä ja arviota oppilaiden kiinnostuneisuudesta.

Opettajien arviot aineistonkeruun onnistumisesta

Vuosina 1999, 2003 ja 2007 luokkalomakkeella on kysytty valvovan opettajan huomioita oppilaiden työskentelystä lomakkeen täytön aikana. Opettajien arvioiden mukaan oppilaat ovat olleet valtaosaltaan kiinnostuneita kyselystä ja vastanneet kyselyyn tosissaan (taulukot 2a–2d).

Keskimääräinen lomakkeen täyttöaika on ollut 31–32 minuuttia (taulukko 2e). Vuosina 2003 ja 2007 kysyimme, kuinka monelta oppilaalta aika loppui kesken. Vuonna 2003 opettajat raportoivat 8 tällaisesta oppilaasta ja 37 oppilaasta vuonna 2007, vaikka kyselylomake oli pidempi vuonna 2003. Osa oppilaista, joilla aika loppui kesken, oli ulkomaalaistaustaisia. Heillä saattaa olla vaikeuksia vastata suomen- tai ruotsinkielisiin lomakkeisiin. Vuonna 2003 esiintyi enemmän oppilaiden kommentteja, joissa tuskailtiin lomakkeen pituutta. Ehkä silloin jotkut oppilaat rupesivat ”hosumaan”, eivätkä lukeneet kaikkia kysymyksiä huolellisesti.

3 AINEISTOT JA MENETELMÄT

Aineistojen perustiedot

Aineistojen perustiedot on esitetty taulukossa 1.

Aineistojen koko on kasvanut jokaisella tiedonkeruukerralla. Alkuperäinen kansainvälinen suositus oli noin 2000 oppilasta. Tässä ei kuitenkaan ollut huomioitu ryväsotantamenetelmää eli sitä, miten koulu-luokka vaikuttaa tuloksiin. Koska saman luokan oppilaat ovat samankaltaisempia päihteiden käytön suhteen kuin samanikäiset oppilaat yleensä, hajonta jää koululaiskyselyissä pienemmäksi kuin yksinkertaista satunnaisotantaa käytettäessä. Jotta ryväsotannan tapauksessa päästäisiin yhtä tarkkoihin tuloksiin kuin yksinkertaisessa satunnaisotannassa, otoksen kokoa täytyy kasvattaa. Vuoden 1999 tulosten perusteella arvioimme, että ryvästyksen takia otosta pitää kasvattaa noin 1,5-kertaiseksi. Vuonna 2007 otoksen kokoa kasvatettiin lisäksi split-half-testin takia.

Aineistojen luotettavuus ja laatu

Aineiston luotettavuutta on tarkasteltu mm. vertaamalla eri aineiden käytön esiintyvyyttä kahden eri kysymyksen pohjalta. Toinen kysymys koski elinaikaista käyttöä ja toinen ikää, jolloin ensi kerran käytti kyseistä päihdettä. Tulokset on esitetty taulukossa 3a.

Jonkin verran ristiriitaisuuksia on havaittavissa humalakysymyksissä. Vanhassa humalakysymyksessä ja ensimmäistä humalaa koskevissa kysymyksissä puhutaan vain ”humalasta” ja sen tarkempi määrittely on jäänyt vastaajan oman tulkinnan varaan. Vuoden 2007 uudessa humalakysymyksessä määrittelyä tarkennettiin lisäämällä selite ”että olet esimerkiksi horjunut kävellessäsi, puhunut sammaltaen, oksentanut tai et ole muistanut tapahtumia seuraavana päivänä”. Ensimmäistä humalaa koskevassa kysymyksessä puhuttiin edelleen pelkästä ”humalasta”. Tämä selittää ristiriitaisten vastausten määrää, joka on nähtävissä taulukossa 3a uuden humalakysymyksen kohdalla.

Liimojen, liuottimien tms. haisteltavien aineiden kohdalla on jonkin verran epä johdonmukaisuuksia. Ehkä oppilaat eivät tiedä, mitä näillä aineilla tarkoitetaan. Kaiken kaikkiaan ristiriitaisesti vastanneiden osuudet ovat pieniä.

Eräänä aineistojen laadun kuvaajana on käytetty myös vastaamatta jätettyjen kysymysten osuutta (taulukko 3b). Se on pysytellyt kaikkina vuosina varsin pienenä. Kysymysten lukumäärä oli suurin ja lomake oli pisin vuonna 2003. Vuonna 2007 on palattu suunnilleen yhtä pitkään lomakkeeseen kuin 1999.

Aineistossa esiintyviä epä johdonmukaisuuksia on tarkasteltu myös vertaamalla joidenkin päihteiden elinikäistä, viime 12 kuukauden ja viime 30 päivän aikaista käyttöä. Taulukossa 3c on esitetty sellaisten ristiriitaisten vastausten osuus, joissa ilmoitettiin päihdettä käytetyn viime 30 päivän aikana useammin kuin viime vuoden aikana tai elinaikana, tai viime vuoden aikana useammin kuin elinaikana. Aiemmin tällaiset ristiriidat korjattiin lopulliseen aineistoon. Vuonna 2007 vastaavaa korjausta ei tehty kansainvälisesti yhdenmukaisissa tarkastuksissa ja halusimme tässä raportissa käyttää samaa dataa, jota käytetään kansainvälisissä vertailuissa. Ristiriitaisten vastausten määrä on kuitenkin niin pieni, että sillä ei ole vaikutusta tuloksiin.

Huumekysymyksiin saatujen vastausten luotettavuutta mitataan myös kysymyksellä olisiko vastaaja myöntänyt kannabiksen käytön tässä kyselyssä (taulukko 3d). Aiemmin tiedusteltiin myös heroiinin käytön myöntämistä, mutta se kysymys karsittiin pois vuonna 2007. Niiden osuus, jotka eivät myöntäisi huumeiden käyttöä, on pysynyt melko pienenä. Pojilla nämä osuudet ovat vähän suurempia kuin tytöillä. Tämän perusteella voidaan arvella, että poikien huumeiden käyttöä koskevat tiedot saattavat olla hieman epävarmempia kuin tyttöjen. Niiden osuus, jotka sanovat myöntäneensä kannabiksen käytön, on hyvin lähellä varsinaisen käyttökysymyksen perusteella laskettua kannabiksen käyttäjien osuutta.

Menetelmät

Tässä raportissa esitetään pääasiassa prosenttitaulukoita, jotka kuvaavat nuorten päihteiden käyttöön liittyviä trendejä vuodesta 1995 vuoteen 2007. Prosentteja laskettaessa kuhunkin taulukkoon liittyvät puuttuvat tiedot on poistettu. Tulosten tarkkuutta on tarkasteltu laskemalla tärkeimmille indikaattoreille 95 %:n luottamusväli. Ne vaihtelivat tyypillisesti noin 1–2 prosenttiyksikköä ilmoitetun prosenttiosuuden molemmin puolin. Vuonna 2007, jolloin otos oli suurin, tarkkuus on parempi. Vuonna 1995 otos oli pienin ja silloin luottamusväli joissakin tapauksissa on suurempi kuin 2 prosenttiyksikköä molempiin suuntiin. Mitä pienempiä osaryhmiä tarkastellaan, sitä suurempia luottamusvälit ovat, eli osaryhmissä tulokset ovat epätarkempia kuin koko aineistossa.

Alkuperäisten kysymysten pohjalta on laskettu joukko muunnettuja muuttujia, joista suurin osa liittyy alkoholin kulutuksen mittaamiseen.

Viime alkoholin käyttökerralla juodun absoluuttialkoholin (puhtaan 100 % alkoholin) määrä senttilitroina on laskettu juomalajikohtaisten kysymysten 14a–14e (liite 3) perusteella. Tällöin oluen, siiderin ja long drink -juomien väkevyydeksi on oletettu 4,5 %, viinien 12 % ja väkevien juomien 38 %. Viime kerralla juotuja lajeja koskeva erillinen suodatinkysymys (14) lisättiin lomakkeelle vuonna 2007, koska epäiltiin, että jotkut oppilaat olivat raportoineet kysymyksissä 14a–14e myös muulloin kuin viime kerralla juotuja määriä. Absoluuttialkoholimäärä laskettiin sekä käyttäen suodatinkysymystä että ilman tätä kuten aiempina vuosina. Absoluuttialkoholisenttilitrat muutettiin vielä annoksiksi jakamalla senttilitrat 1,5:llä. Suomessa vakioannos (pullo (33 cl) olutta, 12 cl viiniä tai 4 cl väkeviä) sisältää noin 1,5 cl puhdasta 100 %:n alkoholia.

Aikuisväestön kyselyissä alkoholin vuosikulutusta mitataan usein ns. quantity-frequency (QF) mittarilla, joka perustuu kahteen kysymykseen alkoholin käytön useudesta ja tavanomaisesta kerralla juodusta määrästä. Nuorilla vuosikulutuksen mittaaminen ei ole kovin mielekästä, koska juomatavat ovat vasta muotoutumassa. Vuoden 2007 ESPAD-kyselyssä QF kysymykset (53 ja 54 lomakkeella A; liite 3) rajattiin viimeksi kuluneisiin 30 päivään. Näistä laskettiin 30 päivän absoluuttialkoholin kulutus senttilitroina käyttäen annoksen kokona 1,5 cl.

ESPAD-aineistosta on mahdollista laskea myös toisenlainen quantity-frequency-mittari (QFL), joka tavanomaisen määrän sijasta perustuu viime käyttökerralla juotuun määrään. Tässä viime 30 päivän frekvenssi laskettiin kysymyksen 11c pohjalta (liite 3).

Aikuisväestökyselyissä vaihtoehtoinen alkoholin vuosikulutusmittari on ns. graduated frequency (GF), jossa kysytään kuinka usein vastaaja juo eri annosmääriä portaittain alenevasti. Nämäkin kysymykset (53a–e lomakkeella B; liite 3) sovitettiin nuorille koskemaan viime 30 päivän alkoholin käyttöä ja näiden pohjalta laskettiin absoluuttialkoholin kulutus.

Eri laittomia huumeita koskevista kysymyksistä (24a, 28a, 30b–i, 30k; liite 3) muodostettiin yhdistetty muuttuja ”huume”, joka ilmaisee, kuinka usein on käyttänyt jotain laitonta huumetta ja muuttuja ”kovahuume”, joka ilmaisee, kuinka usein on käyttänyt jotain muuta laitonta huumetta kuin marihuanaa tai hasista.

Samassa taloudessa asuvista henkilöistä (kysymys 40; liite 3) muodostettiin muuttuja ”perhe”, joka kertoo onko nuoren perhe ydinperhe (äiti ja isä), uusperhe (äiti ja isäpuoli tai isä ja äitipuoli) tai yksinhuoltajaperhe (vain äiti tai isä).

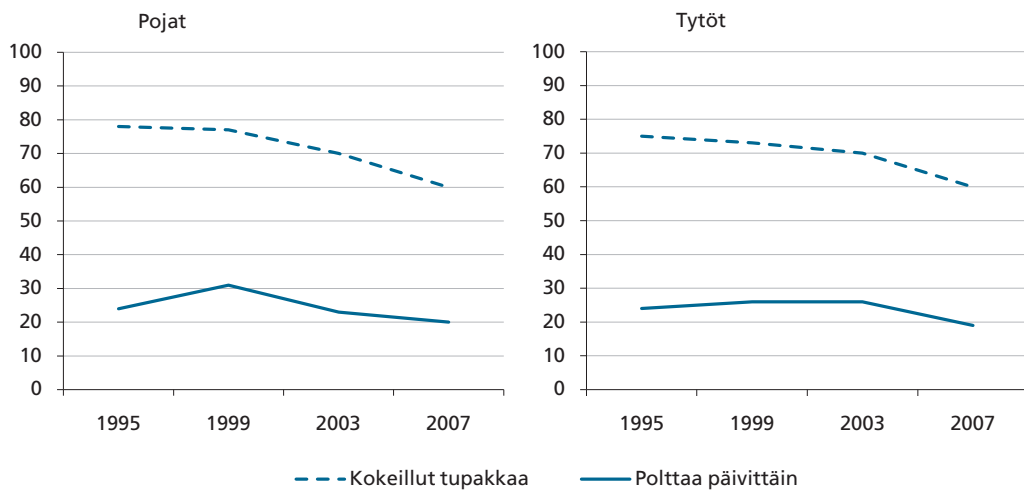
Vuosien 1995 ja 1999 aineistojen käsittelyssä käytetään ositekohtaisia painoja tiettyjen ryhmien yliedustuksen takia. Vuosina 2003 ja 2007 tällaisia painoja ei tarvita. Vuonna 2007 poikien osuus oli jonkin verran pienempi kuin tyttöjen, minkä takia harkittiin sukupuolikohtaisten painojen käyttöä, mutta päihteiden käytössä poikien ja tyttöjen väliset erot ovat niin pieniä, että sukupuolikohtaisten painojen käyttöä ei pidetty tarpeellisena.

4 PÄIHTEIDEN KÄYTÖN TRENDIT

Tupakointi ja nuuskan käyttö (taulukot 4a–4f)

Nuorten tupakointi on vähentynyt 2000-luvulla. Poikien päivittäinen tupakointi kääntyi laskuun vähän aiemmin kuin tyttöjen (kuvio 1, taulukko 4b). Vuonna 2007 viidesosa nuorista poltti päivittäin vähintään yhden savukkeen. Myös tupakkakokeilut ovat vähentyneet (kuvio 1, taulukko 4a). Vuonna 1995 lähes 80 % nuorista oli joskus elämänsä aikana tupakoinut ainakin yhden kerran, kun taas vuonna 2007 heitä oli 60 %. Edelleen 15-vuotiaiden ikäryhmässä on huomattavan paljon (40 %) nuoria, jotka ovat kokeilleet tupakkaa tai polttavat satunnaisesti, mutta siitä ei ole muodostunut pysyvää tapaa.

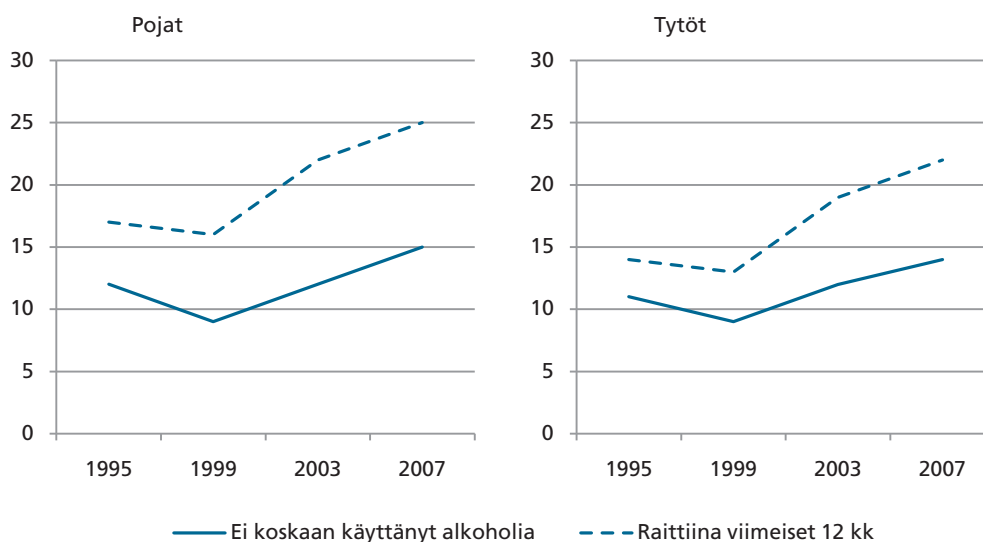
KUVIO 1. Tupakkaa kokeilleiden ja päivittäin polttavien osuudet, %

Vuonna 2007 kysyttiin ensimmäisen kerran, kuinka paljon päihteisiin käytetään rahaa. Taulukossa 4c on raportoitu tupakkaan viimeisten 30 päivän aikana käytetty rahamäärä euroina. Reilu viidennes nuorista on ylipäättään käyttänyt rahaa tupakkaan kyselyä edeltävän kuukauden aikana ja noin kymmenesosa nuorista oli käyttänyt 16 euroa tai enemmän. 16 eurolla saa noin 4 tupakka-askia. Mahdollisesti nuoret eivät kuitenkaan osta itse läheskään kaikkia polttamiaan savukkeita.

Nuuskan elinaikaista käyttöä on kysytty vuodesta 1999 lähtien ja viimeisten 12 kuukauden ja viimeisten 30 päivän käyttöä vuosina 2003 ja 2007 (taulukot 4d–4f). Nuuskan käyttö on pojilla huomattavasti yleisempää kuin tytöillä. Nuuskakokeilut ovat vähentyneet pojilla vuosituhannen vaihteesta lähtien, mutta viimeaikainen käyttö ei ole vähentynyt aikavälillä 2003–2007. Edelleen noin kymmenesosa 15–16-vuotiaista pojista käyttää nuuskaa viikoittain (3+ kertaa viime 30 päivän aikana).

Alkoholin käyttö ja juomistiheys (taulukot 5a–5e)

Raittiiden osuus on lisääntynyt vuodesta 1999, jolloin kymmenesosa ikäluokasta ei ollut koskaan juonut mitään alkoholijuomaa, mutta vuonna 2007 vastaava luku oli 15 % (kuvio 2; taulukko 5a). Aikuisten raittiutta mitataan usein viimeisten 12 kuukauden raittiudella. 15–16-vuotiaista pojista neljännes ja tytöistä reilu viidennes oli raittiita vuonna 2007 tämän mittarin mukaan.

KUVIO 2. Raittiiden osuus, %

Vuonna 2007 nuoret joivat harvemmin kuin vastaavanikäiset nuoret aikaisemmin (taulukot 5b–5d). Vähän alle puolet nuorista oli juonut alkoholia kyselyä edeltävien 30 päivän aikana vuonna 2007, kun vastaava luku ennen vuosituhatteen vaihdetta oli noin 60 %. Suunnilleen viikoittain (3+ kertaa viime 30 päivän aikana) juovien nuorten osuus oli myös laskenut vähän yli viidenneksestä alle viidennekseen. Vain pieni osa nuorista (5 %) juo useita kertoja viikossa.

Vuonna 2007 kokeiltiin kolmea eri alkoholin kulutusmittaria: QF (quantity-frequency), GF (graduated frequency) ja QFL:ksi nimetty viime juomakertaan perustuva mittari. Tarkasteltava jakso rajattiin viime 30 päivään, kun se aikuisilla on tavallisesti vuosi. Yleensä GF tuottaa korkeampia kulutusarvioita kuin QF, koska QF:ssä mahdolliset harvoin juodut suuret määrät jäävät huomiotta tyypillisten pienten kertaerien rinnalla (Metso ym. 2002). Tulokset on esitetty taulukossa 5e.

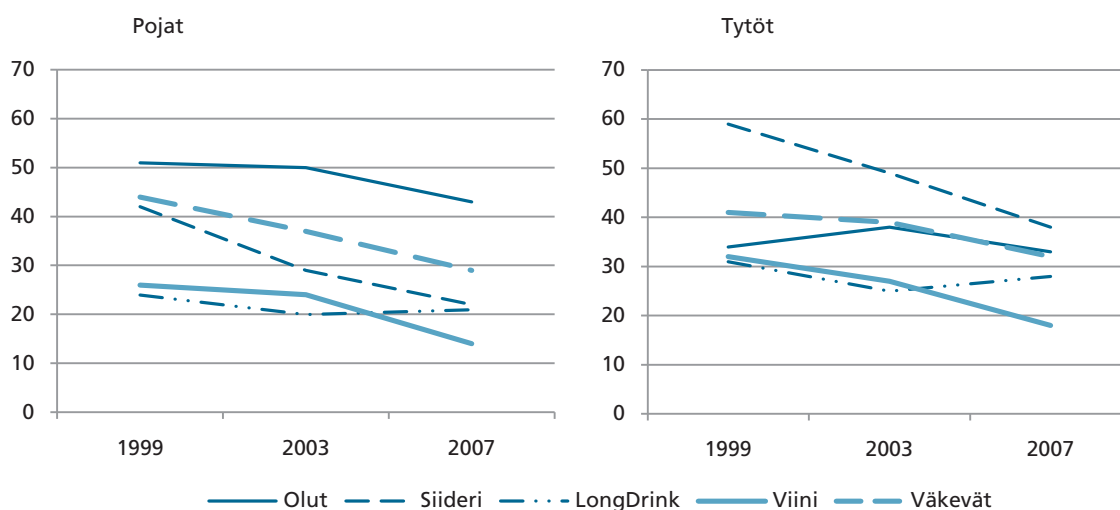
Alkoholia oli käyttänyt vähän alle puolet nuorista viime 30 päivän aikana. Vain heidät on otettu mukaan taulukon 5e kulutusarvioihin. Mediaani on noin 10 eri mittarien mukaan eli puolet alkoholia 30 päivän aikana käyttäneistä oli juonut yli 10 annosta ja puolet tätä vähemmän. Keskiarvot ovat huomattavasti korkeampia kuin mediaanit, mikä kertoo jakautuman vinoudesta. Keskiarvoja nostavat myös muutamat poikkeuksellisen suuret arvot, jotka voivat osittain johtua aineistoon jääneistä pilailuvastauksista.

”QFL”-mittarin ongelma on, että se perustuu vain yhteen juomakertaan, minkä vuoksi vaihtelu on suurta ja yksilötasolla se tuottaa epävakaita estimaatteja. QF-mittari tuottaa yleensä liian alhaisia estimaatteja ja tässäkin tapauksessa kulutus on alhaisinta QF:n mukaan. GF-mittari tuotti korkeimpia kulutusarvioita. GF-kysymys voidaan kuitenkin helposti ymmärtää väärin niin, että suurempien annosmäärien juomakertoja raportoidaan myös alemmilla annostasoilla. Tällöin se tuottaa liian korkeita estimaatteja. Väärinymmärtäjien tarkkaa määrää ei pystytä arvioimaan. On mahdollista, että jopa 19 % GF-kysymyksen mukaan alkoholia käyttäneistä nuorista olisi käsittänyt sen väärin, mutta näiden mahdollisten väärinymmärtäjien joukossa voi olla myös kysymyksen oikein tulkinneita. Mikään kokeiluista kolmesta kulutusmittarista ei toiminut erityisen hyvin nuorten keskuudessa.

Reilu kolmannes nuorista oli käyttänyt rahaa alkoholin hankintaan viimeisten 30 päivän aikana (taulukko 5f). Tyypillisin rahamäärä oli 7–15 euroa, mutta 15 % nuorista oli käyttänyt yli 15 euroa. Tyttöillä alle 15 euron summat olivat hieman yleisempiä kuin pojilla.

Juomalajit (taulukot 6a–b)

Oppilailta on kysytty eri alkoholijuomalajien käyttöä viimeisten 30 päivän aikana vuodesta 1995 lähtien. Vuonna 1995 kysyttiin vain oluen, viinin ja väkevien käyttöä, siideri ja Long Drink -juomat liitettiin mukaan vuonna 1999. Taulukossa 6a on esitetty tulokset kaikilta vuosilta, mutta 1995 vuoden luvut eivät ole täysin vertailukelpoisia, koska tuolloin siideriä tai Long Drink -juomia on saatettu raportoida oluena tai viininä. Kuviossa 3 on kuvattu trendit vuodesta 1999 lähtien.

KUVIO 3. Eri alkoholijuomalajeja viimeisten 30 päivän aikana juoneiden osuudet, %

Koska nuorten alkoholin käyttö ylipäänsä on vähentynyt, väheneminen näkyy myös tarkasteltaessa eri juomalajeja. Poikkeuksena alenevista trendeistä ovat Long Drink -juomat, joiden käyttö ei ole vähentynyt aikavälillä 2003–2007. Vuonna 2007 Long Drink -juomista tosin käytettiin ilmaisua ”lonkero tai limuviini”, mutta tällä ei oleteta olevan vaikutusta tuloksiin. Olut on säilyttänyt suosikkijuoman aseman koko tarkastelujakson ajan poikien keskuudessa. Tyttöillä siideri on edelleen suosituin juoma, mutta ero väkeviin, olueen ja Long Drink -juomiin on supistunut. Viini ei ole saavuttanut nuorten suosiota.

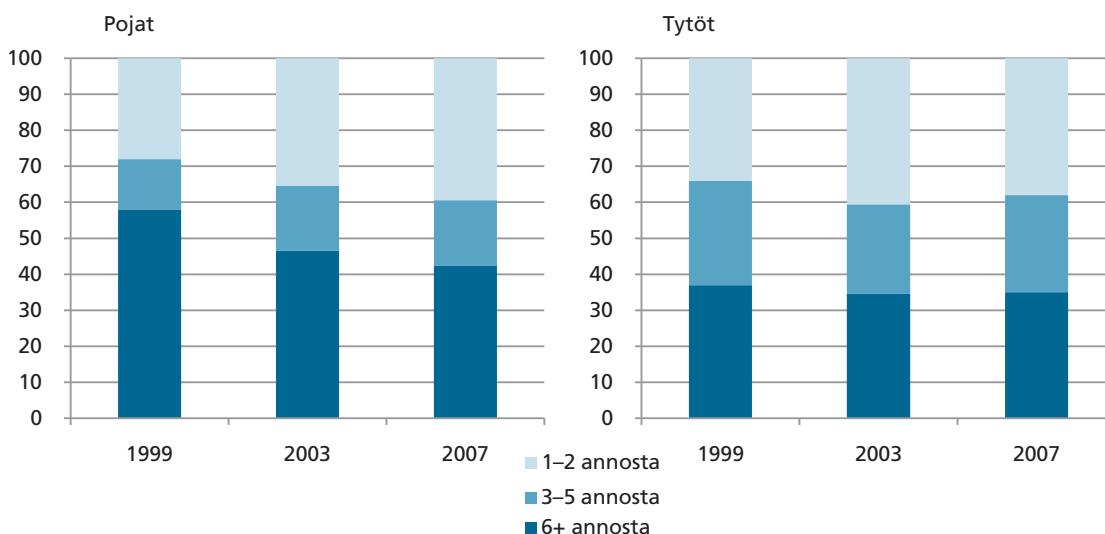
Suomessa ja joissakin muissa maissa on kysytty myös kotitekoisten ja salakuljetettujen juomien käyttöä viime 30 päivän aikana. Kotiviinin ja -oluen valmistus lisääntyi Suomessa 1990-luvun alkupuolella laman aikana ja oli yleisimmillään 1993–1995 (Österberg 2000). Tämä näkyy nuorten juomavalinnoissa vuonna 1995 (taulukko 6b). Tuolloin myös jotkut nuoret valmistivat itse kiljua. 1990-luvun puolivälin jälkeen kotitekoisia juomia juoneiden nuorten osuus on vähentynyt. Salakuljetetun alkoholin käyttö oli suurimmillaan 1990-luvun loppupuolella (Österberg 2000; Päihdetilastollinen vuosikirja 1998 ja 2007) ja tuolloin myös pirtua valui jonkin verran nuorten käsiin. Viime vuosina pirtua juoneiden osuus on pienentynyt. Taulukon 6b lukuja tulkitessa kannattaa muistaa, että joillakin nuorilla voi olla houkutus ilmoittaa jonkin ”kovan” aineen käyttäjäksi, vaikka oikeasti näin ei olisi tapahtunut. Taulukosta 6b ei ole poistettu mahdollisia ”väärä positiivisia” tapauksia.

Viime alkoholin käyttökerralla juodut määrät (taulukot 7a–7c)

Nuorilta tiedusteltiin, kuinka paljon he joi eri juomalajeja viimeisimmällä alkoholin käyttökerralla. Vuoden 1995 luvut eivät ole vertailukelpoisia Siiderin ja Long Drink -juomien puuttumisen ja erilaisen luokituksen vuoksi. Myöhemminkin luokituksia on hieman muutettu, minkä takia vertailukelpoisia tuloksia vuosilta 1999–2007 voidaan esittää vain jakamalla juodut määrät kahteen luokkaan. Taulukossa 7a ylin luokka (olut, siideri ja Long Drink yli 200 cl, viini 75cl tai enemmän, väkevät yli 24 cl) merkitsee yli kuuden annoksen juomista kerralla. Vuonna 2007 viidennes (19 %) pojista oli juonut yli 2 litraa olutta vii-

me juomakerrallaan eli oli käytännössä humaltunut oluesta. Nuorten juomiselle on kuitenkin tyypillistä, että samalla juomakerralla juodaan useita lajeja (Ahlström ym. 2008).

Taulukossa 7b on esitetty viime alkoholin käyttökerralla juodun alkoholin määrä annoksina. Määrät on laskettu juomalajikohtaisten tietojen pohjalta, joten tässäkin vuoden 1995 luvut eivät olisi vertailukelpoisia. Pojat ovat aiemmin juoneet selvästi suurempia määriä kerralla kuin tytöt. Kuitenkin pojilla viime 8 vuoden aikana suuret kerta-annokset ovat tulleet harvinaisemmiksi ja pienkerrat (1–2 annosta) ovat lisääntyneet (kuvio 4). Tyttöillä muutos ei ole yhtä selkeä ja viime 4 vuoden aikana myönteinen muutos on pysähtynyt.

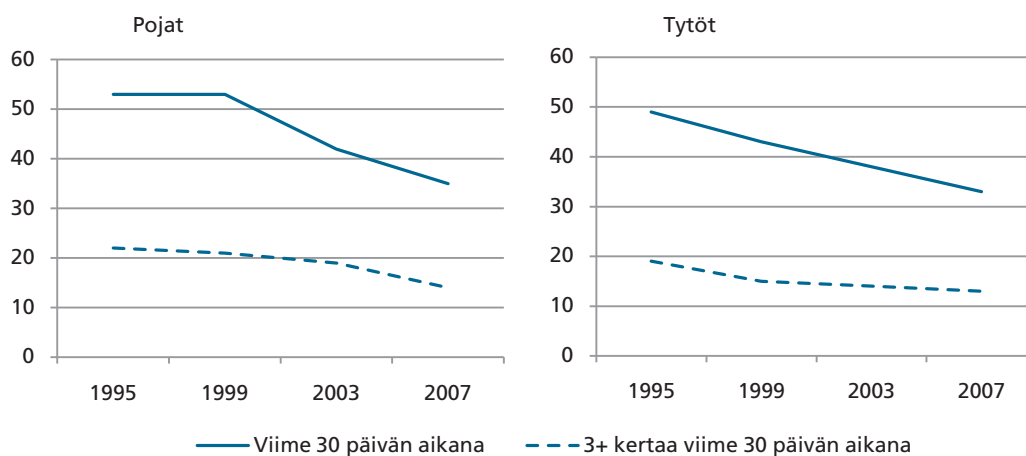
KUVIO 4. Eri alkoholimääriä viime käyttökerralla juoneiden osuus, %

Eräiden maiden ESPAD tutkijat ovat arvelleet, että viime alkoholin käyttökertaa koskevissa kysymyksissä nuoret eivät ole ilmoittaneet vain viime juomakerralla juomiaan määriä, vaan ovat raportoineet myös aiempien juomakertojen juomia. Tämän takia vuonna 2007 lisättiin ns. suodatinkysymykset, joiden avulla pystyttiin kohdentamaan ilmoitetut määrät nimenomaan viime juomakertaan. Taulukossa 7c on esitetty myös nämä suodatetut luvut. Huomataan, että perinteisessä tavassa voi olla jonkin verran ylitiedotusta, varsinkin pojilla suurimmissa annosmäärissä. Kuitenkaan lukujen suuruusluokka ei oleellisesti muutu. Jos vähäistä ylitiedotusta on ollut saman verran kaikkina vuosina, taulukon 7b ja kuvion 4 voidaan olettaa kuvaavan varsin hyvin muutoksen suuntaa.

Humalajuominen (taulukot 8a–8g)

Kuuden alkoholiannoksen juominen yhdellä käyttökerralla merkitsee useimmille ihmisille ja varsinkin alkoholin käyttöön tottumattomille nuorille humaltumista. Mm. kuusi pulloa keskioletta, viinipullo tai 2,5 dl väkeviä juomia sisältää kuusi alkoholiannosta. Taulukossa 8a on esitetty viime 30 päivän aikana vähintään 6 annosta juoneiden osuudet ja näin suurten kerta-annosten juomisen useus. Vuonna 1995 kuuden annoksen sijasta kysyttiin viiden tai useamman annoksen juomista. Tämä saattaa vaikuttaa jonkin verran erityisesti tyttöjen tuloksiin, joilla 5 annoksen juominen kerralla oli yleisempää kuin pojilla.

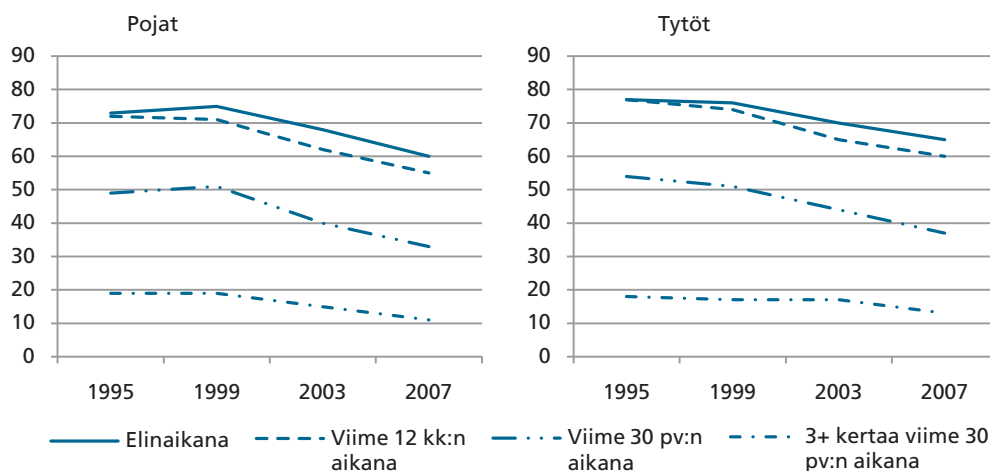
Nuorten runsas kertajuominen on vähentynyt 2000-luvulla (taulukko 8a, kuvio 5). Pojista runsas puolet ja tytöistä yli 40 % oli juonut vähintään 6 annosta kerralla viime 30 päivän aikana vuonna 1999, mutta vuonna 2007 näin oli tehnyt noin kolmannes sekä pojista että tytöistä. Suunnilleen viikoittain (3+ kertaa viime 30 päivän aikana) vähintään 6 annosta kerralla juovien poikien osuus oli pudonnut viidenneksestä neljääntoista prosenttiin. Tyttöillä ei ole havaittavissa merkittävää muutosta vuoden 1999 jälkeen runsaassa viikoittaisessa kertajuomisessa, joilla osuus on pysytellyt 13–15 % tuntumassa. Vuoden 1995 korkeampaa osuutta tyttöillä selittää ainakin osittain erilainen kysymysmuoto.

KUVIO 5. Kuusi annosta tai enemmän samalla alkoholinkäyttökerralla juoneiden osuus, %

Poikien ja tyttöjen välinen ero on supistunut olemattomiin – siitäkin huolimatta, että molemmilla sukupuolilla on käytetty samaa annosmäärää. Aikuisilla kertakulutuksen riskirajana pidetään naisilla neljää annosta ja miehillä kuutta annosta. Murrosikäiset tytöt kasvavat usein nopeammin kuin pojat. Koon takia 15-vuotiailla tytöillä ei liene tarpeen käyttää pienempiä annosmääriä kuin pojilla, mutta kuusi annosta on molemmille korkea riskiraja aikuisiin verrattuna.

Kaikkina vuosina nuorilta on kysytty kuinka monta kertaa he ovat olleet humalassa elinaikanaan, viime 12 kuukauden aikana ja viime 30 päivän aikana. Mitä humalalla tarkoitetaan, jätettiin siis nuorten oman arvion varaan. Tällainen subjektiivinen humalamittari saattaa olla tulkinnavarainen jo kansallisella tasolla (Raitasalo ym. 2005), mutta kansainvälisesti se on vielä ongelmallisempi, koska sana humala voidaan kääntää monella tavalla useissa kielissä. Vuonna 2007 humalan määritelmää tarkennettiin lisäämällä kysymyksen esimerkkejä: 'Kuinka usein olet ollut niin humalassa, että olet esimerkiksi horjunut kävellessäsi, puhunut sammaltaen, oksentanut tai et ole muistanut tapahtumia seuraavana päivänä?'. Vertailukelpoisuuden takaamiseksi säilytimme Suomessa myös vanhan kysymysmuodon puolessa lomakkeista. Taulukoissa 8b–8d ja kuviossa 6 on esitetty tulokset vuosilta 1995–2007 vanhan humalakysymyksen mukaan.

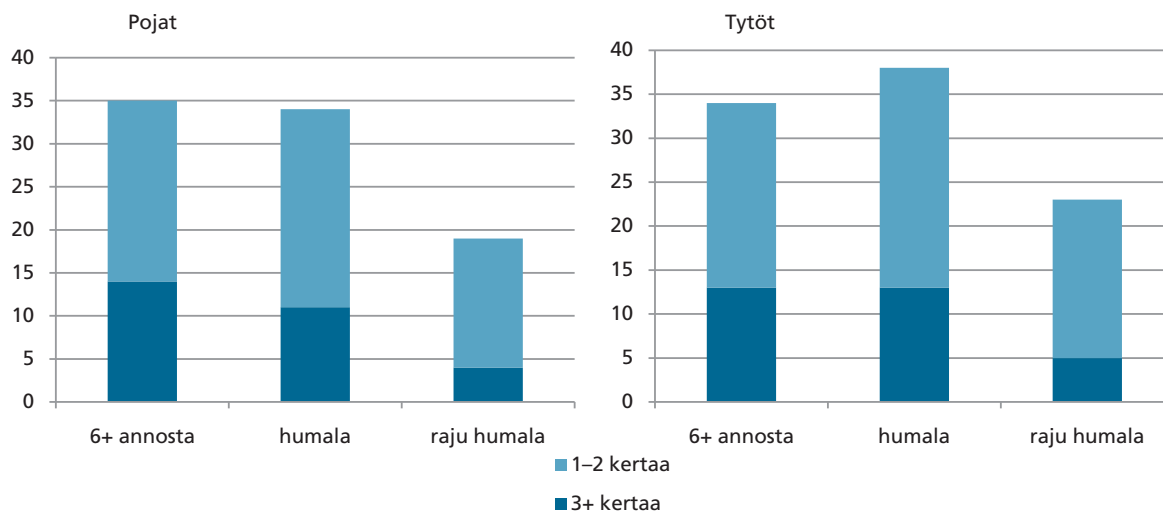
KUVIO 6. Humalassa olleiden osuus, %

Nuorten humalajuominen on vähentynyt vuosituhaten vaihteen jälkeen. Viime vuosituhaten lopulla (1995 ja 1999) noin kolme neljäsosaa 15–16-vuotiaista nuorista oli ollut humalassa joskus elämänsä aikana, vuonna 2007 vastaava osuus oli vähän yli 60 %. Lähes kaikki joskus humalassa olleet ovat olleet humalassa myös kyselyä edeltäneen 12 kuukauden aikana. Kuitenkin 2000-luvulla on pieni joukko nuoria (5 %), jotka eivät ole toistaneet aiempaa humalakokemustaan viimeisen vuoden aikana. Viime vuosituhaten lo-

pulla puolet nuorista oli ollut humalassa kyselyä edeltäneiden 30 päivän aikana, vuonna 2007 näin oli tehnyt reilu kolmannes nuorista. Erot tyttöjen ja poikien välillä ovat vähäisiä, mutta pojilla viikoittainen (3+ kertaa viime 30 päivän aikana) humaltuminen kääntyi laskuun jo vuosituhannen vaihteessa, kun taas työllillä vähenemistä on havaittavissa vasta viimeisten neljän vuoden aikana. Vuonna 2007 reilu 10 % nuorista humaltui viikoittain.

Humalakysymyksen uusi muotoilu vuonna 2007 merkitsee selvästi rajumpaa humalaa kuin vanha muotoilu. Uuden mittarin mukaan runsas puolet nuorista oli joskus ollut humalassa, vähän alle puolet viimeisten 12 kuukauden aikana ja noin viidennes viimeisten 30 päivän aikana (taulukot 8e–8g). Kuviossa 7 on verrattu eri humalamittareita toisiinsa vuoden 2007 aineiston pohjalta.

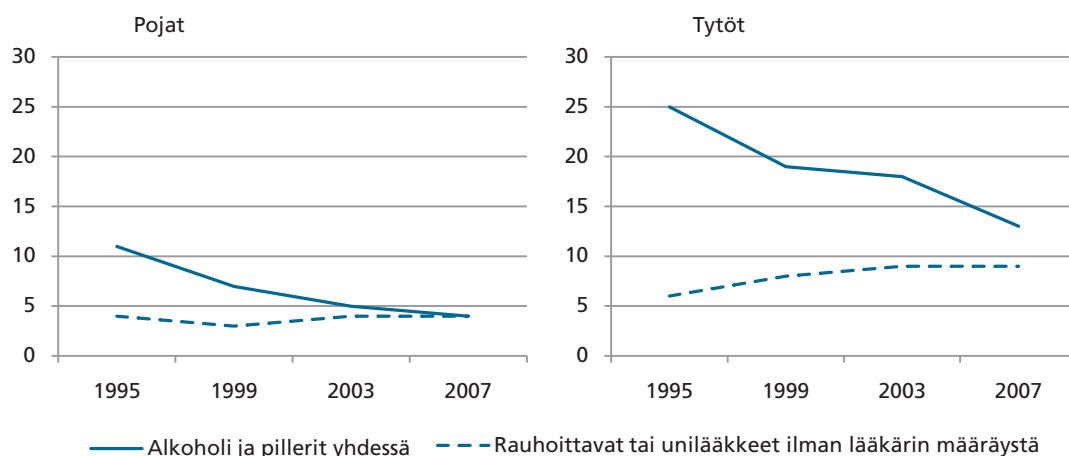
KUVIO 7. Humaltuneiden osuus viime 30 päivän aikana eri humalamittareiden mukaan vuonna 2007, %

Uuden mittarin mukaista humalaa esiintyy pienemmällä joukolla nuoria, koska se kuvaa rajumpaa humalaa, sellaista, josta on havaittavissa selviä ulkoisia merkkejä. Sen sijaan subjektiivinen humalakysymys ja 6+ annoksen juominen kerralla tuottavat varsin samankaltaisia tuloksia. Saman asian voi havaita myös vertaamalla kuvion 5 ja kuvion 6 viime 30 päivän käyriä. Tämä merkitsee sitä, että Suomessa nuoret kokevat olleensa humalassa silloin kun he ovat juoneet vähintään 6 annosta. Pojilla viikoittain 6 annosta tai enemmän juoneiden osuudet ovat hieman korkeampia kuin viikoittain humaltuneiden osuudet. Muutamat pojat eivät siis mielestään ole olleet humalassa juotuaan 6 annosta tai sitten heillä on ollut vaikeuksia annosten laskemisessa. Sensijaan tytöistä hieman useampi kertoo olleensa humalassa kuin juoneensa 6+ annosta kerralla viime 30 päivän aikana. Ehkä tytöt kokevat lievemmänkin humalan humalaksi tai he saattavat humaltua pienemmistä alkoholimääristä – vaikka kokoeroa poikiin ei olisikaan.

Lääkkeiden käyttö (taulukot 9a–9c)

Nuorilta on kysytty, ovatko he käyttäneet rauhoittavia tai unilääkkeitä elinaikanaan lääkärin määräyksessä sekä ovatko he käyttäneet näitä lääkkeitä ilman lääkärin määräystä. Kaikkina vuosina 5 % nuorista kertoo saaneensa uni- tai rauhoittavia lääkkeitä lääkäriltä (taulukko 9a). Lääkkeiden väärinkäyttö on tytöillä yleisempää (9 %) kuin pojilla (4 %) (taulukko 9b, kuvio 8).

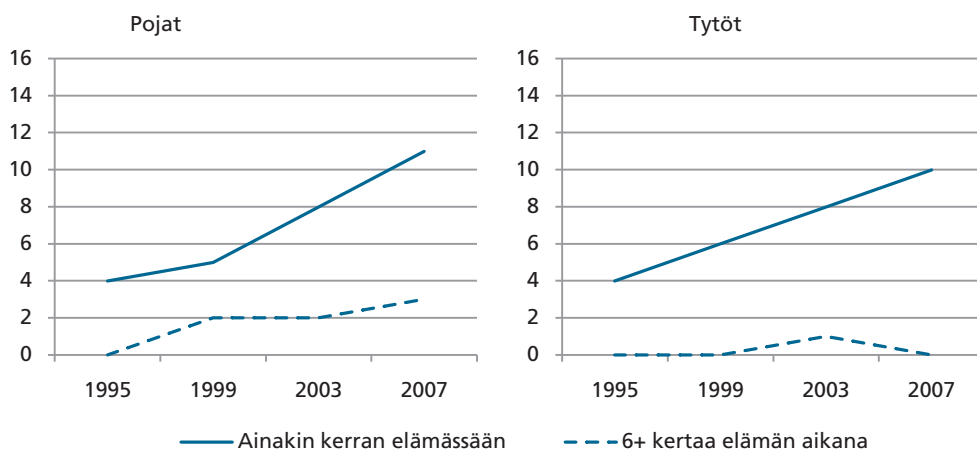
Kaikkina vuosina on kysytty alkoholin ja pillereiden yhteiskäyttöä yksilöimättä tarkemmin pillereiden laatua. Tällainen päihdekäyttö oli 1990-luvun puolivälissä verraten yleistä tyttöjen keskuudessa Suomessa, Ruotsissa, ja Britanniassa. Sen jälkeen käyttö on vähentynyt näissä maissa (Hibell ym. 2004). Suomessa väheneminen näytti pysähtyneen vuonna 2003, mutta uusimman aineiston mukaan väheneminen näyttää jälleen jatkuneen (taulukko 9c, kuvio 8). Useimmilla nuorilla alkoholin ja pillereiden yhteiskäyttö on jäänyt 1–2 kerran kokeiluksi.

KUVIO 8. Lääkkeiden päihdekäyttö elinaikana, %

Liimojen, liuottimien yms. käyttö päihdetarkoituksessa (taulukot 10a–10c)

Liimojen, liuottimien yms. haisteltavien aineiden kokeilu on lisääntynyt sekä poikien että tyttöjen keskuudessa vuodesta 1995 lähtien (taulukko 10a, kuvio 9). Tämän tutkimuksen perusteella ei tiedetä, mitä aineita nuoret imppaavat. On arveltu, että viimeaikainen lisääntyminen liittyy bensan haisteluun ja nuorten mopoilun yleistymiseen (Ahlström ym. 2008).

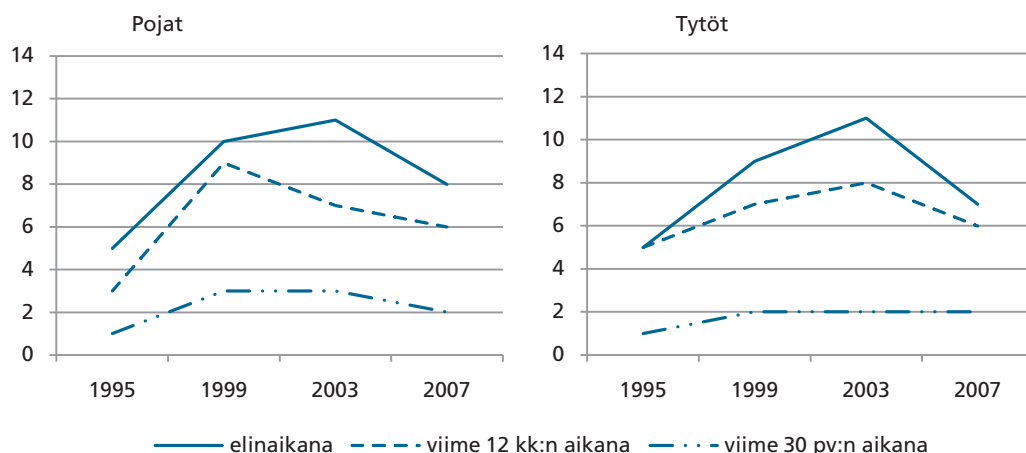

KUVIO 9. Liimojen, liuottimien tms. aineiden käyttö päihtymystarkoituksessa elinaikana, %

Näidenkin aineiden käyttö näyttää useimmilla nuorilla jäävän muutamaan kokeilukertaan. Tytöistä juuri kukaan ei ollut impannut yli viittä kertaa elämänsä aikana, pojista pari prosenttia oli tehnyt näin. Viime vuoden ja viime 30 päivän käyttöä kuvaavissa taulukoissa 10b ja 10c prosenttiluvut ovat alhaisia. Aikuisväestökyselyissä liuottimien yms. aineiden elinaikaprevalenssit ovat olleet 1-3 % tietämissä (Hakkarainen & Metso 2003) eli alhaisempia kuin nuorilla. Tämäkin viittaa siihen, että impattavien aineiden käyttö ei yleensä jatku nuoruusiän kokeilujen jälkeen.

Kannabiksen käyttö (taulukot 11a–11d)

Kannabis on yleisimmin käytetty laiton huume. Sen käyttö yleistyi Suomessa 1990-luvulla, kasvu alkoi taittua vuosituhannen vaihteen jälkeen ja viime vuosina käyttö on vähentynyt 15–24-vuotiaiden keskuudessa (Hakkarainen & Metso 2007). Nuorten 15–16-vuotiaiden keskuudessa trendi on samankaltainen (taulukot 11a–11c, kuvio10), joskin prevalenssit ovat alhaisempia kuin nuorilla aikuisilla.

KUVIO 10. Kannabista käyttäneiden osuudet, %

Nuorilla elinaikaprevalenssi ja vuosiprevalenssi ovat aika lähellä toisiaan (kuvio 10), mikä kertoo siitä, että ensimmäinen käyttökerta on todennäköisesti tapahtunut viimeksi kuluneiden 12 kuukauden aikana. Viime 30 päivän aikaista käyttöä pidetään osoituksena säännöllisestä käytöstä, mutta nuorten kohdalla heidän joukossaan on todennäköisesti myös niitä, joilla ensikokeilu on näin tuore. Säännöllistä käyttöä voidaan kuvata myös käyttökertojen lukumäärillä. Pojista 1 % sanoo käyttäneensä kannabista yli 40 kertaa (taulukko 11a). Vuonna 2007 kannabista oli kokeillut 8 % nuorista.

Vuosina 1999 ja 2003 kysyttiin alkoholin ja kannabiksen samanaikaista käyttöä (taulukko 11d). Prevalenssit (7 % ja 8 %) eivät ole kovin paljon pienemmät kuin kannabiksen elinaikaprevalenssit (10 % ja 11 %; taulukko 11a) eli varsin usein nuoret ovat käyttäneet näitä päihteitä samanaikaisesti. Varsinkin kannabiksen ensi kokeilut näyttävät useimmiten tapahtuvan alkoholin vaikutuksen alaisena, sillä noin 5 % nuorista oli sekä kokeillut kannabista 1–2 kertaa että käyttänyt 1–2 kertaa kannabista yhdessä alkoholin kanssa.

Muiden laittomien huumeiden käyttö (taulukot 12a–12c, 13)

Taulukossa 12a on esitetty jonkin laittoman huumeen käyttöä kuvaavat luvut sisältäen myös kannabiksen. Kun sitä verrataan vastaavaan kannabiksen käyttöä kuvaavaan taulukkoon 11a, havaitaan, että luvut ovat miltei samoja. Lähes kaikki jotain laitonta huumetta käyttäneet ovat siis käyttäneet myös kannabista.

Muiden laittomien huumeiden kuin kannabiksen käyttö on 15–16-vuotiaiden keskuudessa harvinaista (taulukko 12b). Vuonna 2007 kolme prosenttia nuorista ilmoitti kokeilleensa jotain muuta laitonta huumetta, mutta näiden joukossa saattaa olla muutamia liioitellen ja pilailien vastanneita. Kannabis on yleensä ensimmäiseksi kokeiltu laiton huume ja jotkut kannabista kokeilleista kokeilevat myöhemmin muita huumeita, mutta yleensä vanhempina kuin 15–16-vuotiaina.

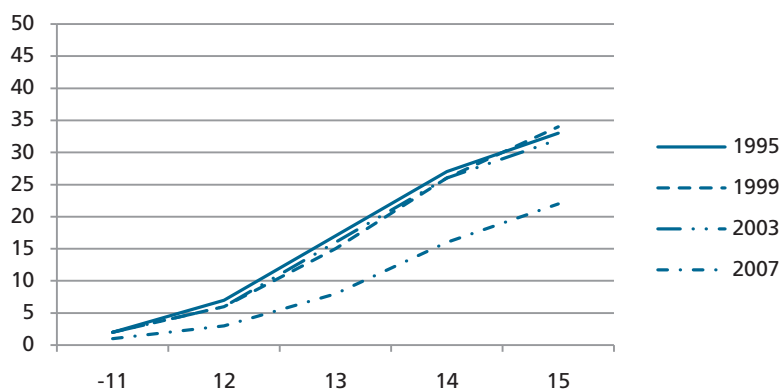
Suonensisäisesti huumeita käyttäviä ei juuri löydy 15–16-vuotiaiden peruskoululaisten keskuudesta (taulukko 12c). Eri ”kovia” laittomia huumeita ilmoitti käyttäneensä 0–2 % oppilaista (taulukko 13). Varsinkin huumaavien sienien kohdalla 2 % vuonna 2007 saattaa olla liian korkea arvio, sillä kysymys oli herättänyt hämmästeleviä kommentteja joissakin luokissa.

5 PÄIHTEIDEN KÄYTÖN ALOITUSIKÄ

Päihteiden käytön aloitusikäkysymysten paikkaa vaihdettiin lomakkeella vuonna 2007. Tällä ei kuitenkaan arvella olevan vaikutusta tuloksiin.

Tupakoinnin aloitusikä (taulukot 14a–b)

Vuonna 2007 tutkimuksen kohteena ollut 1991 syntynyt ikäluokka on aloittanut tupakkakokeilut myöhemmin kuin aiempien tutkimusten kohteena olleet ikäluokat eli vuosina 1979, 1983 ja 1987 syntyneet (taulukko 14a). Pojilla varhaisten kokeilujen vähenemistä oli havaittavissa jo vuonna 2003. Vuonna 1991 syntyneiden keskuudessa myös päivittäinen tupakointi oli vähentynyt ja se oli aloitettu myöhemmin kuin edeltävien ikäluokkien keskuudessa (taulukko 14b, kuvio 11).

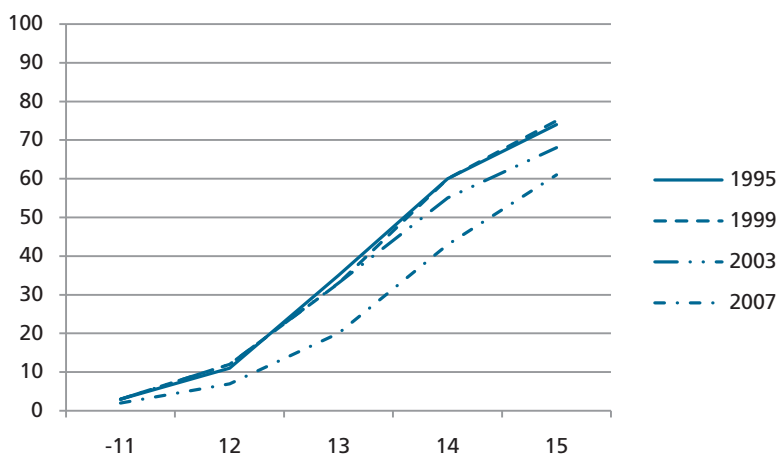
KUVIO 11. Päivittäisen tupakoinnin aloitusikä, kumulatiiviset prosentit

Kuviossa 11 on esitetty päivittäisen tupakoinnin aloitusiän kumulatiiviset prosenttijakautumat. Vuonna 2007 nuorista 16 % oli aloittanut päivittäisen tupakoinnin 14-vuotiaana tai nuorempana, kun aiemmin vastaava osuus oli runsas neljännes. Tyttöjen ja poikien tupakoinnin aloitusiässä ei ole merkittäviä eroja.

Alkoholin käytön aloitusikä (taulukot 15a–15f)

Taulukoissa 15a-15e on esitetty eri juomalajien aloitusiät. Alkoholinkäytön vähenemisen myötä myös eri juomalajeja kovin nuorena juoneiden osuus on pienentynyt vuonna 2007. Olutta ja siideriä juodaan edelleen nuorempina kuin viiniä ja väkeviä. Vuonna 2007 noin kolmannes nuorista oli juonut 13-vuotiaana tai nuorempana olutta tai siideriä, long drink -juomia ja viiniä noin neljännes ja väkeviä juomia 15 %.

Nuorten ensimmäiset humalakokemukset ovat myös jonkin verran myöhentyneet (taulukko 15f, kuvio 12). Vuoden 2007 tietoihin on otettu mukaan vain B-lomakkeet eli ne, joissa humalaa oli kysytty samalla tavalla kuin aiempina vuosina. Vuosina 1995, 1999 ja 2003 ei havaittu merkittäviä muutoksia humalajuomisen aloitusiässä, jolloin ensimmäinen humala koettiin tavallisimmin 13–14 vuoden iässä. Tosin jo vuonna 2003 14-vuotiaana humaltuneita oli vähän vähemmän kuin aiemmin. Vuonna 2007 13-vuotiaana humaltuneita oli vähemmän kuin ennen, mutta sen sijaan 15-vuotiaana ensi kerran humaltuneita oli enemmän.

KUVIO 12. Ikä, jolloin ensi kerran humalassa, kumulatiiviset prosentit

Ensimmäisten humalakokemusten myöhentymisen ohella humalajuominen on vähentynyt 15–16-vuotiaiden keskuudessa. Poikien ja tyttöjen välillä ei ole merkittäviä eroja.

Muiden päihteiden käytön aloitusikä (taulukot 16a–16f)

Alkoholin ja pillereiden yhteiskäytön tyypillisin aloitusikä tyttöjen keskuudessa oli aiemmin 14 vuotta, mutta vuonna 2007 se oli 15 vuotta (taulukko 16a). Puolet uni- tai rauhoittavia lääkkeitä ilman lääkärin määräystä käyttäneistä oli kokeillut niitä ensi kerran 15-vuotiaana (taulukko 16b). Liimojen, liuottimien yms. haisteltavien aineiden kokeiluja esiintyy sen sijaan hyvinkin nuorilla, jopa alle 12-vuotiailla (taulukko 16c). 15-vuoden iässä näitä aineita kokeilee ensi kertaa enää hyvin harva nuori (1 %).

Aikuisväestökyselyistä tiedämme, että kannabiksen ensi kokeilu tapahtuu yleensä 15 vuotta vanhemmalla iällä – mediaani oli 18 vuotta sekä vuonna 1998 että 2006 (Partanen & Metso 1999; Päihdekysely 2006). Aiemmista ESPAD-tutkimuksista tiedämme, että kannabis on ensimmäisenä kokeiltu laiton huume (Ahlström ym. 2004). Kannabista kokeilleista 15–16-vuotiaista nuorista useimmat olivat kokeilleet sitä 15–16-vuotiaana (taulukko 16d). Noin 1 % nuorista ilmoitti käyttäneensä kannabista jo 13-vuotiaana. Ekstaasi ja amfetamiini ovat selvästi harvinaisempia huumeita kuin kannabis ja niiden kokeilu aloitetaan vanhempana (taulukot 16e ja 16f).

6 PÄIHTEIDEN SAATAVUUS, HANKINTA JA NAUTTIMISPAIKKA

Eri päihteiden saatavuus oman arvion mukaan (taulukko 17)

Eri päihteiden saatavuuskysymykset olivat aiemmin yhtenäisenä listana kaikkien päihteiden käyttökysymysten jäljessä, mutta vuonna 2007 ne hajautettiin ao. päihteen käyttökysymyksen edelle. Tällä saattaa olla jonkin verran vaikutusta tuloksiin. Helpoimmin saatavissa olevat päihteet, tupakka ja alkoholi, saatetaan arvioida nyt vaikeammin saataviksi kuin ennen, koska niitä ei enää verrata laittomiin huumeisiin.

Taulukossa 17 on esitetty niiden nuorten prosentiosuudet, jotka ovat arvioineet, että ao. päihdettä on 'hyvin helppo' tai 'melko helppo' saada. Tupakan ja alkoholin saatavuus näyttäisi kiristyneen selvästi, mutta ainakin osa viime neljän vuoden muutoksesta selittyy kyselylomakkeen muutoksilla. Edelleen valtaosa nuorista kokee tupakan, oluen, siiderin ja long drink -juomien saannin helpoksi. Puolet nuorista pitää viinien saatavuutta helppona ja lähes puolet väkevien juomien.

Kannabiksen saatavuus oli viidenneksen mielestä helppoa vuosina 1999 ja 2003, jolloin myös sen käyttö oli yleisintä. Viime neljän vuoden aikana kannabiksen saatavuus nuorten parissa näyttäisi vaikeutuneen. Muista laittomista huumeista kysyttiin vain amfetamiinin ja ekstaasin saatavuutta vuonna 2007. Näidenkin saatavuus näyttäisi kiristyneen. Lääkkeiden ja impattavien aineiden saatavuus ei ole muuttanut nuorten oman arvion mukaan.

Huumeiden tarjonta (taulukot 18a–18c)

Vuosina 2003 ja 2007 Suomessa nuorilta kysyttiin, onko heille tarjottu jotain huumausainetta joko ilmaiseksi tai ostettavaksi elinaikana, viime 12 kuukauden aikana tai viime 30 päivän aikana. Tarjonta näyttäisi hieman vähentyneen, joskaan ilmaisessa tarjonnassa ei ole tapahtunut muutosta (taulukot 18a–18c). Viimeksi kuluneen vuoden aikana huumeita oli tarjottu 15 prosentille nuorista ja joskus elinaikana lähes neljännekselle vuonna 2007.

Alkoholin ostaminen omaan käyttöön (taulukot 19a–19e) ja juominen anniskelupaikoissa (taulukot 19f–19j)

Suomessa alkoholin myyminen alle 18-vuotiaille on kielletty samoin kuin anniskelu ravintoloissa ja muissa anniskelupaikoissa. Kuitenkin esimerkiksi joillakin paikkakunnilla tehty ostokokeet osoittivat, että alaikäiset pystyivät ostamaan alkoholijuomia verraten helposti (Karlsson ym. 2008).

Vuosina 2003 ja 2007 nuorilta tiedusteltiin, olivatko he ostaneet omaan käyttöönsä eri alkoholijuomia viime 30 päivän aikana. Pojilla oluen ostot olivat yleisimpiä, tytöillä siiderin. Näiden juomien ostot näyttävät jonkin verran vähentyneen (taulukot 19a–19b). Long Drink juomien ostoja kysyttiin vain 2007 (taulukko 19c). Viiniä sanoi ostaneensa 2 % ja väkeviä 8 % nuorista (taulukot 19d–19e). Vaikka kysymyksessä tarkoitettiin vain nuoren omia ostoja, vastauksissa saattaa olla mukana tapauksia, joissa joku toinen on käynyt myymälässä nuoren puolesta.

Anniskelupaikoissa juomista tiedusteltiin vain vuonna 2007 (taulukot 19f–19j). Noin kymmenesosa nuorista sanoo juoneensa olutta jossakin anniskelupaikassa viime 30 päivän aikana. Yhtä moni tyttö oli juonut myös siideriä. Lähes yhtä moni (7 %) ilmoittaa juoneensa Long Drink -juomia tai väkeviä. Tämän tutkimuksen perusteella ei tiedetä, minkälaisissa anniskelupaikoissa alaikäisille tarjoillaan alkoholi-juomia.

Alkoholin hankintatapa viime käyttökerralla (taulukko 20)

Viimeisimmän alkoholin käyttökerran juomien hankintatapaa on tiedusteltu Suomessa vuodesta 1995 alkaen, joskin vastausvaihtoehdot olivat silloin hieman erilaiset. Ylivoimaisesti yleisin keino saada alkoholia, on pyytää kavereita tai sisarusia ostamaan (taulukko 20). Vaikka tällaiset ostot ovat jonkin verran vähentyneet, edelleen tytöistä yli kolmannes ja pojista alle kolmannes oli saanut juomia tällä tavoin. Todennäköisesti useammin on kysymys kavereista kuin sisaruksista, sillä nuorten aikuisten alkoholin välittämistä koskevassa tutkimuksessa havaittiin, että 18 vuotta täyttäneet ostavat alkoholia mieluummin alaikäisille kavereille kuin sisaruksille (Simonen & Tigerstedt 2006). Kaverien ja sisarusten tarjoaminen oli toiseksi yleisin saantitapa. Myös tuntemattomat henkilöt tai vanhemmat ostavat tai tarjoavat nuorille alkoholia. Joskus nuoret ottavat alkoholijuomia – luvalla tai ilman lupaa – vanhempien kotivarastoista. Muutamit nuoret olivat itse ostaneet juomia eri alkoholin myyntipaikoista.

Taulukossa 20 prosenttiluvut eivät summaudu 100:aan, koska nuori voi hankkia alkoholia useilla tavoilla. Hankintatavan ja juodun alkoholimäärän yhteyksiä tarkasteltaessa havaittiin, että humalakerroilla kaverien ja sisarusten ostot tulevat entistä tärkeämmäksi alkoholin hankintakeinoksi, kun taas vanhempien tarjotessa juodut alkoholimäärät jäävät yleensä vähäisiksi (Ahlström ym. 2008).

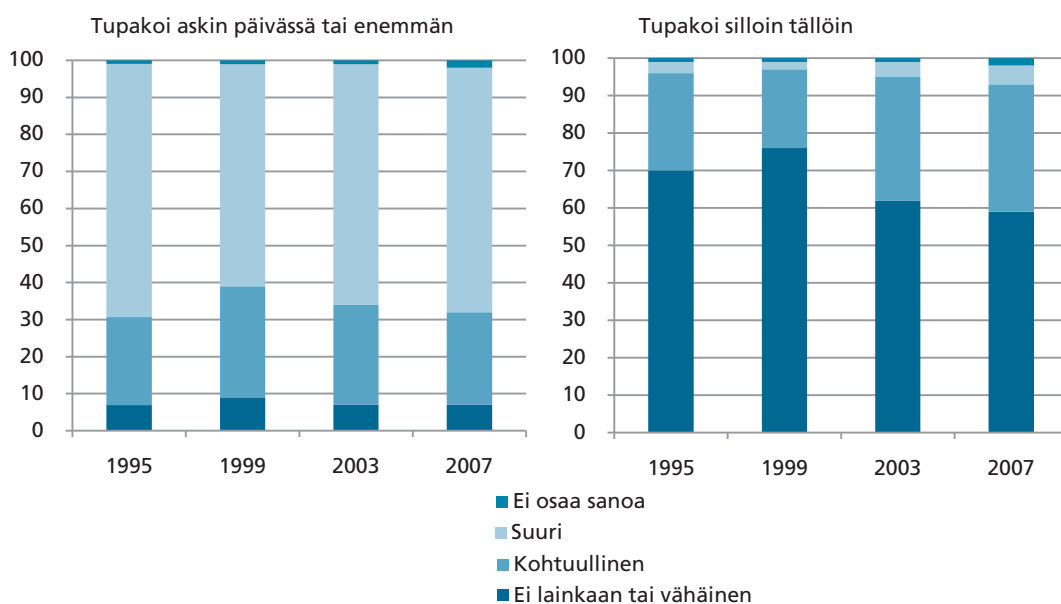
Alkoholin nauttimispaikka viime käyttökerralla (taulukko 21)

Yleisin alkoholin nauttimispaikka 15–16-vuotiailla on ollut toisen koti (n. 40 %) kaikkina tutkimusvuosina (taulukko 21). Tällöin todennäköisesti usein on kyse kotibileistä, samoin kuin mahdollisesti myös kotijuomiskerroilla. Ulkona juominen on hieman vähentynyt, mutta edelleen reilu viidennes nuorista oli juonut ulkona viime juomakerralla vuonna 2007, vaikka aineisto on kerätty maaliskuun lopulla ja viime juomakerta ajoittuu todennäköisimmin kevättalveen. Kansainvälisessä vertailussa suomalaisten nuorten ulkona juominen on poikkeuksellisen yleistä – vuonna 2003 se oli suunnilleen yhtä yleistä vain Moskovassa, Puolassa ja Latviassa (Hibell ym. 2003). Muutama nuori oli juonut myös baarissa tai ravintolassa. Myöskään taulukossa 21 prosenttiluvut eivät summaudu 100:aan, koska samalla alkoholin käyttökerralla on voitu juoda useissa eri paikoissa.

7 PÄIHTEIDEN KÄYTTÖÖN LIITTYVÄT ARVIOIDUT RISKIT JA KOETUT ONGELMAT

Tupakointiin liittyvät arvioidut riskit (taulukot 22a–22b)

Valtaosa nuorista pitää säännölliseen tupakointiin liittyviä riskejä suurina, mutta silloin tällöin polttamiseen ei katsota liittyvän juurikaan riskejä (taulukot 22a–22b, kuvio 13).

KUVIO 13. Arvioitu tupakointiin liittyvä terveydellinen tai muu riski, %

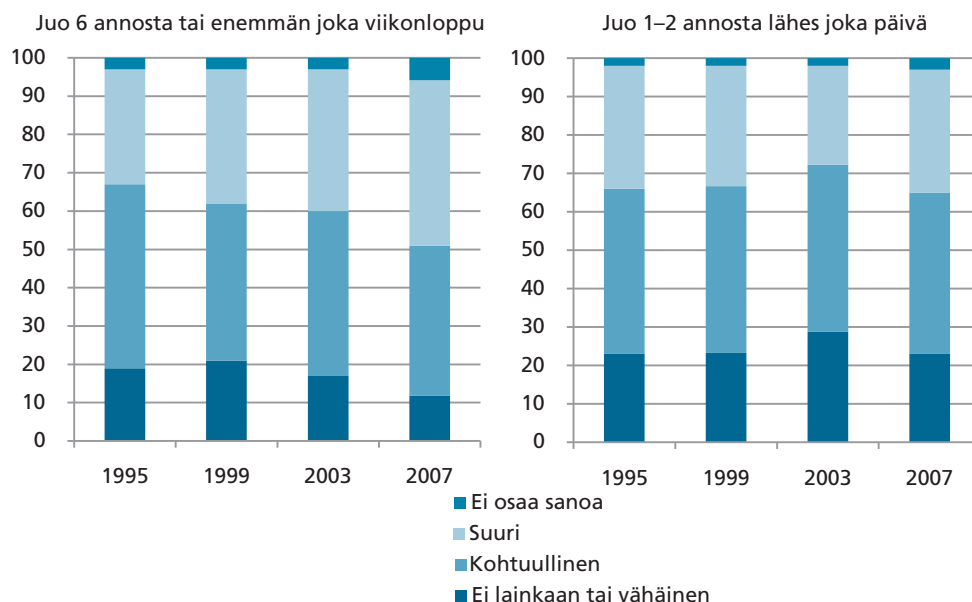
Nuoret ovat suhtautuneet säännölliseen tupakointiin erittäin kriittisesti jo 1990-luvun puolivälistä alkaen, mutta aikuisväestökyselyissä havaittiin selkeä asenteiden kiristyminen 1990-luvun loppupuolella (Hakkarainen & Metso 2007). Sekä nuorista että aikuisista alle kymmenesosan mielestä säännölliseen tupakointiin ei liity riskejä tai niitä pidetään vähäisinä. Nuorten suhtautuminen epäsäännölliseen tupakointiin on vähän tiukentunut 2000-luvulla.

Alkoholin käyttöön liittyvät arvioidut riskit (taulukot 23a–23c)

Koko tutkimusjakson ajan nuoret ovat suhtautuneet säännölliseen alkoholin käyttöön vapaamielisemmin kuin tupakointiin. Asenteet ovat kuitenkin kiristyneet jokaviikkoista suurten alkoholimäärien (6+ annosta) juomista eli käytännössä humalajuomista kohtaan (taulukko 23c; kuvio 14). Myös aikuisväestössä suhtautuminen humalaan oli tiukentunut 2000-luvulla (Hakkarainen & Metso 2007).

Vuonna 1995 nuoret arvioivat säännölliseen pienten alkoholimäärien (1–2 annosta lähes joka päivä) juomiseen sisältyvän samanlaisen riskin kuin jokaviikkoiseen humalajuomiseen (taulukko 23a, kuvio 14b). Suhtautuminen pienten annosten säännölliseen juomiseen on säilynyt samankaltaisena koko tarkastelujakson ajan, paitsi 2003 riskit arvioitiin vähän pienemmiksi. Tuolloin julkisuudessa keskusteltiin viinin juonnin terveyttä edistävästä vaikutuksista.

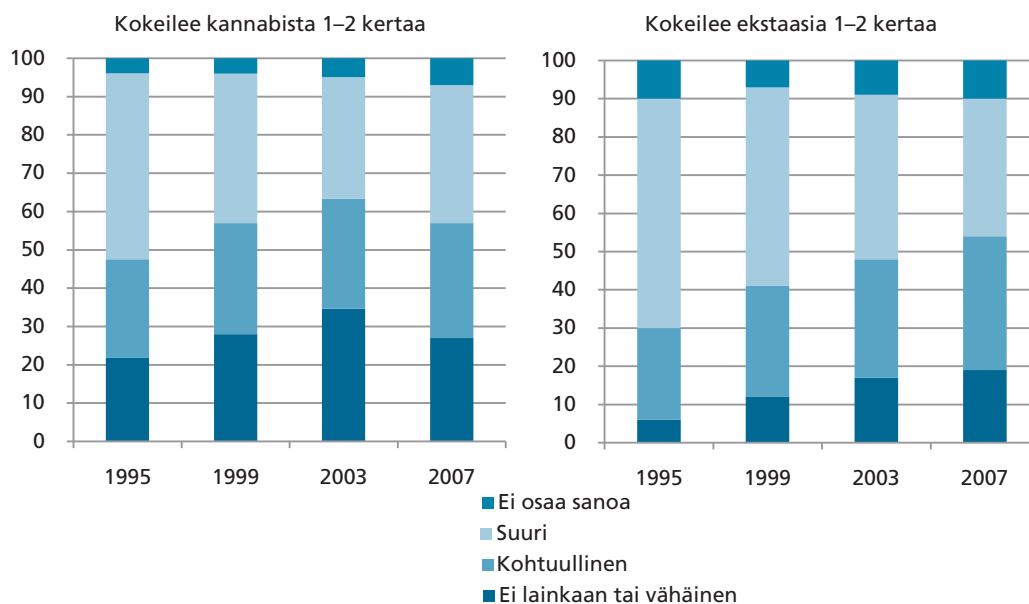
Tytöt pitävät sekä alkoholin että tupakan käyttöön liittyviä riskejä suurempina kuin pojat.

KUVIO 14. Arvioitu alkoholinkäyttöön liittyvä terveydellinen tai muu riski, %

Huumeiden käyttöön liittyvät arvioidut riskit (taulukot 24a–24g)

Nuorten asenteet kannabiskokeiluja kohtaan lieventyivät 1990-luvun puolivälistä 2000-luvun alkupuolelle asti, mutta viime vuosina ne ovat taas jonkin verran kiristyneet (taulukko 24a, kuvio 15). Aikuisväestössä vielä vuonna 2006 kannabisasenteet näyttivät edelleen lieventyneen (Hakkarainen & Metso 2007). Sen sijaan ekstaasin ja amfetamiinin kokeilussa nuoret eivät enää näe yhtä paljon riskejä kuin ennen (taulukot 24d, 24f; kuvio 15). Vuonna 2007 reilu kolmannes nuorista piti ekstaasin kokeiluun liittyvää riskiä suurena ja viidennes ei nähnyt siinä mitään riskiä tai piti riskiä vähäisenä. Kannabiksen kokeiluun liittyviä riskejä pidetään edelleen vähäisempinä kuin ekstaasikokeilun riskejä, mutta ero näiden välillä on kaventunut.

KUVIO 15. Arvioitu huumeiden kokeiluun liittyvä terveydellinen tai muu riski, %

Nuorten suuren enemmistön mielestä kaikkien laittomien huumeiden säännölliseen käyttöön liittyy suuri riski, joskin kymmenesosa nuorista piti kannabiksen tai ekstaasin säännöllisen käytön riskiä korkeintaan kohtuullisena (taulukot 24c, 24e, 24g).

Tytöt arvioivat huumeiden säännölliseen käyttöön liittyvät riskit suuriksi yleisemmin kuin pojat, kun taas pojista useampi kuin tytöistä arvioi huumekekeiluihin liittyvät riskit suuriksi.

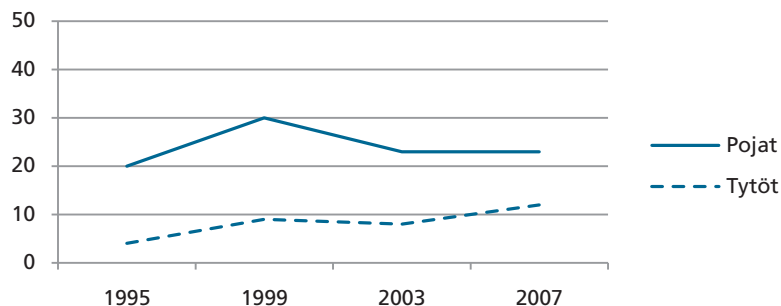
Alkoholin käytön vuoksi koetut ongelmat (taulukko 25)

Päihteiden käyttöön liittyvien ongelmien kysyminen on vaihdellut eri tutkimuskerroilla. Vuosina 1999 ja 2003 kysymys oli samanlainen, jolloin samassa kysymyksessä tiedusteltiin alkoholin käytön vuoksi, huumeiden käytön vuoksi tai muusta syystä koettuja ongelmia. Vuonna 1995 kysyttiin vain alkoholin käytön vuoksi koettuja ongelmia ja hieman eri muodossa kuin myöhemmin. Vuonna 2007 kysyttiin erikseen alkoholin ja huumeiden vuoksi koettuja ongelmia ja kysymyspatteria hieman supistettiin.

Huumeiden käyttö on Suomessa 15-vuotiaiden keskuudessa niin harvinaista, että ongelmiakaan ei tule esiin kyselytutkimuksissa. Taulukossa 25 on raportoitu alkoholin käytön vuoksi koetut ongelmat, mutta vuosien 1995 ja 2007 luvut eivät ole täysin vertailukelpoisia vuosien 1999 ja 2003 kanssa. Kun kysytään pelkästään alkoholin käytön vuoksi koettuja ongelmia, mukaan saatetaan liittää myös muusta syystä koettuja ongelmia ja näin saadaan korkeampia prosenttilukuja.

Vuosina 1999 ja 2003 havaittiin, että monet taulukossa 25 luetellut ongelmat ovat yleisiä nuorilla muustakin syystä kuin alkoholin käytön vuoksi (Ahlström ym. 2004, Lavikainen ym. 2008). Kuitenkin seksuaaliseen käyttäytymiseen liittyvät ongelmat ja poliisin kanssa tekemisiin joutuminen yhdistyivät useimmiten alkoholin käyttöön.

Mopolla, moottoripyörällä tai autolla ajoa alkoholin vaikutuksen alaisena on kysytty Suomessa kaikkina tutkimusvuosina, mutta kansainvälisesti vain vuonna 1995. Tämä on pojilla selvästi yleisempää kuin tytöillä (kuvio 16). Vuonna 1995 vain Italiassa ja Sloveniassa pojat mopoilivat alkoholin vaikutuksen alaisina yhtä yleisesti (n. 20 %) kuin Suomessa (Hibell ym. 1997).

KUVIO 16. Mopoa, moottoripyörää tai autoa alkoholinvaikutuksen alaisena ajaneisen osuudet, %

Vuoden 1995 jälkeen poikien mopoilu alkoholin vaikutuksen alaisena lisääntyi Suomessa ja oli yleisintä vuonna 1999, jolloin myös nuorten humalajuominen oli yleisintä. Vuonna 2007 edelleen yli viidennes pojista oli joskus mopoillut alkoholin vaikutuksen alaisena. Viime vuosina tämä tapa on yleistynyt myös tyttöjen keskuudessa. Tämän tutkimuksen perusteella ei voida päätellä, olisiko rattijuopumusraja ylittynyt näissä tapauksissa.

8 PÄIHTEIDEN KÄYTTÖ ASUINPAIKAN MUKAAN

Päihteiden käyttö suuralueittain (taulukot 26a–26c)

Taulukoissa 26a–26c käytetty aluejako perustuu vuonna 2007 voimassa olleeseen NUTS2 suuraluejakoon. Aiemmille vuosille on tehty sama aluejako kuntatietojen perusteella. Etelä-Suomeen kuuluu mm. Turku, Lahti ja Lappeenranta. Pääkaupunkiseutu (Helsinki, Espoo, Vantaa ja Kauniainen) on erotettu erilliseksi alueeksi muusta Etelä-Suomesta. Länsi-Suomeen kuuluu mm. Tampereen, Porin, Vaasan ja Jyväskylän seutu. Itä-Suomeen kuuluu Etelä- ja Pohjois-Savo, Pohjois-Karjala ja Kainuu. Pohjois-Suomeen kuuluu Lapin- ja Oulun lääni Kainuuta lukuun ottamatta.

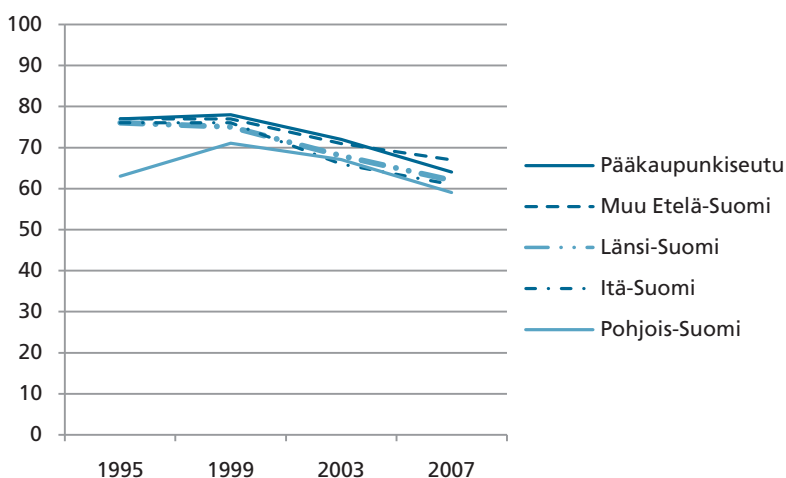
Nuorten tupakointi on vähentynyt kaikilla suuralueilla vuodesta 1999 lähtien (taulukko 26a). Vuonna 1995 tupakointi oli yleisintä pääkaupunkiseudulla ja vähäisintä Pohjois-Suomessa. Vuonna 2007 tilanne oli päinvastainen.

Nuuskan käyttö on yleisintä Pohjois-Suomessa sekä pääkaupunkiseudulla ja vähäisintä Itä-Suomessa. Vuonna 2007 noin kymmenesosa sekä Pohjois-Suomen että pääkaupunkiseudun pojista oli käyttänyt nuuskaa 40 kertaa tai useammin. Etelä- ja Länsi-Suomessa vastaavat osuudet olivat 5–6 % ja Itä-Suomessa 2 %. Tyttöillä säännöllinen nuuskan käyttö on erittäin harvinaista kaikilla alueilla.

Nuorten raitistuminen on alkanut pääkaupunkiseudulta ja Etelä-Suomesta, missä 1990-luvun loppupuolella oli vähemmän raittiita nuoria (6–8 %) kuin muualla maassa (taulukko 26b). Pohjois-Suomi on kuitenkin säilynyt alueena, jossa edelleen on eniten raittiita nuoria (21 %).

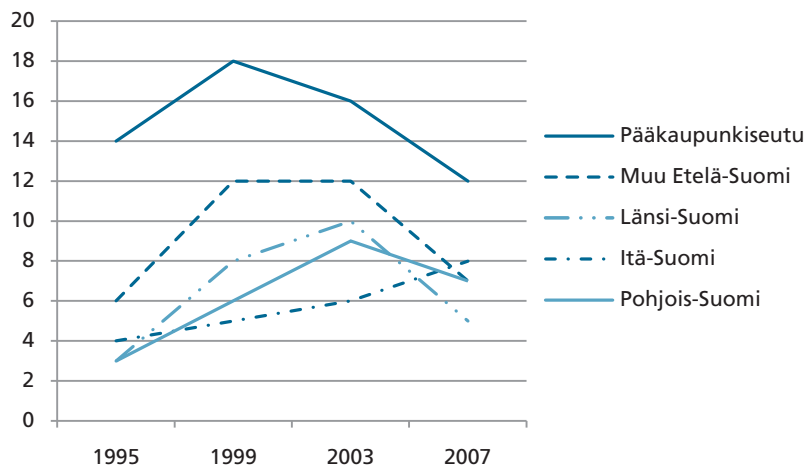
Suomalaisten nuorten juominen ei ole arkipäiväistynyt eikä alueiden välillä ole huomattavia eroja. Kuusi kertaa tai useammin viime 30 päivän aikana juoneiden osuus on säilynyt 5–8 % välillä kaikilla tutkimuskerroilla.

Humalajuominen on vähentynyt kaikilla alueilla vuodesta 1999 lähtien (taulukko 26b, kuvio 17). 1990-luvun lopulla humalajuominen lisääntyi vielä Pohjois-Suomessa, kun muualla maassa kasvu oli jo taittunut. Nuorten terveystapatutkimuksen mukaan nuorten humalajuominen oli lisääntynyt 1980-luvun puolivälistä 1990-luvun loppupuolelle asti, mutta on vähentynyt 2000-luvulla 14- ja 16-vuotiaiden keskuudessa (Rimpelä ym. 2007). Humalajuomisessa alueiden väliset erot ovat vähäisiä.

KUVIO 17. Humalassa olleiden osuus suuralueittain, %

Laittomien huumeiden leviämistä Suomeen kuvaa kannabiksen yleisyyden alueellinen tarkastelu (taulukko 26c, kuvio 18). Aikuisväestön tutkimusten pohjalta on puhuttu toisesta huumeaallostasta, joka 1990-luvulla levisi Suomeen ja taittui vuosituhannen vaihteen jälkeen. Aalto rantautui ensin pääkaupunkiseudulle ja levisi sieltä muihin suuriin kaupunkeihin ja vähitellen pienemmille paikkakunnille (Hakkarainen & Metso, 2003).

KUVIO 18. Kannabista käyttäneiden osuus suuralueittain, %

Nuorten keskuudessa 1990-luvun puolivälissä kannabiskokeilut olivat pääkaupunkiseudulla selvästi yleisempiä (14 %) kuin muualla maassa (3–6 %). Pääkaupunkiseudulla kannabiskokeilujen yleistyminen kääntyi laskuun jo 1999, muualla Etelä-Suomessa kasvu tasaantui vuosien 1999 ja 2003 välillä, Länsi- ja Pohjois-Suomessa kasvu kääntyi laskuun vasta 2003 ja Itä-Suomessa laskua ei ole vielä havaittavissa. Silti edelleen vuonna 2007 kannabiskokeilut olivat pääkaupunkiseudulla yleisempiä kuin muualla maassa.

Muiden huumeiden kuin kannabiksen kohdalla taulukossa 26c saattaa olla vuonna 2007 liian korkea prevalenssilukuja muutamien pilailien vastanneiden takia, koska aineistoa ei tällöin tarkastettu samalla tavoin kuin aiempina vuosina.

Alkoholin ja pillereiden yhteiskäytön kokeilut ovat vähentyneet kaikilla alueilla. Vuonna 1995 tällaista päihdekäyttöä esiintyi Pohjois- ja Länsi-Suomessa vähemmän kuin muualla, mutta alueelliset erot ovat kaventuneet.

Liimojen, liuottimien ja muiden vastaavien aineiden haistelu on viime vuosina yleistynyt kaikkialla maassa. Vuonna 1995 se oli Itä-Suomessa vähäisintä, mutta siellä kasvu on suurin.

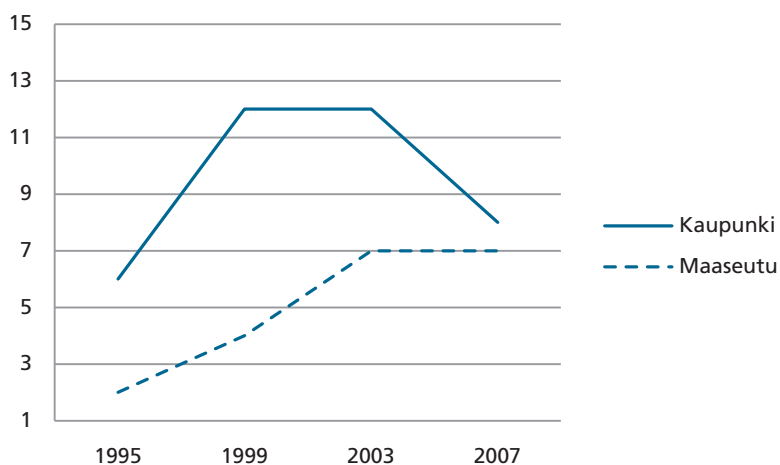
Päihteiden käyttö kaupungeissa ja maaseudulla (taulukot 27a–27c)

Jako kaupunkiin ja maaseutuun on tehty koulun sijaintikunnan mukaan ja kuntatyyppi on määritelty tutkimusajankohdan mukaan. Tämä jako ei siis kuvaa välttämättä oppilaan asuinpaikkaa, koska kaupungin kouluissa käy oppilaita ympäröivältä maaseudulta ja kuntaliitosten myötä maaseutukuntia liitetään kaupunkeihin.

Nuorten tupakointi on viimeisten neljän vuoden aikana vähentynyt kaupungeissa, mutta maaseudulla väheneminen on pysähtynyt (taulukko 27a). Maaseudulla ”huippu” saavutettiin vuonna 1999, kun taas kaupungeissa tupakoivien osuus oli tasaantunut jo 1990-luvun lopulla.

Raittiiden osuus on lisääntynyt kaupungeissa, missä aiemmin on ollut selvästi vähemmän raittiita nuoria kuin maaseudulla (taulukko 27b). Vuonna 2007 kaupungeissa ja maaseudulla oli yhtä paljon täysin raittiita nuoria (15 %). Usein toistuva juominen on yhtä vähäistä sekä kaupungeissa että maaseudulla eikä siinä ole tapahtunut merkittävää muutosta tutkimusajanjaksolla. Suomessa yleinen nuorten humalajuominen oli vuonna 1995 kaupungeissa vähän yleisempää kuin maaseudulla, jo vuonna 1999 se oli yhtä yleistä sekä kaupungeissa että maaseudulla ja 2000-luvulla väheneminen on edennyt samalla lailla molemmissa kuntatyypeissä.

Huumeet levisivät ensin kaupunkeihin ja vasta vähän myöhemmin maaseudulle (taulukko 27c, kuvio 19). Nuorten kannabiskokeilujen väheneminen on myös alkanut kaupungeista. Vuonna 2007 maaseudulla kannabiskokeilut eivät vielä olleet vähentyneet ja kaupungin ja maaseudun ero oli supistunut ole-mattomiin.

KUVIO 19. Kannabista kokeilleiden osuus kuntatyyppin mukaan, %

Alkoholin ja pillereiden yhteiskäyttö väheni kaupungeissa ja maaseudulla samalla lailla vuoteen 2003 asti, mutta sen jälkeen maaseudulla väheneminen pysähtyi.

Liimojen, liuottimien tai muiden vastaavien aineiden kokeilu lisääntyi viimeisten neljän vuoden aikana erityisesti maaseudulla, missä se oli vuonna 2007 selvästi yleisempää kuin kaupungeissa. Vaikka emme tiedä, mitä aineita nuoret haistelevat, tämä havainto vahvistaa arveluja, että kyse voisi olla bensasta, sillä maaseudulla tarve mopojen käyttöön kulkuvälineenä on suurempi kuin kaupungeissa.

9 PÄIHTEIDEN KÄYTTÖ JA PERHETAUSTA

Päihteiden käyttö perhemuodon mukaan (taulukot 28a–28d)

Ydinperheellä tarkoitetaan perhettä, jossa nuoren kanssa samassa kotitaloudessa asuu sekä äiti että isä. Uusperheessä on jompikumpi omista vanhemmista ja lisäksi isäpuoli tai äitipuoli. Yksinhuoltajaperheessä on vain joko äiti tai isä.

Taulukossa 28a on esitetty eri perhetyyppien kuuluvien prosenttiosuudet. Ydinperheissä asuvien nuorten osuus on tasaisesti vähentynyt koko tutkimusjakson ajan ja erityisesti uusperheissä asuvien nuorten osuus lisääntynyt. Uusperheissä ja yksinhuoltajaperheissä on vähemmän nuoria kuin ydinperheissä ja varsinkin vuosina 1995 ja 1999 tapausmäärät näissä ryhmissä jäivät melko vähäisiksi, minkä vuoksi uusperheitä ja yksinhuoltajaperheitä koskeviin lukuihin taulukoissa 28b–d sisältyy enemmän satunnaisvaihtelua.

Kaikkien päihteiden käyttö nuorilla on ydinperheissä vähäisempää kuin yksinhuoltajaperheissä tai uusperheissä (taulukot 28b–d). Päihteiden käytön trendit ovat samankaltaiset kaikissa perhetyypeissä, mutta päivittäinen tupakointi ja humalajuominen alkoi vähentyä ydinperheiden nuorilla jo vuosituhanen vaihteessa kun taas muihin perhetyyppien kuuluvat nuoret ovat seuranneet trendiä vasta aikavälillä 2003–2007. Samoin kannabiskokeilujen kasvu taittui aiemmin ydinperheiden nuorilla.

Päihteiden käyttö vanhempien koulutustason mukaan (taulukot 29a–29d)

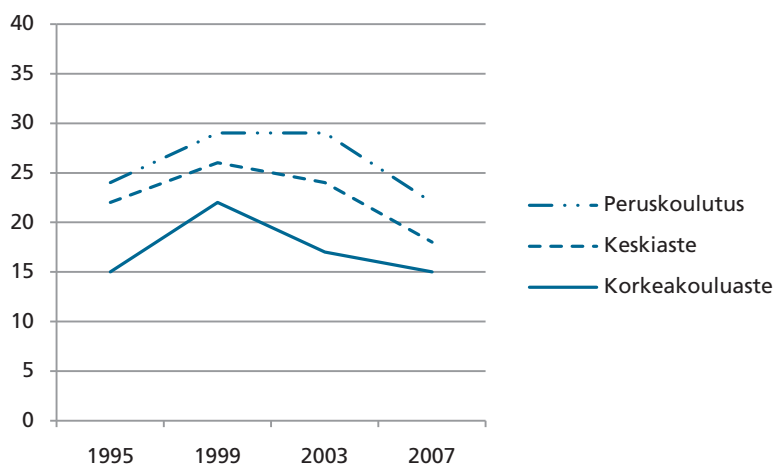
Vanhempien koulutustaso on määritelty sen vanhemman mukaan, jolla on korkeampi koulutus. Kaikkina tarkasteluvuosina noin viidesosa nuorista ei ole tiennyt isän tai äidin koulutustasoa. Ne nuoret, jotka eivät tieneet kummankaan vanhemman koulutustasoa (14 % vuonna 2007), jätettiin pois näistä tarkasteluista.

Vuonna 2007 koulutusluokitusta muutettiin vastaamaan paremmin nykyistä koulutusjärjestelmää. Tämä vaikuttaa lähinnä korkeakouluasteen määrittelyyn. Aiemmin korkeakouluasteeseen luettiin kaikki korkeakoulu- ja yliopistotutkinnot ja opistotasoiset tutkinnot kuuluivat keskiasteeseen. Vuonna 2007 ammattikorkeakoulu- ja alemmat korkeakoulututkinnot on tässä luokittelussa liitetty keskiasteeseen ja vain ylemmät korkeakoulututkinnot kuuluvat korkeakouluasteeseen. Perusasteeseen kuuluu nykyjärjestelmän mukaan peruskoulu ja mahdollisesti ammatillisia opintoja sekä vanhan järjestelmän mukaan keskikoulu, kansakoulu ja ammattikoulu sekä kaikki näitä alemmat koulutustasot.

Peruskoulutuksen saaneiden vanhempien osuus on vähentynyt tutkimusjakson aikana ja vastaavasti korkeakoulun käyneiden osuus lisääntynyt (taulukko 29a). Vuonna 2007 havaittava pudotus korkeakoulun käyneiden osuudessa selittyy luokitustavan muutoksella.

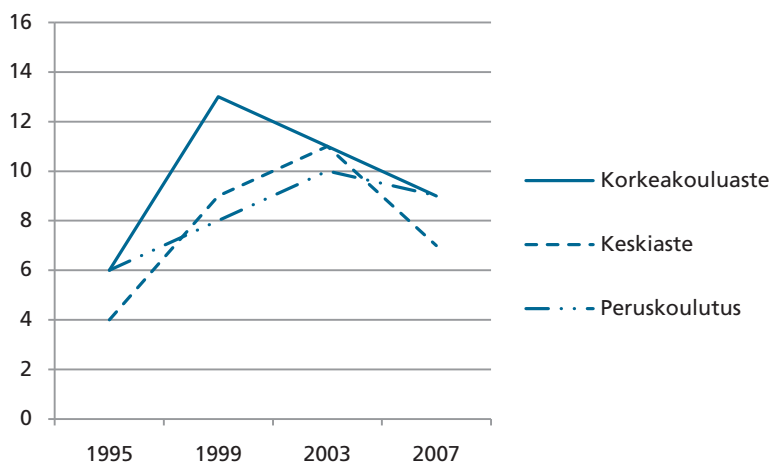
Nuorten tupakointi on yleisempää perustason koulutuksen saaneiden vanhempien lapsilla kuin korkeammin koulutettujen vanhempien lapsilla (taulukko 29b, kuvio 20). Päivittäisen tupakoinnin vähentyminen on alkanut korkeakoulun käyneiden vanhempien lapsista.

Raittius on lisääntynyt viimeisten neljän vuoden aikana korkeammin koulutettujen vanhempien lasten keskuudessa (taulukko 29c). Humalajuomisen väheneminen vuosituhanen vaihteen jälkeen alkoi niiden nuorten keskuudesta, joiden vanhemmilla on korkeakoulutus, mutta viime vuosina myös muut nuoret ovat seuranneet samaa trendiä.

KUVIO 20. Päivittäin tupakoivien osuudet vanhempien koulutustason mukaan, %

Kannabiskokeilut levisivät ensin korkeasti koulutettujen vanhempien lasten keskuuteen 1990-luvun loppupuolella, mutta heidän joukossaan trendi kääntyi myös laskuun aiemmin kuin muiden nuorten parissa (taulukko 29d, kuvio21).

KUVIO 21. Kannabista kokeilleiden osuus vanhempien koulutustason mukaan

Peruskoulutuksen omaavien vanhempien lapsilla viime neljän vuoden aikana alkoholin ja pillereiden yhteiskäytön väheneminen on pysähtynyt ja liimojen, liuotinten tai muiden vastaavien aineiden kokeilu lisääntynyt.

Päihteiden käyttö vanhempien kontrollin mukaan (taulukot 30a–30d)

Vanhempien kontrollia vuodesta 1999 alkaen on kysytty muodossa: ”Tietävätkö vanhempasi, kuinka vietät perjantai-iltasi?” Vuonna 1995 kysymys oli vähän erilainen: ”Tietävätkö vanhempasi, missä vietät perjantai-iltasi?”. Tämän takia vuoden 1995 luvut eivät ole taulukoissa 30a–d aivan vertailukelpoisia.

Vanhempien kontrolli oli 1990-luvun lopulla hieman vähäisempää kuin 2000-luvulla (taulukko 30a). Viimeisten neljän vuoden aikana vanhempien kontrolli ei ole muuttunut.

Nuorten päihteiden käytön ja vanhempien kontrollin välillä on selkeä yhteys: Niiden vanhempien lapset, jotka tietävät nuorten perjantai-iltojen viettotavoista, käyttävät vähemmän kaikkia päihteitä kuin niiden vanhempien lapset, jotka eivät tiedä nuortensa perjantai-iltojen vietosta (taulukot 30b–d). Päihteiden käytön trendit ovat yleensä samansuuntaiset vanhempien kontrollin mukaan muodostetuissa ryhmis-

sä. Kuitenkin raittiiden osuus on lisääntynyt selvimmin niiden nuorten joukossa, joiden vanhemmat tietävät nuoren perjantai-illan viettotavoista (taulukko 30c). Samoin huumekeilujen kasvu taittui aiemmin näillä nuorilla (taulukko 30d).

10 PÄIHTEIDEN KÄYTTÖ JA KOULUN KÄYNTI

Päihteiden käyttö koulusta pinnaamisen mukaan (taulukot 31a–31d)

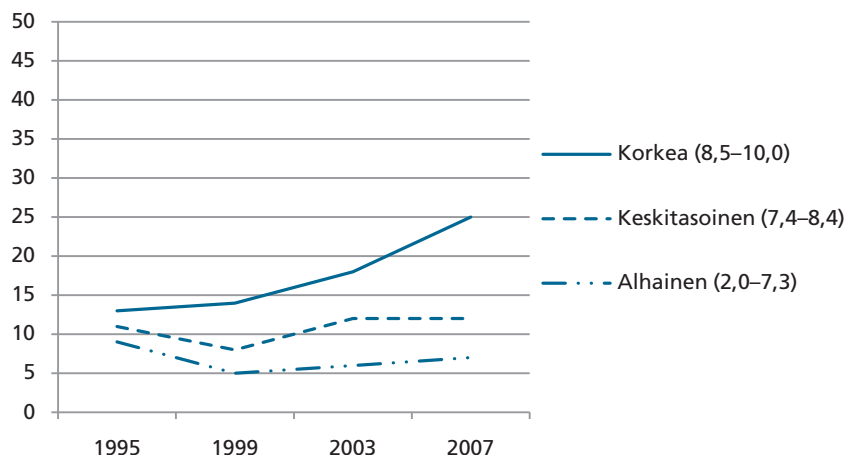
Kaikkina tutkimusvuosina oppilailta on tiedusteltu poissaoloja viime 30 päivän aikana sairauden, pinnaamisen tai muun syyn takia, joista pinnaaminen yhdistyy selkeimmin päihteiden käyttöön. Vuonna 2007 kysymystä muutettiin hieman ja kokonaisten poissaolopäivien sijasta kysyttiin kuinka monena päivänä on ollut poissa yhden tai useamman koulutunnin. Taulukossa 31a havaittava pinnaamisen lisääntyminen vuonna 2007 selittyy siis kysymysmuodon muutoksella.

Ne oppilaat, jotka pinnaavat koulusta, käyttävät enemmän kaikkia päihteitä kuin ne oppilaat, jotka eivät pinnaa (taulukot 31b–31d). Raittius on lisääntynyt viime vuosina vain niiden keskuudessa, jotka eivät ole pinnanneet koulusta (taulukko 31c). Humalakokeilut ovat vähentyneet selkeimmin niiden joukossa, jotka eivät pinnaa koulusta, mutta tiheampi humalajuominen on vähentynyt myös pinnaajien joukossa.

Päihteiden käyttö todistuksen keskiarvon mukaan (taulukot 32a–32d)

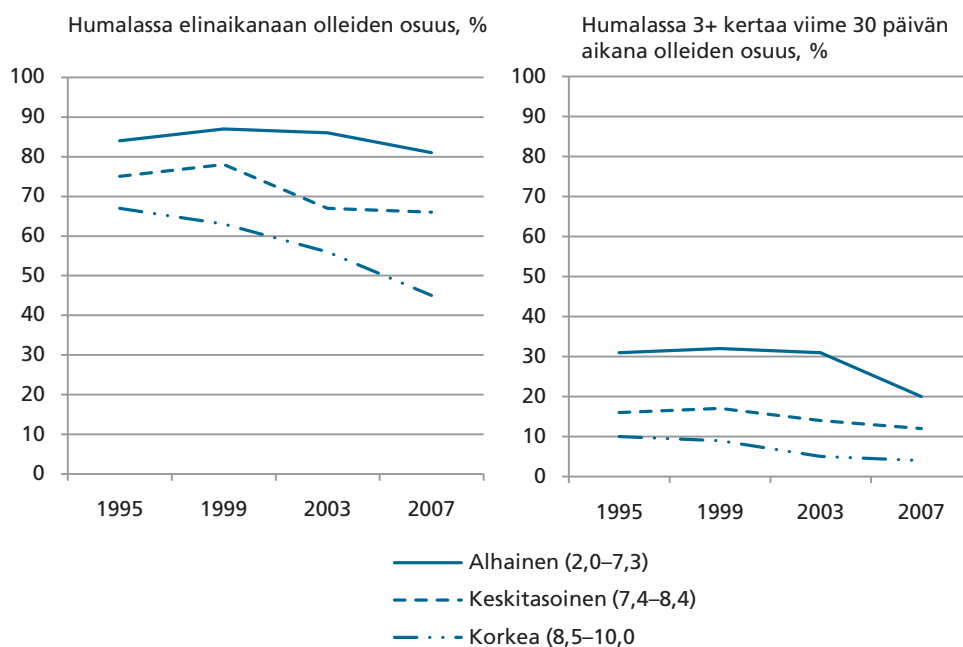
Oppilaat on jaettu kolmeen ryhmään todistuksen keskiarvon perusteella. Jakokohdiksi valittiin vuonna 1995 keskiarvot 7,5 ja 8,5, jolloin kuhunkin ryhmään tuli karkeasti ottaen noin kolmannes oppilaista. Sama jako on säilytetty muina vuosina. Vuoden 1995 jälkeen poikien arvosteluasteikkoa on jonkin verran lievennetty ja tyttöjen hieman kiristetty, mutta edelleen tytöt saavat parempia arvosanoja kuin pojat (taulukko 32a).

Koulussa hyvin menestyvät käyttävät kaikkia päihteitä vähemmän kuin heikosti menestyvät. Tupakointi on alle 7,5 keskiarvon oppilailla selvästi yleisempää kuin muilla, mutta trendi on samansuuntainen kuin muilla (taulukko 32b). Raittius on viime vuosina lisääntynyt korkeita arvosanoja saaneiden keskuudessa (taulukko 32c, kuvio 22). Ainakin kerran elämänsä aikana humalassa olleiden osuus on vähentynyt selkeimmin hyvin menestyvien joukossa, mutta lähes viikoittainen humalajuominen on viime neljän vuoden aikana vähentynyt huomattavasti heikoimmin pärjäävien keskuudessa (kuvio 23).

KUVIO 22. Raittiiden osuus todistuksen keskiarvon mukaan, %

KUVIO 23. Humalajuominen todistuksen keskiarvon mukaan

Huumeiden kokeilu on ollut vähäistä (4–5 %) koko tutkimusjakson ajan hyvin pärjäävien oppilaiden keskuudessa (taulukko 32d). Huumekokeilujen kasvu taittui heikosti menestyvien oppilaiden keskuudessa myöhemmin kuin muilla ja vuonna 2007 ero hyvin ja huonosti menestyvien välillä oli suuri (4 % vs. 18 %). Liimojen, liuottimien tai muiden vastaavien aineiden kokeilu on lisääntynyt 2000-luvulla eniten heikosti menestyvien keskuudessa.

11 YHTEENVETO JA POHDINTA

Nuorten päihteiden käyttö on vähentynyt Suomessa 2000-luvulla. Tätä ESPAD-tutkimuksen tulosta vahvistavat myös muissa nuorisotutkimuksissa saadut tulokset (Rimpelä ym. 2007, Luopa ym 2008). Nuorten humalajuominen oli 1990-luvun lopulla kansainvälisestikin erittäin korkealla tasolla, joten selkeä väheneminenäkään ei merkitse sitä, että nyt oltaisiin tyydyttävällä tasolla. Huumeiden käyttö on Suomessa vähäistä moniin muihin maihin verrattuna.

Vuonna 2003 joissakin läntisen Euroopan maissa oli havaittavissa nuorten tupakoinnin ja humalajuomisen vähenemistä sekä kannabiksen käytön tasaantumista, kun taas monissa itäisen Euroopan maissa nuorten päihteiden käyttö lisääntyi (Hibell ym. 2004). Suomen nuorten vähenevä päihteiden käyttö näyttäisi liittyvän läntisessä Euroopassa vallitsevaan trendiin, joskin tälle saadaan vahvistus vasta kansainvälisen ESPAD 2007 -raportin valmistuttua.

Alkoholijuomaverojen alentamisen vuonna 2004 pelättiin lisäävän nuorten alkoholin käyttöä. Näin ei kuitenkaan näytä käyneen. Veron alennus laski lähinnä väkevien juomien hintoja ja vain vähän oluen ja siiderin hintaa, jotka ovat nuorten suosikkijuomia. Nuoret juovat myös väkeviä juomia, mutta eivät välttämättä osta niitä itse tai jonkun välityksellä, vaan käyttävät myös vanhempien kotivarastoja.

Alkoholijuomien myymiseen ala-ikäisille on viime vuosina kiinnitetty erityistä huomiota muutamilla paikkakunnilla, missä on kehitetty nuorten alkoholin käyttöä ehkäisevää toimintaa (Holmila ym. 2009). ESPAD-tutkimuksen mukaan nuorten omat alkoholijuomien ostot ovat vähän vähentyneet. Samoin saatavuus arvioidaan vaikeammaksi kuin neljä vuotta sitten, mutta tämä voi osittain selittyä kyselytekniikällä syillä.

Nuorten asenteet humalajuomista kohtaan ovat tiukentuneet 2000-luvulla. Tämä on todennäköisesti vaikuttanut myös juomiskäyttäytymiseen. Joskus juomatapaa, jossa juodaan usein, mutta vähän kerralla, on kutsuttu eurooppalaiseksi tai moderniksi (Simpura, Partanen 1997). Tämä tapa ei ole yleistynyt siinä mielessä, että nuoret joisivat entistä useammin, mutta poikien yhdellä alkoholinkäyttökerralla juomat määrät ovat vähän pienentyneet.

Nuorten alkoholinkäytön vähenemisen myötä myös juomisen aloitusikä on myöhentynyt. Kun tarkastellaan vain yhtä ikäluokkaa, 15–16-vuotiaita, ei voida olla varmoja, onko käytön vähenemisessä kyse pelkästään aloitusiän siirtymisestä myöhemmäksi vai tuleeko tämä ikäkohortti, vuonna 1991 syntyneet, myös vanhempana käyttämään vähemmän alkoholia kuin aiemmat ESPAD-tutkimuksissa mukana olleet ikäkohortit. Jos taustalla on asenteiden muutos, aito alkoholin käytön väheneminen tuntuu todennäköiseltä.

Vuonna 2003 havaittiin, että alkoholin käyttö ja humalajuominen oli vähentynyt nuorten valtaenemistön keskuudessa, mutta eniten juovien, noin viikoittain humaltuvien osuus ei ollut pienentynyt (Ahlsström ym. 2003). Tällöin ajateltiin nuorten keskuudessa tapahtuvan polarisoitumista: suuri osa nuorista vähentää juomista, mutta rajuimmin juovat eivät. Vuonna 2007 myös viikoittain humalaan juovien osuus oli pienentynyt alle viidenneksestä reiluun kymmenesosaan nuorista.

Jonkinlaisesta polarisoitumisesta kertoo kuitenkin se, että runsaimmin päihteitä käyttävillä nuorilla menee muutenkin huonosti: koulumenestys on heikko, he pinnaavat koulusta, perhetausta on usein muu kuin ydinperhe ja vanhempien valvonta vähäistä. Kuitenkaan perhetausta ei selitä päihteiden käytön vähenemistä viimeksi kuluneiden neljän vuoden aikana, koska ydinperheiden määrä on vähentynyt ja uusperheiden määrä lisääntynyt eikä vanhempien kontrollissa ole tapahtunut muutosta. Raittius ja humalakokeilujen välttäminen on lisääntynyt niiden nuorten keskuudessa, joilla on ydinperhe, jotka menestyvät hyvin koulussa ja joiden vanhemmilla on korkea koulutus. 1990-luvun lopulla nuorten humalajuominen, ainakin silloin tällöin, oli yleistä lähes kaikkien nuorten keskuudessa, siis myös hyvin menestyvien, mutta 2000-luvulla pienentyneellä runsaasti päihteitä käyttävällä joukolla on entistä useammanlaisia ongelmia.

Nuorten tupakointi on vähäisempää korkeasti koulutettujen vanhempien ja ydinperheiden lapsilla kuin muilla nuorilla. Tupakoinnin väheneminen on myös alkanut näistä ryhmistä, mutta muut nuoret ovat seuranneet trendiä vähän myöhemmin.

ESPAD-tutkimusten alkaessa 1995 toinen huumeaalto (Partanen & Metso 1999) oli vasta rantautumassa Suomeen. Sen leviäminen näkyi selkeästi 15–16-vuotiaiden kannabiskokeilujen tarkastelussa. Ne alkoivat pääkaupunkiseudulta, korkeasti koulutettujen vanhempien lapsista, levisivät vähitellen muihin kaupunkeihin ja edelleen maaseudulle, sekä alueellisesti etelästä länteen, pohjoiseen ja itään. Kannabiskokeilujen väheneminen alkoi samoista ryhmistä, mistä huumeaalto oli lähtenyt liikkeelle. Vuonna 2007 erot sosiaalisten ja alueellisten ryhmien välillä olivat tasoittuneet lähes kokonaan – tosin pääkaupunkiseudulla oli vieläkin vähän enemmän kannabiksen kokeilijoita kuin muualla maassa.

Nuorten asenteet kannabiskokeiluja kohtaan kiristyivät hieman viime neljän vuoden aikana, mutta suhtautuminen ekstaasi- ja amfetamiinikokeiluihin lieveni edelleen. Voisiko tämä ennakoida näiden aineiden käytön lisääntymistä myöhemmin, se jää nähtäväksi. ESPAD-tutkimuksen kohderyhmä, 15–16-vuotiaat, ovat kovin nuoria huumeiden käytön tutkimiseen, koska huumeiden käyttö aloitetaan yleensä vähän vanhempana. Mutta vanhempien ikäryhmien tutkiminen olisi käytännössä erittäin hankalaa monessa maassa, koska kokonaista ikäluokkaa ei enää tavoitettaisi kouluista.

Paitsi huumeiden, myös muiden päihteiden käytön alueelliset erot ovat tasoittuneet. Humalajuominen ja päivittäinen tupakointi olivat 1990-luvun puolivälissä Pohjois-Suomessa vähän vähäisempää kuin muualla, mutta vuosituhannen vaihteesta lähtien alueellisia eroja ei enää juuri ole ollut ja väheneminen on edennyt samalla lailla kaikilla alueilla. Poikkeuksena alenevista trendeistä ja alueellisesta yhtenäistymisestä on liuottimien tms. impattavien aineiden kokeilu, joka on viime vuosina yleistynyt eniten maaseudulla. Taustalla saattaa olla mopoilu ja bensan haistelu. Poikien mopoilu alkoholin vaikutuksen alaisena ei ole vähentynyt tarkastelujakson aikana ja tämä tapa on alkanut levitä tyttöjenkin keskuuteen.

Vaikka nuorten päihteiden käyttö on vähentynyt, etenkin humalajuominen on vielä suhteellisen korkealla tasolla. Raitistuminen on 2000-luvulla alkanut pääkaupunkiseudulta ja korkeasti koulutettujen vanhempien lapsista eli ryhmistä, joista uudet ilmiöt lähtevät usein leviämään muille alueille ja muihin sosiaaliryhmiin. Nähtäväksi jää, jatkuuko myönteinen kehitys ja eteneekö päihteiden käytön väheneminen myös ongelmallisimpiin ryhmiin.

Kirjallisuus

- Ahlström, Salme & Haavisto, Kari & Tuovinen, Eeva Liisa & Metso, Leena (1997): Finnish Country Report for the European School Survey project on Alcohol and Drugs (ESPAD). STAKES, Themes 1/1997.
- Ahlström, Salme & Metso, Leena & Tuovinen, Eeva Liisa (2001a): Suomalaisten nuorten päihteiden käyttö 1995 ja 1999. ESPAD tutkimuksen taulukkoraportit. Stakes, Aiheita 30/2001.
- Ahlström, Salme, Metso, Leena, Tuovinen, Eeva Liisa (2001b): Nuorten päihteiden käyttö Euroopassa 1995 ja 1999. Yhteiskuntapolitiikka 2/2001.
- Ahlström, Salme & Metso, Leena & Tuovinen, Eeva Liisa (2003): Nuorten juominen vähentynyt, usein humaltunut ei. Yhteiskuntapolitiikka 68(2003): 6.
- Ahlström, Salme & Metso, Leena & Tuovinen, Eeva Liisa (2004): Suomalaisten nuorten päihteiden käyttö 1999 ja 2003. ESPAD-tutkimuksen taulukkoraportti. Stakes, Aiheita 32/2004.
- Ahlström, Salme & Metso, Leena & Huhtanen, Petri & Ollikainen, Minna (2008): Missä nuorisoryhmissä päihteiden käyttö on vähentynyt? Suomen ESPAD-aineiston tuloksia 2007. Yhteiskuntapolitiikka 73 (2008): 1, 73–83.
- Currie, Candace & Gabbhainn, Saoirse Nic & Godeau, Emmanuelle & Roberts, Chris & Smith, Rebecca & Currie, Dorothy & Pickett, Will & Richter, Matthias & Morgan, Antony & Barnekow, Vivian (editors) (2008): Inequalities in Young People's Health. HBSC International Report from the 2005/2006 Survey. World Health Organization 2008.
- Hakkarainen, Pekka & Metso Leena (2003): Huumeiden käytön uusi sukupolvi. Yhteiskuntapolitiikka 68 (2003): 3, 244–256.
- Hakkarainen, Pekka & Metso, Leena (2007): Huumekysymyksen muuttunut ongelmakuva. Vuoden 2006 huumekyselyn tulokset. Yhteiskuntapolitiikka 72 (2007):5, 541–552.
- Hibell, Björn & Andersson, Barbro & Bjarnasson, Thorroddur & Kokkevi, Anna & Morgan, Mark & Anu Narusk (1997): The ESPAD Report 1995. Alcohol and Other Drug Use Among Students in 26 European Countries. The Swedish Council for Information on Alcohol and Other Drugs (CAN), The Pompidou Group at the Council of Europe. Stockholm 1997.
- Hibell, Björn & Andersson, Barbro & Bjarnasson, Thorroddur & Ahlström, Salme & Balakireva, Olga & Kokkevi, Anna & Morgan, Mark (2004): The ESPAD Report 2003. Alcohol and Other Drug Use Among Students in 35 European Countries. The Swedish Council for Information on Alcohol and Other Drugs (CAN), The Pompidou Group at the Council of Europe. Stockholm 2004.
- Holmila, M & Warpenius, K & Warsell, L & Kesänen, M & Tamminen, I (2009): Paikallinen alkoholipolitiikka. Pakka hankkeen loppuraportti. THL, Raportti 5 (päässä).
- Karlsson, Thomas & Raitasalo, Kirsimarja & Warpenius, Katariina (2008): "Onks henkkareita?" Ikärajakontrolli alkoholin vähittäismyynnissä. *Yhteiskuntapolitiikka* 73(2008):2, 153–161.
- Kumpulainen, Timo & Saari, Seija (toim.) (2006): Koulutuksen määrälliset indikaattorit 2006, Opetushallitus.
- Lavikainen Hanna, Ahlström Salme, Metso Leena, Nevalainen Jaakko, Lintonen Tomi (2008): Relationship between Negative Experiences and Drinking Experience among 15- to 16-Year-Old Adolescents in Finland. *European Addiction Research* 2008; 14: 169–178.
- Luopa, Pauliina & Pietikäinen, Minna & Jokela, Jukka (2008): Kouluterveyskysely 1998–2007: Nuorten hyvinvoinnin kehitys ja alueelliset erot. Stakes, Raportteja 23/2008.
- Metso, Leena & Mustonen, Heli & Mäkelä, Pia & Tuovinen Eeva Liisa (2002): Suomalaisten juomatavat vuonna 2000. Taulukkoraportti vuoden 2000 tutkimuksen tuloksista ja vertailuja aiempiin juomatapatutkimuksiin. Stakes, Aiheita 3/2002.
- Partanen, Juha & Metso, Leena (1999): Suomen toinen huumeaalto. Yhteiskuntapolitiikka 64(1999): 2.
- Päihdekyselyn 2006 aineisto.
- Päihdetilastollinen vuosikirja 1998. Alkoholi ja huumeet. Stakes ja Sosiaaliturva 1998:2.
- Päihdetilastollinen vuosikirja 2007. Alkoholi ja huumeet. Stakes ja Sosiaaliturva 2007.
- Raitasalo, K. & Knibbe, R. & Kraus, L. (2005) Retrieval strategies and cultural differences in answering survey questions on drinking: a cross-national comparison. *Addiction Research & Theory*, 13(4), 359–372.
- Rimpelä, Arja & Raunio, Susanna & Huhtala, Heini & Lavikainen, Hanna & Pere, Lasse & Rimpelä, Matti (2007): Nuorten terveystapatutkimus 2007. Nuorten tupakatuotteiden ja päihteiden käyttö 1977–2007. Sosiaali- ja terveysministeriön selvityksiä 2007:63.
- Simonen, Jenni & Tigerstedt, Christoffer (2006): "Mieluummin kavereille kuin läheisille." Solidaarisuus nuorten aikuisten alkoholin välittämisessä alaikäisille. Yhteiskuntapolitiikka 71 (2006): 3, 239–249.
- Simpura, Jussi & Partanen, Juha (1997): Vitkaan vaihtuu viinatapa. "Perinteinen" ja "moderni" juominen Suomessa 1960-luvulta 1990-luvulle. *Alkoholipolitiikka* 62(1997):4, 257–268.
- Österberg, Esa (2000): Unrecorded alcohol consumption in Finland in the 1990s. *Contemporary Drug Problems*, 27/Summer 2000.

Taulukkoluetelo

Taulukko 1. Espad otosten perustiedot

Taulukot 2. Opettajien arviot aineistonkeruun onnistumisesta

- 2a. Havaitsitteko häiriöitä lomakkeiden täytön aikana?
- 2b. Minkälaisia häiriöitä?
- 2c. Olivatko oppilaat kiinnostuneita kyselystä?
- 2d. Ottivatko oppilaat kyselyn vakavasti?
- 2e. Lomakkeen täyttöaika keskimäärin

Taulukot 3. Aineistojen reliabiliteetti ja validiteetti

- 3a. Reliabiliteetti perustuen kahteen kysymykseen annettujen vastausten yhdenmukaisuuteen
- 3b. Kysymysten määrä ja vastaamatta jätettyjen kysymysten osuus kaikista kysymyksistä
- 3c. Ristiriitaisten vastausten osuus (%) elinikäisessä, viime 12 kuukauden ja viime 30 päivän päihteiden käyttöä koskevissa kysymyksissä
- 3d. Huumeiden käytön myöntäminen

Päihteiden käytön trendit 1995–2007

Taulukot 4. Tupakointi ja nuuskan käyttö

- 4a. Tupakointi elinaikana, %
- 4b. Tupakointi viimeisten 30 päivän aikana, %
- 4c. Tupakkaan käytetty rahamäärä viimeisten 30 päivän aikana vuonna 2007, %
- 4d. Nuuskan käyttö elinaikana, %
- 4e. Nuuskan käyttö viimeisten 12 kuukauden aikana, %
- 4f. Nuuskan käyttö viimeisten 30 päivän aikana, %

Taulukot 5. Alkoholin käyttö

- 5a. Raittiiden osuus (alkoholi), %
- 5b. Alkoholin käyttö elinaikana, %
- 5c. Alkoholin käyttö viimeisten 12 kuukauden aikana, %
- 5d. Alkoholin käyttö viimeisten 30 päivän aikana, %
- 5e. Alkoholin kulutus annoksina viimeisten 30 päivän aikana vuonna 2007
- 5f. Alkoholiin käytetty rahamäärä viimeisten 30 päivän aikana vuonna 2007, %

Taulukot 6. Juomalajit

- 6a. Erilaisten alkoholijuomalajien käyttö viimeisten 30 päivän aikana, %
- 6b. Kotitekoisten ja salakuljetettujen alkoholijuomien käyttö viimeisten 30 päivän aikana, %

Taulukot 7. Viimeisimmällä alkoholin käyttökerralla juodut määrät

- 7a. Juodun alkoholi määrä juomalajeittain viimeisimmällä käyttökerralla, %
- 7b. Juodun alkoholin määrä annoksina viimeisimmällä käyttökerralla, %
- 7c. Viimeisimmällä käyttökerralla juodun alkoholin määrä annoksina vuonna 2007 perinteiseen tapaan laskettuna ja käyttäen suodatinkysymyksiä, %

Taulukot 8. Humalajuominen

- 8a. Runsas alkoholin kertakäyttö viimeisten 30 päivän aikana: juonut 6 annosta tai enemmän samalla alkoholinkäyttökerralla, %
- 8b. Humala elinaikana, %
- 8c. Humala viimeisten 12 kuukauden aikana, %
- 8d. Humala viimeisten 30 päivän aikana, %
- 8e. Raju humala elinaikana, tiedot vuodelta 2007, %
- 8f. Raju humala viimeisten 12 kuukauden aikana vuonna 2007, %
- 8g. Raju humala viimeisten 30 päivän aikana vuonna 2007, %

Taulukot 9. Lääkkeiden käyttö

- 9a. Uni- ja rauhoittavien lääkkeiden käyttö lääkärin määräyksellä, %
- 9b. Uni tai rauhoittavien lääkkeiden päihdekäyttö elinaikana, %
- 9c. Alkoholin ja pillereiden yhteiskäyttö päihtymistarkoituksessa, %

Taulukot 10. Liimojen, liuottimien yms. aineiden päihdekäyttö

- 10a. Liimojen, liuottimien yms. käyttö päihtymistarkoituksessa elinaikana, %
- 10b. Liimojen, liuottimien yms. käyttö päihtymistarkoituksessa viimeisten 12 kuukauden aikana, %
- 10c. Liimojen liuottimien yms. käyttö päihtymistarkoituksessa viimeisten 30 päivän aikana, %

Taulukot 11. Kannabiksen (marihuanan tai hasiksen) käyttö

- 11a. Kannabiksen käyttö elinaikana, %
- 11b. Kannabiksen käyttö viimeisten 12 kuukauden aikana, %
- 11c. Kannabiksen käyttö viimeisten 30 päivän aikana, %
- 11d. Kannabiksen ja alkoholin samanaikainen käyttö elinaikana, %

Taulukot 12. Jonkin laittoman huumeen käyttö

- 12 a. Jonkin laittoman huumeen käyttö elinaikana, %
- 12b. Jonkin muun laittoman huumeen kuin kannabiksen käyttö elinaikana, %
- 12c. Suoneen pistettävien huumeiden käyttö elinaikana, %

Taulukko 13. Eri laittomien huumeiden käyttö elinaikana, %.

Päihteiden käytön aloitusikä

Taulukot 14. Tupakoinnin aloitusikä, %

- 14a. Ensimmäinen savuke
- 14b. Päivittäinen tupakointi

Taulukot 15. Alkoholin käytön aloitusikä, %

- 15a. Olut (vähintään lasillinen)
- 15b. Siideri (vähintään lasillinen)
- 15c. Long-drink (vähintään lasillinen)
- 15d. Viini (vähintään lasillinen)
- 15e. Väkevät (vähintään lasillinen)
- 15f. Ensimmäinen humala

Taulukot 16. Muiden päihteiden käytön aloitusikä, %

- 16a. Alkoholin ja pillereiden samanaikainen käyttö
- 16b. Uni- ja rauhoittavien lääkkeiden päihdekäyttö
- 16c. Liimojen, liuottimien yms. päihdekäyttö
- 16d. Cannabis
- 16e. Ekstaasi
- 16f. Amfetamiini

Päihteiden saatavuus, hankinta ja nauttimispaikka

Taulukko 17. Päihteiden saatavuus oman arvion mukaan, %

Taulukot 18. Huumeiden tarjonta vuosina 2003 ja 2007, %

- 18a. Huumeiden tarjonta elinaikana
- 18b. Huumeiden tarjonta viimeisten 12 kuukauden aikana
- 18c. Huumeiden tarjonta viimeisten 30 päivän aikana

Taulukot 19. Alkoholijuomien ostot vähittäiskaupasta ja nauttiminen anniskelupaikoissa viime 30 päivän aikana, %

Ostanut elintarvikeliikkeestä, kioskista, huoltoasemalta tai Alkosta vuosina 2003 ja 2007:

- 19a. Olutta
- 19b. Siideriä
- 19c. Long drink -juomia tai limuviinaa
- 19d. Viiniä
- 19e. Väkeviä

Juonut pubissa, baarissa, ravintolassa tai muussa anniskelupaikassa vuonna 2007:

- 19f. Olutta
- 19g. Siideriä
- 19h. Long drink -juomia tai limuviinaa
- 19i. Viiniä
- 19j. Väkeviä

Taulukko 20. Alkoholin hankintatapa viimeisimmällä käyttökerralla, %

Taulukko 21. Alkoholin nauttimispaikka viimeisimmällä käyttökerralla, %

Päihteiden käyttöön liittyvät arvioidut riskit ja koetut ongelmat

Taulukot 22. Tupakointiin liittyvä arvioitu riski, %

Kuinka suuri terveydellinen tai muu riski aiheutuu, jos henkilö...

- 22a. Tupakoin silloin tällöin
- 22b. Polttaa yhden tai useamman askin savukkeita päivässä

Taulukot 23. Alkoholin käyttöön liittyvä arvioitu riski, %

Kuinka suuri terveydellinen tai muu riski aiheutuu, jos henkilö...

- 23a. Juo 1 tai 2 annosta lähes joka päivä
- 23b. Juo 4 tai 5 annosta lähes joka päivä
- 23c. Juo 6 tai useamman annoksen joka viikonloppu

Taulukko 24. Huumeiden käyttöön liittyvä arvioitu riski, %

Kuinka suuri terveydellinen tai muu riski aiheutuu, jos henkilö...

- 24a. Kokeilee kannabista kerran tai kaksi
- 24b. Polttaa kannabista silloin tällöin
- 24c. Polttaa kannabista säännöllisesti
- 24d. Kokeilee ekstaasia kerran tai kaksi
- 24e. Käyttää ekstaasia säännöllisesti
- 24f. Kokeilee amfetamiinia kerran tai kaksi
- 24g. Käyttää amfetamiinia säännöllisesti

Taulukko 25. Alkoholin käytön vuoksi koetut ongelmat, %

Päihteiden käyttö asuinpaikan mukaan

Taulukot 26. Päihteiden käyttö asuinalueittain (suuraluejako), %

- 26a. Tupakointi
- 26b. Alkoholin käyttö
- 26c. Huumeet ja muut päihteet elinaikana

Taulukot 27. Päihteiden käyttö asuinalueittain (kaupunki-maaseutu), %

- 27a. Tupakointi
- 27b. Alkoholin käyttö
- 27c. Huumeet ja muut päihteet elinaikana

Päihteiden käyttö ja perhetausta

Taulukot 28. Perhemuoto ja oppilaiden päihteiden käyttö, %
28 a. Eri perhemuotoihin kuuluvien oppilaiden osuudet

Päihteiden käyttö perhemuodon mukaan:
28b. Tupakointi
28c. Alkoholin käyttö
28d. Huumeet ja muut päihteet elinaikana

Taulukot 29. Vanhempien koulutustaso ja oppilaiden päihteiden käyttö, %
29a. Oppilaiden jakautuminen vanhempien koulutustason mukaan, %

Päihteiden käyttö vanhempien koulutustason mukaan:
29b. Tupakointi
29c. Alkoholin käyttö
29d. Huumeet ja muut päihteet elinaikana

Taulukot 30. Vanhempien kontrolli ja oppilaiden päihteiden käyttö, %

30a. Oppilaiden jakautuminen sen mukaan, tietävätkö vanhemmat, kuinka nuoret viettävät perjantai-iltaa, %

Päihteiden käyttö sen mukaan, tietävätkö vanhemmat, kuinka nuoret viettävät perjantai-iltaa:
30b. Tupakointi
30c. Alkoholin käyttö
30d. Huumeet ja muut päihteet elinaikana

Päihteiden käyttö ja koulunkäynti

Taulukot 31. Koulusta pinnaaminen ja oppilaiden päihteiden käyttö, %

31a. Koulusta viime 30 päivän aikana pinnanneiden osuus, %

Päihteiden käyttö koulusta pinnaamisen mukaan:
31b. Tupakointi
31c. Alkoholin käyttö
31d. Huumeet ja muut päihteet elinaikana

Taulukot 32. Todistuksen keskiarvo ja oppilaiden päihteiden käyttö, %

32a. Todistusten keskiarvojen jakautuma, %

Päihteiden käyttö todistuksen keskiarvon mukaan:
32b. Tupakointi
32c. Alkoholin käyttö
32d. Huumeet ja muut päihteet elinaikana

Taulukko 1. Espad otosten perustiedot

	1995	1999	2003	2007
Perusjoukko				
Koulujen lukumäärä			679	715
Arvioitu luokkien lukumäärä	2287	3663	2970	3238
Oppilaiden lukumäärä	60639	65756	59488	64261
Otos				
Koulujen/luokkien lkm otoksessa	121	177	200	301
Kieltäytyneiden koulujen lkm	10	1	6	7
Muusta syystä pois jääneet (esim. lakkautettu)	0	0	1	5
Korvaavien koulujen lkm	10	1	7	10
Koulujen/luokkien lkm aineistossa	121	177	200	299
Oppilaiden lkm otoksessa	2513	3656	3869	5961
Vastanneiden lkm	2300	3286	3543	5396
Vastaus %	91,5	89,9	91,6	90,5
Oppilaiden lkm aineistossa*	2161	3109	3321	4988
Pojat				
Oppilaiden lkm otoksessa		1822	1889	2851
Vastanneiden lkm	1182	1646	1739	2579
Vastaus %	92	90,3	92,1	90,5
Oppilaiden lkm aineistossa ¹	1097	1534	1598	2297
Tytöt				
Oppilaiden lkm otoksessa		1834	1980	3110
Vastanneiden lkm	1118	1640	1804	2817
Vastaus %	91	89,4	91,1	90,6
Oppilaiden lkm aineistossa ¹	1064	1575	1723	2691
Poikien osuus otoksessa, %		49,8	48,8	47,8
Poikien osuus lopullisessa aineistossa, %	50,8	49,3	48,1	46,1

¹ Kohdejoukkoon kuulumattomat ja pilaillen vastanneet poistettu.

Taulukot 2. Opettajien arviot aineistonkeruun onnistumisesta**Taulukko 2a. Havaitsitteko häiriöitä lomakkeiden täytön aikana?**

	1999		2003		2007	
	Luokkien lkm	%	Luokkien lkm	%	Luokkien lkm	%
Ei	129	72,9	149	74,5	188	62,9
Kyllä, muutama oppilas häiritsi	42	23,7	43	21,5	91	30,4
Kyllä, vähemmän kuin puolet oppilaista häiritsi	2	1,1	3	1,5	7	2,3
Kyllä, noin puolet oppilaista häiritsi	1	0,6	0	0,0	3	1,0
Kyllä, enemmän kuin puolet oppilaista häiritsi	0	0,0	1	0,5	0	0
Tieto puuttuu	3	1,7	4	2,0	10	3,3
	177	100,0	200	100,0	299	100,0

Taulukko 2b. Minkälaisia häiriöitä?

	1999		2003		2007	
	Luokkien lkm	%	Luokkien lkm	%	Luokkien lkm	%
Kikatusta ja silmäpeliiä	20	11	15	8	35	12
Äänekkäitä kommentteja	24	14	26	13	39	13
Muita kommentteja	27	15	26	13	85	28

Taulukko 2c. Olivatko oppilaat kiinnostuneita kyselystä?

	1999		2003		2007	
	Luokkien lkm	%	Luokkien lkm	%	Luokkien lkm	%
Kyllä, kaikki oppilaat	113	63,8	108	54,0	171	57,2
Kyllä, lähes kaikki oppilaat	46	26,0	56	28,0	84	28,1
Kyllä, enemmistö oppilaista	11	6,2	24	12,0	27	9,0
Kyllä, noin puolet oppilaista	1	0,6	5	2,5	4	1,3
Kyllä, vähemmän kuin puolet oppilaista	1	0,6	2	1,0	5	1,7
Tuskin kukaan	0	0,0	1	0,5	2	0,7
Ei kukaan	1	0,6	0	0,0	0	0,0
Tieto puuttuu	4	2,3	4	2,0	6	2,0
	177	100,0	200	100,0	299	100,0

Taulukko 2d. Ottivatko oppilaat kyselyn vakavasti?

	1999		2003		2007	
	Luokkien lkm	%	Luokkien lkm	%	Luokkien lkm	%
Kyllä, kaikki oppilaat	129	72,9	142	71,0	215	71,9
Kyllä, lähes kaikki oppilaat	32	18,1	43	21,5	66	22,1
Kyllä, enemmistö oppilaista	10	5,6	10	5,0	11	3,7
Kyllä, noin puolet oppilaista	0	0,0	1	0,5	0	0,0
Kyllä, vähemmän kuin puolet oppilaista	1	0,6	0	0,0	1	0,3
Tuskin kukaan	0	0,0	0	0,0	0	0,0
Ei kukaan	0	0,0	0	0	0	0
Tieto puuttuu	5	2,8	4	2,0	6	2,0
	177	100,0	200	100,0	299	100,0

Taulukko 2e. Lomakkeen täyttöaika keskimäärin

	1999	2003	2007
Keskiarvo minuutteina	32	31	31

Taulukot 3. Aineistojen reliabiliteetti ja validiteetti

Taulukko 3a. Reliabiliteetti perustuen kahteen kysymykseen annettujen vastausten yhdenmukaisuuteen, %

	Kaikki oppilaat								Pojat								Tytöt							
	Käyttänyt päihdettä molempien kys mukaan				Ristiriitaisten vastausten osuus				Käyttänyt päihdettä molempien kys mukaan				Ristiriitaisten vastausten osuus				Käyttänyt päihdettä molempien kys mukaan				Ristiriitaisten vastausten osuus			
	1995	1999	2003	2007	1995	1999	2003	2007	1995	1999	2003	2007	1995	1999	2003	2007	1995	1999	2003	2007	1995	1999	2003	2007
Tupakka																								
Tupakoinut joskus	75	73	68	59	3	2	4	1	76	75	66	59	3	3	5	1	74	71	69	60	2	2	2	1
Alkoholi																								
Ollut humalassa	74	75	68	61	2	1	2	3	72	75	66	57	2	1	2	3	76	75	69	63	2	2	2	2
Ollut humalassa, 2007 uusi kysymys				51				5				46				6				55				4
Muut päihitteet																								
Marihuna tai hasis	5	10	10	8	0	0	1	0	5	10	10	8	0	0	0	0	5	9	10	7	0	0	1	0
Amfetamiini	0	1	1	1	0	0	0	0	0	1	1	1	0	0	0	0	0	1	1	1	0	0	0	0
Ekstaasi	0	1	1	1	0	0	0	0	0	1	1	1	0	0	0	0	0	1	2	1	0	0	0	0
Uni- tai rauhoittavat lääkkeet																								
Liimat, liuottimet yms.	4	5	5	6	2	0	2	1	2	2	3	4	2	0	1	1	5	8	8	8	2	0	2	1
Alkoholi ja pillerit yhdessä	4	4	6	9	1	0	3	2	3	4	5	9	1	0	3	3	4	4	6	9	2	0	2	2
			11	9			1	1		4	4	4			0	0			17	12			1	1

Taulukko 3b. Kysymysten määrä ja vastaamatta jätettyjen kysymysten osuus kaikista kysymyksistä

Kysymysten lukumäärä ¹	1995	1999	2003	2007
Pakolliset (ydin) kysymykset	125	171	213	175
Moduulikysymykset		22	16	7
Muut valinnaiset kysymykset	53	0	3	12
Maakohtaiset kysymykset	28	6	6	14
Kaikki kysymykset	206	199	238	208

Vastaamatta jätettyjen kysymysten osuus, %

	1995	1999	2003	2007
Pakolliset (ydin) kysymykset	1	1	1	2
Moduulikysymykset		1	1	2
Muut valinnaiset kysymykset	2		3	1
Maakohtaiset kysymykset	2	3	2	0
Kaikki kysymykset	2	1	1	2

¹ Jos kysymys koostui useasta alakohdasta (a, b, c, jne.), jokainen alakysymys lasketaan eri kysymykseksi.

Taulukko 3c. Ristiriitaisten vastausten osuus elinikäisessä, viime 12 kuukauden ja viime 30 päivän päihteiden käyttöä koskevissa kysymyksissä, %

	Kaikki oppilaat			
	1995	1999	2003	2007 ¹
Alkoholi	1	3	1	2
Juonut jotakin alkoholijuomaa	1	1	1	3
Ollut humalassa				2
Ollut humalassa, 2007uusi kysymys				
Muut päihteet	0	0	0	0
Marihuana tai hasis	0	0	0	0
Liimat yms.				

¹ 2007 ristiriitaisten osuus laskettu Islannissa korjatusta datasta.

Vuosina 1995-2003 havaitut ristiriidat on korjattu lopulliseen tiedostoon.

Taulukko 3d. Huumeiden käytön myöntäminen¹, %

	Kaikki oppilaat				Pojat				Työt			
	1995	1999	2003	2007	1995	1999	2003	2007	1995	1999	2003	2007
Olen jo sanonut käyttäneeni sitä	5	11	10	7	5	11	11	7	5	10	10	6
Ilman muuta olisin myöntänyt	63	54	52	55	59	51	49	51	67	57	54	58
Luultavasti olisin myöntänyt	27	31	32	31	28	31	33	32	26	31	32	31
Luultavasti en olisi myöntänyt	3	3	3	4	5	4	5	5	1	2	2	3
En varmasti olisi myöntänyt	2	2	2	3	3	3	3	6	1	1	1	2

¹ Jos olisit joskus käyttänyt marihuanaa tai hasista (kannabista), luuletko, että olisit myöntänyt sen tässä kyselyssä?

Taulukot 4. Tupakointi ja nuuskan käyttö

Taulukko 4a. Tupakointi elinaikana, %

	Kaikki oppilaat								Pojat								Tytöt											
	Prosenttijakaumat				Kumulatiiviset prosentit				Prosenttijakaumat				Kumulatiiviset prosentit				Prosenttijakaumat				Kumulatiiviset prosentit							
	1995	1999	2003	2007	1995	1999	2003	2007	1995	1999	2003	2007	1995	1999	2003	2007	1995	1999	2003	2007	1995	1999	2003	2007	1995	1999	2003	2007
Prevalenssi	77	75	70	60					78	77	70	60					75	73	70	60								
Tupakointikertojen lkm elinaikana																												
40+	35	39	32	26	35	39	32	26	33	41	32	27	33	41	32	27	36	38	32	25	36	38	32	25	36	38	32	25
20-39	6	7	8	5	41	46	40	31	7	6	6	4	40	47	38	31	5	7	9	5	41	45	41	30	41	45	41	30
10-19	8	7	7	6	49	53	47	37	9	6	6	4	49	53	44	35	7	8	7	7	48	53	48	37	48	53	48	37
6-9	7	5	5	5	56	58	52	42	7	6	5	4	56	59	49	39	6	5	5	5	54	58	53	42	54	58	53	42
3-5	10	7	7	6	66	65	59	48	9	7	6	6	65	66	55	45	11	6	7	6	65	64	60	48	65	64	60	48
1-2	12	10	12	13	78	75	71	61	13	11	15	14	78	77	70	59	11	9	10	12	76	73	70	60	76	73	70	60
0	23	25	30	40	101	100	101	101	22	23	30	41	100	100	100	100	25	27	30	40	101	100	100	100	101	100	100	100

Taulukko 4b. Tupakointi viimeisten 30 päivän aikana, %.

	1995	1999	2003	2007	1995	1999	2003	2007	1995	1999	2003	2007	1995	1999	2003	2007	1995	1999	2003	2007				
Prevalenssi	37	43	38	30					36	44	35	29					39	43	41	31				
Savukkeiden lkm / pv																								
21+	2	2	1	2	2	2	1	2	2	3	2	2	2	3	2	2	2	2	1	1	2	2	1	1
11-20	4	7	5	4	6	9	6	6	5	9	5	5	7	12	7	7	3	5	5	3	5	7	6	4
6-10	8	9	9	6	14	18	15	12	8	9	9	6	15	21	16	13	7	9	9	6	12	16	15	10
1-5	10	10	9	8	24	28	24	20	9	10	7	7	24	31	23	20	12	10	11	9	24	26	26	19
<1	13	16	14	11	37	44	38	31	12	14	12	10	36	45	35	30	15	18	15	13	39	44	41	32
0	63	57	62	70	100	101	100	101	64	56	65	71	100	101	100	101	61	57	59	69	100	101	100	101

Taulukko 4c. Tupakkaan käytetty rahamäärä viimeisten 30 päivän aikana vuonna 2007, %

	Prosenttijakautuma			Kumulatiivinen prosenttijakautuma		
	Kaikki	Pojat	Tytöt	Kaikki	Pojat	Tytöt
yli 30 euroa	4	5	4	4	5	4
16-30 euroa	6	7	6	11	12	10
7-15 euroa	6	6	6	17	18	16
1-6 euroa	6	6	7	23	23	23
ei yhtään	77	77	77	100	100	100

Taulukko 4d. Nuuskan käyttö elinaikana, %.

	Kaikki oppilaat									Pojat						Tytöt					
	Prosenttijakaumat			Kumulatiiviset prosentit			Prosenttijakaumat			Kumulatiiviset prosentit			Prosenttijakaumat			Kumulatiiviset prosentit					
	1999	2003	2007	1999	2003	2007	1999	2003	2007	1999	2003	2007	1999	2003	2007	1999	2003	2007			
Prevalenssi	26	21	18				39	33	26				13	11	11						
Käyttökertojen lkm elinaikana																					
40+	5	4	3	5	4	3	10	8	6	10	8	6	1	0	0	1	0	0			
20–39	2	2	2	7	6	5	4	3	3	14	11	9	0	0	1	1	0	1			
10–19	3	2	2	10	8	7	5	3	4	19	14	13	1	1	0	2	1	1			
6–9	2	2	2	12	10	9	4	3	2	23	17	15	1	1	1	3	2	2			
3–5	4	3	3	16	13	12	6	5	4	29	22	19	3	2	3	6	4	5			
1–2	8	8	7	24	21	19	9	10	7	38	32	26	7	7	6	13	11	11			
0	74	79	82	98	100	101	61	67	74	99	99	100	87	89	89	100	100	100			

Taulukko 4e. Nuuskan käyttö viimeisten 12 kuukauden aikana, %.

Prevalenssi	-	13	14				-	22	21				-	6	8			
Käyttökertojen lkm / 12 kk																		
40+	-	3	2	-	3	2	-	5	4	-	5	4	-	0	0	-	0	0
20–39	-	1	1	-	4	3	-	2	2	-	7	6	-	0	0	-	0	0
10–19	-	2	2	-	6	5	-	3	3	-	10	9	-	0	0	-	0	0
6–9	-	1	2	-	7	7	-	2	2	-	12	11	-	0	1	-	0	1
3–5	-	2	3	-	9	10	-	3	4	-	15	15	-	2	2	-	2	3
1–2	-	4	5	-	13	15	-	6	6	-	21	21	-	3	5	-	5	8
0	-	87	86	-	100	101	-	78	79	-	99	100	-	94	92	-	99	100

Taulukko 4f. Nuuskan käyttö viimeisten 30 päivän aikana, %.

Prevalenssi	-	6	7				-	12	12				-	1	3			
Käyttökertojen lkm / 30 pv																		
40+	-	2	1	-	2	1	-	3	1	-	3	1	-	0	0	-	0	0
20–39	-	0	1	-	2	2	-	1	2	-	4	3	-	0	0	-	0	0
10–19	-	1	1	-	3	3	-	1	2	-	5	5	-	0	0	-	0	0
6–9	-	1	1	-	4	4	-	1	2	-	6	7	-	0	0	-	0	0
3–5	-	1	1	-	5	5	-	2	2	-	8	9	-	0	1	-	0	1
1–2	-	2	3	-	7	8	-	3	4	-	11	13	-	1	2	-	1	3
0	-	94	93	-	101	101	-	88	88	-	99	101	-	99	97	-	100	100

Taulukot 5. Alkoholin käyttö

Taulukko 5a. Raittiiden osuus, %.

	Kaikki oppilaat				Pojat				Työt			
	1995	1999	2003	2007	1995	1999	2003	2007	1995	1999	2003	2007
Ei koskaan juonut alkoholia	11	9	12	15	12	9	12	15	11	9	12	14
Raittiina viimeiset 12 kk	15	14	20	24	17	16	22	25	14	13	19	22
Raittiina viimeiset 30 pv	42	39	46	52	45	41	47	54	39	37	44	51

Taulukko 5b. Alkoholin käyttö elinaikana, %.

	Kaikki oppilaat								Pojat								Työt							
	Prosenttijakaumat				Kumulatiiviset prosentit				Prosenttijakaumat				Kumulatiiviset prosentit				Prosenttijakaumat				Kumulatiiviset prosentit			
	1995	1999	2003	2007	1995	1999	2003	2007	1995	1999	2003	2007	1995	1999	2003	2007	1995	1999	2003	2007	1995	1999	2003	2007
Prevalenssi	89	91	88	85					88	91	88	85					89	91	88	86				
Käyttökertojen lkm elinaikana																								
40+	16	20	20	16	16	20	20	16	16	21	20	17	16	21	20	17	16	19	20	15	16	19	20	15
20–39	18	18	16	13	34	38	36	29	14	17	14	12	30	38	34	29	21	19	18	15	37	38	38	30
10–19	19	18	16	17	53	56	52	46	20	18	17	16	50	56	51	45	18	19	15	17	55	57	53	47
6–9	14	12	12	13	67	68	64	59	15	12	12	12	65	68	63	57	13	13	12	13	68	70	65	60
3–5	13	13	14	15	80	81	78	74	13	13	14	15	78	81	77	72	14	13	13	15	82	83	78	75
1–2	9	9	10	12	89	90	88	86	11	10	11	13	89	91	88	85	8	8	10	12	90	91	88	87
0	11	9	12	15	100	99	100	101	12	9	12	15	101	100	100	100	11	9	12	14	101	100	100	101

Taulukko 5c. Alkoholin käyttö viimeisten 12 kuukauden aikana, %.

	Kaikki oppilaat				Pojat				Työt			
	1995	1999	2003	2007	1995	1999	2003	2007	1995	1999	2003	2007
Prevalenssi	85	86	80	77	83	84	78	75	86	87	81	78
Käyttökertojen lkm / 12 kk												
40+	3	5	5	4	3	5	5	4	3	4	5	4
20–39	10	11	8	7	13	16	13	11	7	11	7	7
10–19	19	19	16	14	32	35	29	25	16	18	14	13
6–9	17	16	15	14	49	51	44	39	19	14	15	13
3–5	20	18	16	16	69	69	60	55	19	18	16	15
1–2	17	17	20	21	86	86	80	76	18	18	21	23
0	15	14	20	24	101	100	100	100	17	16	22	25

Taulukko 5d. Alkoholin käyttö viimeisten 30 päivän aikana, %.

	Kaikki oppilaat								Pojat								Tytöt							
	Prosenttijakaumat				Kumulatiiviset prosentit				Prosenttijakaumat				Kumulatiiviset prosentit				Prosenttijakaumat				Kumulatiiviset prosentit			
	1995	1999	2003	2007	1995	1999	2003	2007	1995	1999	2003	2007	1995	1999	2003	2007	1995	1999	2003	2007	1995	1999	2003	2007
Prevalenssi	58	61	54	48					55	59	52	46					61	63	56	49				
Käyttökertojen lkm / 30 pv																								
40+	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
20-39	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0
10-19	1	1	2	1	1	1	2	1	1	1	2	1	1	2	3	1	1	1	2	2	1	1	2	2
6-9	4	4	5	4	5	5	7	5	4	5	5	4	5	7	8	5	4	3	5	4	5	4	7	6
3-5	16	16	15	11	21	21	22	16	15	17	14	10	20	24	22	15	17	16	17	12	22	20	24	18
1-2	37	39	32	31	58	60	54	47	35	35	31	30	55	59	53	45	39	43	33	31	61	63	57	49
0	42	39	46	52	100	99	100	99	45	41	47	54	100	100	100	99	39	37	44	51	100	100	101	100

Taulukko 5e. Alkoholin kulutus annoksina viimeisten 30 päivän aikana vuonna 2007.

	"QFL" mittarin mukaan			QF mittarin mukaan			GF mittarin mukaan		
	Kaikki	Pojat	Tytöt	Kaikki	Pojat	Tytöt	Kaikki	Pojat	Tytöt
N	2338	1038	1300	1210	520	690	1104	485	619
Keskiarvo	25	27	23	16	19	14	30	35	27
Alakvartiili (P25)	4	4	4	3	4	2	5	5	5
Mediaani (P50)	11	12	10	8	10	7	13	16	12
Yläkvartiili (P75)	22	24	22	20	20	18	30	36	28
P90	57	60	46	40	40	36	67	78	62

Mukana viime 30 päivän aikana alkoholia käyttäneet

Taulukko 5f. Alkoholiin käytetty rahamäärä viimeisten 30 päivän aikana vuonna 2007, %

	Prosenttijakautuma			Kumulatiivinen prosenttijakautuma		
	Kaikki	Pojat	Tytöt	Kaikki	Pojat	Tytöt
yli 30 euroa	6	6	6	6	6	6
16-30 euroa	10	9	10	15	15	16
7-15 euroa	13	12	14	28	27	30
1-6 euroa	6	5	8	35	32	37
ei yhtään	65	68	63	100	100	100

Taulukot 6. Juomalajit

Taulukko 6a. Eri alkoholijuomalajien käyttö viimeisten 30 päivän aikana, %.

	Kaikki oppilaat								Pojat				Tytöt																										
	Prosenttijakaumat				Kumulatiiviset prosentit				Prosenttijakaumat				Kumulatiiviset prosentit																										
	1995	1999	2003	2007	1995	1999	2003	2007	1995	1999	2003	2007	1995	1999	2003	2007	1995	1999	2003	2007																			
Olut																																							
Prevalenssi	50	43	44	38					54	51	50	43					46	34	38	33																			
Käyttökertojen lkm/30 pv																																							
40+	0	0	1	0	0	0	1	0	0	1	1	1	0	1	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
20-39	0	1	1	0	0	1	2	0	0	1	1	1	0	2	2	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
10-19	1	2	2	2	1	3	4	2	2	3	3	3	2	5	5	5	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1		
6-9	4	4	4	3	5	7	8	5	5	5	5	5	7	10	10	10	2	2	3	2	3	3	4	3	3	3	4	3	4	3	4	3	4	3	4	3	4	3	
3-5	10	10	10	9	15	17	18	14	10	12	12	10	17	22	22	20	9	8	9	7	12	11	13	10	12	11	13	10	12	11	13	10	12	11	13	10	12	11	13
1-2	35	26	26	24	50	43	44	38	37	30	28	25	54	52	50	45	34	23	25	22	46	34	38	32	46	34	38	32	46	34	38	32	46	34	38	32	46	34	38
0	50	57	56	62	100	100	100	100	46	49	50	57	100	101	100	102	54	66	62	67	100	100	100	99	100	100	100	99	100	100	100	99	100	100	99	100	100	99	
Siideri																																							
Prevalenssi	-	50	39	31					-	42	29	22					-	59	49	38																			
Käyttökertojen lkm/30 pv																																							
40+	-	0	0	0	-	0	0	0	-	1	0	0	-	1	0	0	-	0	0	0	-	0	0	0	-	0	0	0	-	0	0	0	-	0	0	0	-	0	0
20-39	-	0	0	0	-	0	0	0	-	1	0	0	-	2	0	0	-	0	0	0	-	0	0	0	-	0	0	0	-	0	0	0	-	0	0	0	-	0	0
10-19	-	1	1	1	-	1	1	1	-	2	1	1	-	4	1	1	-	1	1	1	-	1	1	1	-	1	1	1	-	1	1	1	-	1	1	1	-	1	1
6-9	-	3	2	2	-	4	3	3	-	3	1	1	-	7	2	2	-	4	3	2	-	5	4	3	-	5	4	3	-	5	4	3	-	5	4	3	-	5	4
3-5	-	9	7	5	-	13	10	8	-	7	5	4	-	14	7	6	-	12	9	6	-	17	13	9	-	17	13	9	-	17	13	9	-	17	13	9	-	17	13
1-2	-	36	29	23	-	49	39	31	-	30	22	16	-	44	29	22	-	42	35	29	-	59	48	38	-	59	48	38	-	59	48	38	-	59	48	38	-	59	48
0	-	50	61	69	-	99	100	100	-	58	71	78	-	102	100	100	-	41	51	62	-	100	99	100	-	100	99	100	-	100	99	100	-	100	99	100	-	100	99
Long Drink-juoma																																							
Prevalenssi	-	28	23	25					-	24	20	22					-	31	25	28																			
Käyttökertojen lkm/30 pv																																							
40+	-	0	0	0	-	0	0	0	-	0	0	0	-	0	0	0	-	0	0	0	-	0	0	0	-	0	0	0	-	0	0	0	-	0	0	0	-	0	0
20-39	-	0	0	0	-	0	0	0	-	1	0	0	-	1	0	0	-	0	0	0	-	0	0	0	-	0	0	0	-	0	0	0	-	0	0	0	-	0	0
10-19	-	1	1	1	-	1	1	1	-	1	1	0	-	2	1	0	-	0	0	1	-	0	0	1	-	0	0	1	-	0	0	1	-	0	0	1	-	0	0
6-9	-	2	1	2	-	3	2	3	-	2	1	2	-	4	2	2	-	2	1	2	-	2	1	3	-	2	1	3	-	2	1	3	-	2	1	3	-	2	1
3-5	-	5	4		-	8	6	3	-	4	3	4	-	8	5	6	-	5	4	5	-	7	5	8	-	7	5	8	-	7	5	8	-	7	5	8	-	7	5
1-2	-	21	17	19	-	29	23	22	-	17	15	16	-	25	20	22	-	24	19	21	-	31	24	29	-	31	24	29	-	31	24	29	-	31	24	29	-	31	24
0	-	72	77	75	-	101	100	97	-	76	80	78	-	101	100	100	-	69	75	72	-	100	99	101	-	100	99	101	-	100	99	101	-	100	99	101	-	100	99

	Kaikki oppilaat								Pojat								Tytöt																			
	Prosenttijakaumat				Kumulatiiviset prosentit				Prosenttijakaumat				Kumulatiiviset prosentit				Prosenttijakaumat				Kumulatiiviset prosentit															
	1995	1999	2003	2007	1995	1999	2003	2007	1995	1999	2003	2007	1995	1999	2003	2007	1995	1999	2003	2007	1995	1999	2003	2007	1995	1999	2003	2007								
Viini																																				
Prevalenssi	37	29	26	17									34	26	24	14									40	32	27	18								
Käyttökertojen lkm/30 pv																																				
40+	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0				
20-39	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0				
10-19	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	1	0	0	0	1	0	0	0	1	0	0				
6-9	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	2	1	1	1	2	1	1				
3-5	4	4	4	2	5	5	5	3	4	4	3	2	5	5	4	3	4	4	5	2	5	6	6	3	5	6	6	3	5	6	6	3				
1-2	32	24	21	14	37	29	26	17	30	21	20	11	35	26	24	14	35	27	22	16	40	33	28	19	40	33	28	19	40	33	28	19				
0	63	71	74	83	100	100	100	100	66	74	76	86	101	100	100	100	60	68	73	82	100	101	101	101	100	101	101	101	100	101	101	101				
Väkevät																																				
Prevalenssi	39	43	38	31									40	44	37	29									39	41	39	32								
Käyttökertojen lkm/30 pv																																				
40+	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0				
20-39	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0				
10-19	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	0	0	0	1	0	0	0	1	0	0	0	1	0	0	0	1				
6-9	1	2	2	2	2	3	3	3	1	2	2	2	2	3	3	3	1	2	2	2	1	2	2	2	1	2	2	3	1	2	2	3				
3-5	6	6	7	5	8	9	10	8	5	7	7	4	7	10	10	7	7	6	6	6	8	8	8	9	8	8	8	9	8	8	8	9				
1-2	32	33	28	23	40	42	38	31	33	33	27	22	40	43	37	29	31	33	29	23	39	41	37	32	39	41	37	32	39	41	37	32				
0	61	57	62	69	101	99	100	100	60	56	63	71	100	99	100	100	61	59	61	68	100	100	98	100	100	100	98	100	100	100	98	100				

Taulukko 6b. Kotitekoisten ja salakuljetettujen alkoholijuomien käyttö viimeisten 30 päivän aikana, %.

	Kaikki oppilaat				Pojat				Tytöt			
	Prosenttijakaumat				Prosenttijakaumat				Prosenttijakaumat			
	1995	1999	2003	2007	1995	1999	2003	2007	1995	1999	2003	2007
Kotitekoinen olut	12	6	5	5	16	8	7	6	9	5	3	3
Kotitekoinen viini	22	14	11	6	22	14	11	6	23	14	10	5
Pontikka	7	5	3	3	9	6	3	3	5	4	3	2
Sahti	3	2	2	2	5	3	2	2	2	1	1	1
Kilju	12	8	6	4	15	10	8	6	9	6	5	3
Pirtu	-	7	6	3	-	8	5	3	-	6	6	2
Salakuljetettu olut	-	3	3	3	-	5	4	4	-	2	3	3
Salakuljetettu viini	-	1	1	1	-	1	1	1	-	1	1	1
Salakuljetettu väkevä viina	-	4	3	4	-	5	4	4	-	2	3	4

Taulukot 7. Viimeisimmällä alkoholin käyttökerralla juodut määrät

Taulukko 7a. Juodun alkoholi määrä juomalajeittain viimeisimmällä käyttökerralla, %.

	Prosenttijakaumat			Kumulatiiviset prosentit			Prosenttijakaumat			Kumulatiiviset prosentit			Kumulatiiviset prosentit			Prosenttijakaumat		
	1999	2003	2007	1999	2003	2007	1999	2003	2007	1999	2003	2007	1999	2003	2007	1999	2003	2007
Olut																		
Yli 200 cl	17	16	12	17	16	12	28	25	19	28	25	19	7	8	6	7	8	6
Enintään 200 cl	22	27	34	39	43	46	24	30	37	52	55	56	20	24	32	27	32	38
Ei juonut tuolloin	25	20	20	64	63	66	22	18	16	74	73	72	29	23	24	56	55	62
Ei ole juonut koskaan	36	37	35	100	100	101	26	27	29	100	100	101	45	46	39	101	101	101
Siideri																		
Yli 200 cl	7	2	2	7	2	2	9	2	2	9	2	2	4	2	2	4	2	2
Enintään 200 cl	42	37	33	49	39	35	30	25	23	39	27	25	53	48	42	57	50	44
Ei juonut tuolloin	33	30	34	82	69	69	37	30	36	76	57	61	29	29	33	86	79	77
Ei ole juonut koskaan	19	32	31	101	101	100	25	44	39	101	101	100	14	21	23	100	100	100
Long Drink-juoma																		
Yli 200 cl	2	1	2	2	1	2	4	2	3	4	2	3	1	1	2	1	1	2
Enintään 200 cl	17	14	24	19	15	26	12	13	20	16	15	23	21	15	28	22	16	30
Ei juonut tuolloin	48	39	36	67	54	62	46	37	36	62	52	59	49	41	36	71	57	66
Ei ole juonut koskaan	34	46	38	101	100	100	38	48	42	100	100	101	29	43	34	100	100	100
Viini																		
75 cl tai enemmän	6	5	1	6	5	1	7	4	1	7	4	1	6	5	1	6	5	1
Alle 75 cl	19	16	14	25	21	15	16	15	13	23	19	14	22	17	15	28	22	16
Ei juonut tuolloin	40	36	39	65	57	54	37	34	37	60	53	51	43	38	40	71	60	56
Ei ole juonut koskaan	35	44	47	100	101	101	40	47	49	100	100	100	29	41	45	100	101	101
Väkevät																		
25 cl tai enemmän	7	6	5	7	6	5	11	7	6	11	7	6	3	4	4	3	4	4
Alle 25 cl	30	28	29	37	34	34	29	27	26	40	34	32	30	29	32	33	33	36
Ei juonut tuolloin	35	30	28	72	64	62	33	31	28	73	65	60	36	30	28	69	63	64
Ei ole juonut koskaan	29	37	39	101	101	101	27	36	41	100	101	101	30	38	38	99	101	102

Taulukko 7b. Juodun alkoholin määrä annoksina viimeisimmällä käyttökerralla, %.

Annoksia	Kaikki oppilaat						Pojat						Tytöt					
	Prosenttijakaumat			Kumulatiiviset prosentit			Prosenttijakaumat			Kumulatiiviset prosentit			Prosenttijakaumat			Kumulatiiviset prosentit		
	1999	2003	2007	1999	2003	2007	1999	2003	2007	1999	2003	2007	1999	2003	2007	1999	2003	2007
10+	18	17	16	18	17	16	26	22	20	26	22	20	11	12	13	11	12	13
6-9	29	24	22	48	40	38	33	24	23	58	46	42	26	23	22	37	35	35
3-5	21	22	23	69	62	61	14	18	18	72	65	61	29	25	27	66	59	62
1-2	31	38	39	100	100	100	28	35	39	100	100	100	34	41	38	100	100	100

Taulukko 7c. Juodun alkoholin määrä viimeisimmällä käyttökerralla annoksina vuonna 2007 perinteiseen tapaan laskettuna ja käyttäen suodatinkysymyksiä¹, %.

Annoksia	Kaikki oppilaat				Pojat				Tytöt			
	Prosenttijakaumat		Kumulatiiviset prosentit		Prosenttijakaumat		Kumulatiiviset prosentit		Prosenttijakaumat		Kumulatiiviset prosentit	
	Perinteinen	Suodatettu	Perinteinen	Suodatettu	Perinteinen	Suodatettu	Perinteinen	Suodatettu	Perinteinen	Suodatettu	Perinteinen	Suodatettu
	2007	2007	2007	2007	2007	2007	2007	2007	2007	2007	2007	2007
10+	16	13	16	13	20	16	20	16	13	11	13	11
6-9	22	22	38	35	23	23	42	39	22	22	35	32
3-5	23	24	61	59	18	19	61	58	27	28	62	60
1-2	39	41	100	100	39	42	100	100	38	40	100	100

¹ Suodatadinkysymyksillä varmistettiin, että ilmoitetut määrät koskevat nimenomaan viimeisintä juomiskertaa.

Taulukot 8. Humalajuominen

Taulukko 8a. Runsas alkoholin kertakäyttö viimeisten 30 päivän aikana: juonut 6 annosta tai enemmän samalla alkoholinkäyttökerralla, %

	Kaikki oppilaat								Pojat								Tytöt							
	Prosenttijakaumat				Kumulatiiviset prosentit				Prosenttijakaumat				Kumulatiiviset prosentit				Prosenttijakaumat				Kumulatiiviset prosentit			
	1995 ¹	1999	2003	2007	1995 ¹	1999	2003	2007	1995 ¹	1999	2003	2007	1995 ¹	1999	2003	2007	1995 ¹	1999	2003	2007	1995 ¹	1999	2003	2007
Prevalenssi	51	48	40	34					53	53	42	35					49	43	38	33				
6+ käyttökertojen lkm/30 pv																								
10+	3	3	2	2	3	3	3	2	5	4	3	2	5	4	3	2	2	2	2	1	2	2	2	1
6-9	4	4	3	4	7	7	6	5	6	4	4	4	11	8	7	6	3	3	3	4	5	5	4	5
3-5	12	11	10	8	19	18	16	13	11	13	11	8	22	21	19	14	14	10	9	8	19	15	14	13
1-2	32	31	24	21	51	49	40	34	32	32	23	21	54	53	42	35	32	30	25	21	51	45	38	33
0	49	52	60	66	100	101	100	100	47	46	58	65	101	99	100	100	51	57	62	67	102	102	100	100

¹ 5 annosta tai enemmän vuonna 1995

Taulukko 8b. Humala elinaikana, %.

	Kaikki oppilaat								Pojat								Tytöt							
	Prosenttijakaumat				Kumulatiiviset prosentit				Prosenttijakaumat				Kumulatiiviset prosentit				Prosenttijakaumat				Kumulatiiviset prosentit			
	1995	1999	2003	2007	1995	1999	2003	2007	1995	1999	2003	2007	1995	1999	2003	2007	1995	1999	2003	2007	1995	1999	2003	2007
Prevalenssi	75	76	69	63					73	75	68	60					77	76	70	65				
Humalakertojen lkm elinaikana																								
40+	13	14	14	9	13	14	14	8	12	16	15	8	12	16	15	8	13	12	14	9	13	12	14	9
20-39	15	14	12	10	28	28	26	18	14	13	10	10	26	29	25	18	17	15	14	10	30	27	28	19
10-19	15	14	12	11	43	42	38	29	15	14	12	11	41	43	37	29	15	15	11	11	45	42	39	30
6-9	12	11	9	9	55	53	47	38	13	11	8	8	54	54	45	37	11	11	10	10	56	53	49	40
3-5	11	11	11	11	66	64	58	49	10	10	11	10	64	64	56	47	11	11	11	12	67	64	60	52
1-2	10	12	11	14	76	76	69	63	10	11	12	14	74	75	68	61	11	12	11	14	78	76	71	66
0	25	24	31	37	101	100	100	100	27	25	32	40	101	100	100	101	23	24	30	35	101	100	101	101

Taulukko 8c. Humala viimeisten 12 kuukauden aikana, %.

	Kaikki oppilaat								Pojat								Tytöt							
	Prosenttijakaumat				Kumulatiiviset prosentit				Prosenttijakaumat				Kumulatiiviset prosentit				Prosenttijakaumat				Kumulatiiviset prosentit			
	1995	1999	2003	2007	1995	1999	2003	2007	1995	1999	2003	2007	1995	1999	2003	2007	1995	1999	2003	2007	1995	1999	2003	2007
Prevalenssi	74	73	64	58					72	71	62	55					77	74	65	60				
Humalakertojen lkm / 12 kk																								
40+	2	4	3	2	2	4	3	2	2	5	3	3	2	5	3	3	2	3	3	2	2	3	3	2
20-39	8	9	7	5	10	13	10	7	6	9	7	4	8	14	10	7	10	9	7	6	12	12	10	8
10-19	18	16	13	11	28	29	23	18	17	15	10	10	25	29	20	17	19	16	15	11	31	28	25	19
6-9	16	14	12	10	44	43	35	28	18	14	11	9	43	43	31	26	14	14	12	10	45	42	37	29
3-5	16	15	13	13	60	58	48	41	15	14	13	12	58	57	44	38	17	16	13	13	62	58	50	42
1-2	14	16	16	18	74	74	64	59	15	15	17	17	73	72	61	55	14	17	15	19	76	75	65	61
0	26	27	36	42	100	101	100	101	28	29	38	45	101	101	99	100	23	26	35	39	99	101	100	100

Taulukko 8d. Humala viimeisten 30 päivän aikana, %.

	Kaikki oppilaat								Pojat								Tytöt							
	Prosenttijakaumat				Kumulatiiviset prosentit				Prosenttijakaumat				Kumulatiiviset prosentit				Prosenttijakaumat				Kumulatiiviset prosentit			
	1995	1999	2003	2007	1995	1999	2003	2007	1995	1999	2003	2007	1995	1999	2003	2007	1995	1999	2003	2007	1995	1999	2003	2007
Prevalenssi	51	51	42	35					49	51	40	33					54	51	44	37				
Humalakertojen lkm / 30 pv																								
40+	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
20-39	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
10-19	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
6-9	3	3	3	2	4	4	4	3	4	3	4	2	5	4	5	3	2	3	3	3	3	4	4	4
3-5	14	14	12	9	18	18	16	12	14	15	10	8	19	19	15	11	15	13	13	9	18	17	17	13
1-2	33	33	26	24	51	51	42	36	31	31	25	23	50	50	40	34	35	34	27	25	53	51	44	38
0	49	49	58	65	100	100	100	101	51	49	60	67	101	99	100	101	46	49	56	63	99	100	100	101

Taulukko 8e. Raju humala¹ elinaikana, %

	Prosenttijakautuma			Kumulatiivinen prosenttijakautuma		
	Kaikki	Pojat	Tytöt	Kaikki	Pojat	Tytöt
	2007	2007	2007	2007	2007	2007
Prevalenssi	52	48	55			
Kertojen lkm						
40+	3	3	2	3	3	2
20-39	4	3	4	6	6	6
10-19	7	7	7	13	13	14
6-9	7	6	9	21	19	22
3-5	13	11	14	33	30	36
1-2	19	18	19	52	48	55
0	48	52	45	100	100	100

¹ Ollut niin humalassa, että on esim. horjunut kävellessä, puhunut sammaltaen, oksentanut tai ei ole muistanut tapahtumia seuraavana päivänä.

Taulukko 8f. Raju humala¹ viimeisten 12 kuukauden aikana, %

	Prosenttijakautuma			Kumulatiivinen prosenttijakautuma		
	Kaikki	Pojat	Tytöt	Kaikki	Pojat	Tytöt
	2007	2007	2007	2007	2007	2007
Prevalenssi	45	40	49			
Kertojen lkm						
40+	1	1	1	1	1	1
20-39	2	1	2	3	2	3
10-19	4	4	4	6	6	6
6-9	5	5	6	12	11	12
3-5	11	9	13	23	20	25
1-2	22	20	24	45	40	49
0	55	60	51	100	100	100

¹ Ollut niin humalassa, että on esim. horjunut kävellessä, puhunut sammaltaen, oksentanut tai ei ole muistanut tapahtumia seuraavana päivänä.

Taulukko 8g. Raju humala¹ viimeisten 30 päivän aikana, %

	Prosenttijakautuma			Kumulatiivinen prosenttijakautuma		
	Kaikki	Pojat	Tytöt	Kaikki	Pojat	Tytöt
	2007	2007	2007	2007	2007	2007
Prevalenssi	21	19	23			
Kertojen lkm						
40+	0	0	0	0	0	0
20-39	0	0	0	0	0	0
10-19	0	0	1	1	0	1
6-9	1	1	1	1	1	1
3-5	3	3	3	5	4	5
1-2	17	15	18	21	19	23
0	79	81	77	100	100	100

¹ Ollut niin humalassa, että on esim. horjunut kävellessä, puhunut sammaltaen, oksentanut tai ei ole muistanut tapahtumia seuraavana päivänä.

Taulukot 9. Lääkkeiden käyttö

Taulukko 9a. Uni- tai rauhoittavien lääkkeiden käyttö lääkärin määräyksellä, %.

	Kaikki oppilaat								Pojat								Työt							
	Prosenttijakaumat				Kumulatiiviset prosentit				Prosenttijakaumat				Kumulatiiviset prosentit				Prosenttijakaumat				Kumulatiiviset prosentit			
	1995	1999	2003	2007	1995	1999	2003	2007	1995	1999	2003	2007	1995	1999	2003	2007	1995	1999	2003	2007	1995	1999	2003	2007
Prevalenssi	5	5	5	5					5	5	5	4					4	6	6	6				
Käytön ajallinen kesto																								
3 viikkoa tai yli	0	1	1	1	0	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	0	1	1	1	0	1	1	1
Alle 3 viikkoa	5	4	4	4	5	5	5	5	5	4	4	3	6	5	5	4	4	5	5	5	4	6	6	6
Ei koskaan	95	95	95	95	100	100	100	100	95	95	95	96	101	100	100	100	96	94	94	94	100	100	100	100

Taulukko 9b. Uni- tai rauhoittavien lääkkeiden päihdekäyttö¹ elinaikana, %.

	Kaikki oppilaat								Pojat								Työt							
	Prosenttijakaumat				Kumulatiiviset prosentit				Prosenttijakaumat				Kumulatiiviset prosentit				Prosenttijakaumat				Kumulatiiviset prosentit			
	1995	1999	2003	2007	1995	1999	2003	2007	1995	1999	2003	2007	1995	1999	2003	2007	1995	1999	2003	2007	1995	1999	2003	2007
Prevalenssi	5	6	6	7					4	3	4	4					6	8	9	9				
Käyttökertojen lkm elinaikana																								
40+	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	1	0	0
20-39	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0
10-19	0	0	1	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1	0	1	1	1	0
6-9	0	1	1	1	0	1	2	1	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	1	1	2	2	2	1
3-5	2	2	2	1	2	3	4	2	1	1	1	1	1	1	1	1	2	2	3	2	4	4	5	3
1-2	3	3	3	4	5	6	7	6	2	2	2	2	3	3	3	3	3	4	4	6	7	8	9	9
0	95	94	94	93	100	100	101	99	96	97	96	96	99	100	99	99	94	92	91	91	101	100	100	100

¹ Ilman lääkärin määräystä.

Taulukko 9c. Alkoholin ja pillereiden yhteiskäyttö päihtymistarkoituksessa, %.

	Kaikki oppilaat								Pojat								Työt							
	Prosenttijakaumat				Kumulatiiviset prosentit				Prosenttijakaumat				Kumulatiiviset prosentit				Prosenttijakaumat				Kumulatiiviset prosentit			
	1995	1999	2003	2007	1995	1999	2003	2007	1995	1999	2003	2007	1995	1999	2003	2007	1995	1999	2003	2007	1995	1999	2003	2007
Prevalenssi	18	13	12	9					11	7	5	4					25	19	18	13				
Käyttökertojen lkm elinaikana																								
40+	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
20-39	0	0	1	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	1	0
10-19	1	1	1	0	1	1	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	1	1	0	2	1	2	0
6-9	1	1	1	1	2	2	3	1	0	0	0	0	0	0	0	0	2	1	2	1	4	2	4	1
3-5	4	3	3	2	6	5	6	3	2	1	1	1	2	1	1	1	5	4	4	3	9	6	8	4
1-2	12	9	6	6	18	14	12	9	9	5	3	3	11	6	4	4	16	12	10	9	25	18	18	13
0	82	87	88	91	100	101	100	100	89	93	95	96	100	99	99	100	75	81	82	87	100	99	100	100

Taulukot 10. Liimojen, liuottimien yms. aineiden päihdekäyttö

Taulukko 10a. Liimojen, liuottimien yms. käyttö päihtymistarkoituksessa elinaikana, %.

	Kaikki oppilaat								Pojat								Tytöt							
	Prosenttijakaumat				Kumulatiiviset prosentit				Prosenttijakaumat				Kumulatiiviset prosentit				Prosenttijakaumat				Kumulatiiviset prosentit			
	1995	1999	2003	2007	1995	1999	2003	2007	1995	1999	2003	2007	1995	1999	2003	2007	1995	1999	2003	2007	1995	1999	2003	2007
Prevalenssi	4	5	8	10					4	5	8	11					4	6	8	10				
Käyttökertojen lkm elinaikana																								
40+	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	0	0	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0
20-39	0	0	1	0	0	0	1	0	0	0	1	0	0	0	2	1	0	0	0	0	0	0	0	0
10-19	0	0	0	1	0	0	1	1	0	1	0	1	0	1	2	2	0	0	0	0	0	0	0	0
6-9	0	0	1	0	0	0	2	1	0	1	0	1	0	2	2	3	0	0	1	0	0	0	1	0
3-5	1	1	1	2	1	1	3	3	1	1	2	2	1	3	4	5	0	1	1	2	0	1	2	2
1-2	3	4	5	7	4	5	8	10	3	3	4	7	4	6	8	11	4	5	6	7	4	6	8	10
0	96	95	92	90	100	100	100	100	96	95	92	89	100	101	100	100	96	94	92	90	100	100	100	100

Taulukko 10b. Liimojen, liuottimien yms. käyttö päihtymistarkoituksessa viimeisten 12 kuukauden aikana, %.

	Kaikki oppilaat				Pojat				Tytöt			
	1995	1999	2003	2007	1995	1999	2003	2007	1995	1999	2003	2007
Prevalenssi	2	2	3	4	2	2	3	3	2	3	3	4
Käyttökertojen lkm / 12 kk												
40+	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
20-39	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
10-19	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0
6-9	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0
3-5	0	0	1	1	0	0	1	1	0	0	1	1
1-2	1	2	2	3	1	2	3	4	1	1	3	4
0	98	98	97	96	99	100	100	100	98	98	97	96

Taulukko 10c. Liimojen liuottimien yms. käyttö päihtymistarkoituksessa viimeisten 30 päivän aikana, %.

	Kaikki oppilaat				Pojat				Tytöt			
	1995	1999	2003	2007	1995	1999	2003	2007	1995	1999	2003	2007
Prevalenssi	1	1	1	1	1	1	1	2	1	1	1	1
Käyttökertojen lkm / 30 pv												
40+	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
20-39	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
10-19	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6-9	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0
3-5	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0
1-2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	2
0	99	99	99	99	100	100	100	100	99	99	99	99

Taulukot 11. Kannabiksen (marihuanan tai hasiksen) käyttö

Taulukko 11a. Kannabiksen käyttö elinaikana, %.

	Kaikki oppilaat								Pojat								Työt							
	Prosenttijakaumat				Kumulatiiviset prosentit				Prosenttijakaumat				Kumulatiiviset prosentit				Prosenttijakaumat				Kumulatiiviset prosentit			
	1995	1999	2003	2007	1995	1999	2003	2007	1995	1999	2003	2007	1995	1999	2003	2007	1995	1999	2003	2007	1995	1999	2003	2007
Prevalenssi	5	10	11	8					5	10	11	8					5	9	11	7				
Käyttökertojen elinaikana																								
40+	0	1	0	1	0	1	0	1	0	1	1	1	0	1	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0
20-39	0	0	1	0	0	1	1	1	0	1	1	0	0	2	2	1	0	0	0	0	0	0	0	0
10-19	0	1	1	0	0	2	2	1	0	1	1	1	0	3	3	2	0	1	1	0	0	1	1	0
6-9	0	1	1	1	0	3	3	3	0	1	1	1	0	4	4	2	0	1	1	1	0	2	2	1
3-5	1	2	2	1	1	5	5	4	1	3	2	2	1	7	6	4	1	2	2	1	1	4	4	2
1-2	4	5	6	4	5	10	11	8	4	5	6	4	5	12	12	8	4	5	6	5	5	9	10	7
0	95	90	89	92	100	100	100	100	95	90	89	92	100	102	101	100	95	91	89	93	100	100	99	100

Taulukko 11b. Kannabiksen käyttö viimeisten 12 kuukauden aikana, %.

Prevalenssi	4	8	8	6					3	9	7	6					5	7	8	6				
Käyttökertojen lkm / 12 kk																								
40+	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0
20-39	0	1	0	0	0	1	0	1	0	1	0	0	0	1	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0
10-19	0	1	1	0	0	2	1	1	0	1	1	0	0	2	1	1	0	0	0	0	0	0	0	1
6-9	0	1	1	0	0	3	2	1	0	1	1	1	0	3	2	2	0	1	1	0	0	1	1	1
3-5	1	1	2	1	1	4	4	2	1	2	1	1	1	5	3	3	1	1	2	1	1	2	3	2
1-2	3	4	5	4	4	8	9	6	2	4	4	4	3	9	7	6	3	4	5	4	4	6	8	6
0	96	92	92	94	100	100	101	100	97	91	93	94	100	100	100	100	95	93	92	94	100	99	100	100

Taulukko 11c. Kannabiksen käyttö viimeisten 30 päivän aikana, %.

Prevalenssi	1	2	3	2					1	3	3	3					1	2	2	2				
Käyttökertojen lkm / 30 pv																								
6+	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0
3-5	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	1	0	0	0	1	0
1-2	1	2	2	1	1	2	2	2	1	2	2	1	1	2	2	3	1	1	2	1	1	1	3	2
0	99	98	97	98	100	100	99	100	99	97	97	97	100	99	99	100	99	98	98	98	100	99	101	100

Taulukko 11d. Kannabiksen ja alkoholin samanaikainen käyttö elinaikana, %.

Prevalenssi	-	7	8	-					-	8	7	-					-	7	8	-				
Käyttökertojen lkm elinaikana																								
40+	-	0	0	-	-	0	0	-	-	0	0	-	-	0	0	-	-	0	0	-	-	0	0	-
20-39	-	0	0	-	-	0	0	-	-	0	0	-	-	0	0	-	-	0	0	-	-	0	0	-
10-19	-	0	0	-	-	0	0	-	-	1	0	-	-	1	0	-	-	0	1	-	-	0	1	-
6-9	-	1	1	-	-	1	1	-	-	1	1	-	-	2	1	-	-	1	1	-	-	1	2	-
3-5	-	1	1	-	-	2	2	-	-	2	2	-	-	4	3	-	-	1	1	-	-	2	3	-
1-2	-	5	5	-	-	7	7	-	-	5	4	-	-	9	7	-	-	4	5	-	-	6	8	-
0	-	93	92	-	-	100	99	-	-	92	93	-	-	101	100	-	-	93	92	-	-	99	100	-

Taulukot 12. Jonkin laittoman huumeen käyttö

Taulukko 12 a. Jonkin laittoman huumeen käyttö elinaikana, %

	Kaikki oppilaat								Pojat								Tytöt											
	Prosenttijakaumat				Kumulatiiviset prosentit				Prosenttijakaumat				Kumulatiiviset prosentit				Prosenttijakaumat				Kumulatiiviset prosentit							
	1995	1999	2003	2007	1995	1999	2003	2007	1995	1999	2003	2007	1995	1999	2003	2007	1995	1999	2003	2007	1995	1999	2003	2007	1995	1999	2003	2007
Prevalenssi	5	10	11	9					5	11	11	9					6	10	12	8								
Käyttökertojen lkm																												
40+	0	1	0	1	0	1	0	1	0	1	1	2	0	1	1	1	0	0	0	1	0	0	0	1	0	0	0	1
20-39	0	1	1	0	0	2	1	1	0	1	1	1	0	2	2	2	0	0	1	0	0	0	1	0	0	0	1	1
10-19	0	1	1	1	0	3	2	2	0	1	1	1	0	3	3	3	0	1	1	1	0	1	1	1	0	1	2	2
6-9	0	1	2	1	0	4	4	3	1	1	1	1	1	4	4	4	0	2	2	1	0	2	2	1	0	3	4	3
3-5	1	3	2	2	1	7	6	5	1	3	2	2	2	7	6	6	1	2	2	1	1	5	6	4	1	5	6	4
1-2	3	4	6	4	4	11	12	9	3	5	6	4	5	12	12	10	4	4	6	5	5	9	12	9	5	9	12	9
0	95	90	89	91	99	101	101	100	95	89	89	91	100	101	101	101	94	90	88	92	99	99	100	101	99	99	100	101

Taulukko 12b. Jonkin muun laittoman huumeen kuin kannabiksen käyttö elinaikana, %

Prevalenssi	1	2	3	3					1	1	2	3					1	3	3	3								
Käyttökertojen lkm																												
40+	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
20-39	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
10-19	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
6-9	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
3-5	0	1	1	1	0	1	1	2	0	0	1	1	0	0	1	2	0	1	1	1	0	1	1	1	0	1	1	2
1-2	1	1	1	1	1	2	2	3	1	1	1	1	1	1	2	3	1	2	2	1	1	3	3	3	1	3	3	3
0	99	98	97	97	100	100	99	100	99	99	98	97	100	100	100	100	99	97	97	97	100	100	100	99	100	100	100	99

Taulukko 12c. Suoneen pistettävien huumeiden käyttö elinaikana, %

Prevalenssi	0	0	0	1					0	0	0	1					0	0	0	1								
Käyttökertojen lkm																												
40+	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
20-39	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
10-19	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6-9	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3-5	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
1-2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
0	100	100	100	99	100	100	100	99	100	100	100	99	100	100	100	99	100	100	100	99	100	100	100	99	100	100	100	99

Taulukko 13. Eri laittomien huumeiden käyttö elinaikana, %.

	Kaikki oppilaat				Pojat				Työt			
	Prevalenssit				Prevalenssit				Prevalenssit			
	1995	1999	2003	2007	1995	1999	2003	2007	1995	1999	2003	2007
Amfetamiini	0	1	1	1	0	0	1	1	0	1	1	1
LSD	1	1	1	1	1	1	0	1	1	1	1	1
Crack	0	0	1	1	0	0	1	1	0	0	0	1
Kokaiini	0	1	0	1	0	0	0	1	0	1	0	1
Ekstaasi	0	1	1	2	0	1	1	2	0	1	2	1
Heroiini	0	0	1	1	0	0	0	1	0	0	1	1
Huumaavat sienet	-	0	0	2	-	0	0	2	-	0	0	1
GHB	-	-	0	1	-	-	0	1	-	-	0	1
Subutex tmv. Opioidi	-	-	-	1	-	-	-	1	-	-	-	1
Anaboliset steroidit	0	0	0	1	0	0	1	1	0	0	0	0

Taulukot 14. Tupakoinnin aloitusikä, %.

Taulukko 14a. Ensimmäinen savuke

Ikä	Kaikki oppilaat								Pojat								Tytöt							
	Prosenttijakaumat				Kumulatiiviset prosentit				Prosenttijakaumat				Kumulatiiviset prosentit				Prosenttijakaumat				Kumulatiiviset prosentit			
	1995	1999	2003	2007	1995	1999	2003	2007	1995	1999	2003	2007	1995	1999	2003	2007	1995	1999	2003	2007	1995	1999	2003	2007
-11	27	22	18	17	27	22	18	17	34	30	24	21	34	30	24	21	21	14	13	13	21	14	13	13
12	14	14	16	9	41	36	34	26	16	13	15	10	50	43	39	31	12	15	16	9	33	29	29	22
13	17	16	18	14	58	52	52	39	13	15	15	11	63	58	54	42	22	18	20	16	55	47	49	37
14	11	15	12	13	69	67	64	52	9	13	10	11	72	71	64	53	13	16	14	14	68	63	63	51
15+	6	7	6	8	75	74	70	60	4	5	4	6	76	76	68	59	7	9	7	10	75	72	70	61

Taulukko 14b. Päivittäinen tupakointi

Ikä	1995				1999				2003				2007											
	1995	1999	2003	2007	1995	1999	2003	2007	1995	1999	2003	2007	1995	1999	2003	2007								
-11	2	2	2	1	2	2	2	1	3	3	3	2	3	3	3	2	1	1	1	1	1	1	1	1
12	5	4	4	2	7	6	6	3	5	5	3	2	8	8	6	4	4	4	4	2	5	5	5	3
13	10	9	10	5	17	15	16	8	9	9	9	5	17	17	15	9	11	10	11	5	16	15	16	7
14	10	11	10	8	27	26	26	16	9	10	9	7	26	27	24	16	11	11	12	8	27	26	28	15
15+	6	8	6	6	33	34	32	22	5	9	6	7	31	36	30	23	6	8	6	6	33	34	34	21

Taulukot 15. Alkoholin käytön aloitusikä, %.

Taulukko 15a. Olut (vähintään lasillinen)

Ikä	Kaikki oppilaat								Pojat								Työt							
	Prosenttijakaumat				Kumulatiiviset prosentit				Prosenttijakaumat				Kumulatiiviset prosentit				Prosenttijakaumat				Kumulatiiviset prosentit			
	1995	1999	2003	2007	1995	1999	2003	2007	1995	1999	2003	2007	1995	1999	2003	2007	1995	1999	2003	2007	1995	1999	2003	2007
-11	19	19	12	9	19	19	12	9	26	26	17	13	26	26	17	13	13	11	7	6	13	11	7	6
12	20	20	17	9	39	39	29	18	21	22	19	10	47	48	36	23	19	17	15	8	32	28	22	14
13	21	20	20	16	60	59	49	34	22	18	19	16	69	66	55	40	20	22	21	16	52	50	43	29
14	15	15	15	18	75	74	64	52	11	12	15	18	80	78	70	58	19	17	15	19	71	67	58	48
15+	7	6	7	10	82	80	71	62	5	6	6	9	85	84	76	67	9	7	7	10	80	74	65	58

Taulukko 15b. Siideri (vähintään lasillinen)

Ikä	1995	1999	2003	2007	1995	1999	2003	2007	1995	1999	2003	2007	1995	1999	2003	2007	1995	1999	2003	2007				
-11	-	-	-	9	-	-	-	9	-	-	-	12	-	-	-	12	-	-	-	6	-	-	-	6
12	-	-	-	9	-	-	-	18	-	-	-	9	-	-	-	21	-	-	-	10	-	-	-	16
13	-	-	-	17	-	-	-	35	-	-	-	16	-	-	-	36	-	-	-	19	-	-	-	34
14	-	-	-	20	-	-	-	55	-	-	-	17	-	-	-	53	-	-	-	23	-	-	-	57
15+	-	-	-	12	-	-	-	67	-	-	-	9	-	-	-	62	-	-	-	13	-	-	-	70

Taulukko 15c. Long-drink (vähintään lasillinen)

Ikä	1995	1999	2003	2007	1995	1999	2003	2007	1995	1999	2003	2007	1995	1999	2003	2007	1995	1999	2003	2007				
-11	-	-	-	4	-	-	-	4	-	-	-	6	-	-	-	6	-	-	-	3	-	-	-	3
12	-	-	-	6	-	-	-	10	-	-	-	6	-	-	-	12	-	-	-	6	-	-	-	9
13	-	-	-	13	-	-	-	23	-	-	-	12	-	-	-	24	-	-	-	14	-	-	-	22
14	-	-	-	18	-	-	-	41	-	-	-	16	-	-	-	40	-	-	-	21	-	-	-	43
15+	-	-	-	14	-	-	-	55	-	-	-	12	-	-	-	52	-	-	-	16	-	-	-	59

Taulukko 15d. Viini (vähintään lasillinen)

Ikä	Kaikki oppilaat								Pojat								Tytöt							
	Prosenttijakaumat				Kumulatiiviset prosentit				Prosenttijakaumat				Kumulatiiviset prosentit				Prosenttijakaumat				Kumulatiiviset prosentit			
	1995	1999	2003	2007	1995	1999	2003	2007	1995	1999	2003	2007	1995	1999	2003	2007	1995	1999	2003	2007	1995	1999	2003	2007
-11	11	12	10	7	11	12	10	7	14	17	13	10	14	17	13	10	8	8	7	5	8	8	7	5
12	16	17	15	7	27	29	25	14	18	18	17	8	32	35	30	18	15	16	14	7	23	24	21	12
13	28	22	20	12	55	51	45	27	26	20	19	13	58	55	49	31	30	23	21	12	53	47	42	25
14	19	19	17	16	74	70	62	43	17	15	15	14	75	70	64	45	22	22	19	17	75	69	61	42
15+	10	9	11	14	84	79	73	57	10	8	10	12	85	78	74	57	10	11	12	16	85	80	73	58

Taulukko 15e. Väkevät (vähintään lasillinen)

Ikä	1995	1999	2003	2007	1995	1999	2003	2007	1995	1999	2003	2007	1995	1999	2003	2007	1995	1999	2003	2007	1995	1999	2003	2007
-11	4	3	3	2	4	3	3	2	5	5	4	4	5	5	4	4	2	1	2	1	2	1	2	1
12	8	9	7	3	12	12	10	5	9	11	8	4	14	16	12	8	6	8	6	3	8	9	8	4
13	17	17	18	10	29	29	28	15	17	18	18	10	31	34	30	17	17	16	19	10	25	25	27	14
14	28	27	22	20	57	56	50	35	25	25	23	18	56	59	53	35	30	28	22	22	55	53	49	36
15+	18	17	15	21	75	73	65	56	17	16	15	20	73	75	68	55	18	18	16	22	73	71	65	58

Taulukko 15f. Ensimmäinen humala

Ikä	1995	1999	2003	2007	1995	1999	2003	2007	1995	1999	2003	2007	1995	1999	2003	2007	1995	1999	2003	2007	1995	1999	2003	2007
-11	3	3	3	2	3	3	3	2	4	4	4	3	4	4	4	3	2	2	2	2	2	2	2	2
12	8	9	9	5	11	12	12	7	8	11	9	5	12	15	13	8	9	8	9	5	11	10	11	7
13	24	21	21	13	35	33	33	20	22	20	19	11	34	35	32	19	26	23	23	15	37	33	34	20
14	25	27	22	22	60	60	55	43	25	27	22	21	59	62	54	40	24	27	22	24	61	60	56	44
15+	14	15	13	18	74	75	68	61	14	14	13	17	73	76	67	57	15	15	12	19	76	75	68	63

Taulukot 16. Muiden päihteiden käytön aloitusikä, %

Taulukko 16a. Alkoholin ja pillereiden samanaikainen käyttö

Ikä	Kaikki oppilaat								Pojat								Tytöt							
	Prosenttijakaumat				Kumulatiiviset prosentit				Prosenttijakaumat				Kumulatiiviset prosentit				Prosenttijakaumat				Kumulatiiviset prosentit			
	1995	1999	2003	2007	1995	1999	2003	2007	1995	1999	2003	2007	1995	1999	2003	2007	1995	1999	2003	2007	1995	1999	2003	2007
-11	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
12	0	1	1	0	0	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	0	0	1	1	0	
13	3	2	3	1	3	3	4	2	1	1	1	1	1	1	1	4	3	5	2	4	4	6	2	
14	8	5	4	3	11	8	8	5	4	2	1	2	5	3	2	3	11	8	7	4	15	12	13	6
15+	7	5	4	4	18	13	12	9	6	4	2	2	11	7	4	5	9	7	5	6	24	19	18	12

Taulukko 16b. Uni- ja rauhoittavien lääkkeiden päihdekäyttö

Ikä	1995	1999	2003	2007	1995	1999	2003	2007	1995	1999	2003	2007	1995	1999	2003	2007	1995	1999	2003	2007	1995	1999	2003	2007
-11	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
12	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	1	0	
13	1	0	1	1	1	0	1	2	1	0	1	1	1	0	1	1	1	1	2	1	1	2	2	
14	1	2	2	2	2	2	3	4	1	1	1	1	2	1	2	2	2	3	3	2	3	4	5	4
15+	1	2	2	3	3	4	5	6	1	1	1	2	3	2	3	4	2	4	3	4	5	8	8	8

Taulukko 16c. Liimojen, liuottimien yms. Päihdekäyttö

Ikä	1995	1999	2003	2007	1995	1999	2003	2007	1995	1999	2003	2007	1995	1999	2003	2007	1995	1999	2003	2007	1995	1999	2003	2007
-11	0	0	1	3	0	0	1	3	0	1	1	4	0	1	1	4	0	0	1	2	0	0	1	2
12	1	1	1	1	1	1	2	4	1	1	1	1	1	2	2	5	0	1	1	1	0	1	2	3
13	1	1	2	2	2	2	4	6	0	1	1	2	1	3	3	7	1	1	2	2	1	2	4	5
14	1	2	2	2	3	4	6	8	1	1	2	1	2	4	5	8	2	2	2	3	3	4	6	8
15+	1	1	1	1	4	5	7	9	1	1	1	1	3	5	6	9	1	1	1	1	4	5	7	9

Taulukko 16d. Kannabis

Ikä	Kaikki oppilaat								Pojat								Tytöt							
	Prosenttijakaumat				Kumulatiiviset prosentit				Prosenttijakaumat				Kumulatiiviset prosentit				Prosenttijakaumat				Kumulatiiviset prosentit			
	1995	1999	2003	2007	1995	1999	2003	2007	1995	1999	2003	2007	1995	1999	2003	2007	1995	1999	2003	2007	1995	1999	2003	2007
-11	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
12	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0
13	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	2	1	1	2	1	1	1	2	1	1	1
14	2	3	3	2	3	4	4	3	1	2	3	2	2	3	3	4	2	3	3	3	3	4	5	4
15+	3	6	5	4	6	10	9	7	2	7	6	4	4	10	9	8	3	5	5	4	6	9	10	8

Taulukko 16e. Ekstaasi

Ikä	1995	1999	2003	2007	1995	1999	2003	2007	1995	1999	2003	2007	1995	1999	2003	2007	1995	1999	2003	2007	1995	1999	2003	2007
-11	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
12	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
13	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
14	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	1	1	0	0	1	1	1	
15+	0	1	1	1	0	1	1	1	0	0	1	1	0	0	1	2	0	0	1	1	0	0	2	2

Taulukko 16f. Amfetamiini

Ikä	1995	1999	2003	2007	1995	1999	2003	2007	1995	1999	2003	2007	1995	1999	2003	2007	1995	1999	2003	2007	1995	1999	2003	2007
-11	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
12	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
13	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
14	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
15+	0	0	1	0	0	0	1	0	1	0	0	0	1	0	0	0	0	0	1	0	0	0	1	0

Taulukko 17. Päihteiden saatavuus oman arvion mukaan, %. (Kuinka vaikeaa on saada seuraavia päihteitä?)

Niiden vastaajien osuus, joiden mukaan ao. päihdettä on 'Hyvin helppo' tai 'Melko helppo' saada.

	Kaikki oppilaat				Pojat				Tytöt			
	Prosenttia				Prosenttia				Prosenttia			
	1995	1999	2003	2007	1995	1999	2003	2007	1995	1999	2003	2007
Tupakka	-	92	89	70	-	93	89	71	-	91	90	68
Alkoholi												
Olut	91	89	86	73	91	91	86	73	91	86	86	73
Siideri	-	-	-	76	-	-	-	75	-	-	-	78
Long-drink/limuviina	-	-	-	67	-	-	-	66	-	-	-	68
Viini	85	82	74	53	85	82	73	51	85	81	75	54
Väkevät	65	65	62	42	66	68	61	42	63	62	63	43
Huumeet												
Kannabis	14	20	19	12	10	20	17	12	18	21	20	11
Amfetamiini	6	8	7	3	4	7	5	2	8	9	8	3
LSD, muut hallusinogeenit	5	7	6	-	4	6	4	-	7	8	7	-
Crack	2	5	5	-	2	5	5	-	3	6	6	-
Kokaiini	3	6	5	-	2	5	4	-	4	7	7	-
Ekstaasi	3	8	8	5	2	6	6	4	4	9	11	5
Heroiini	4	6	5	-	3	5	3	-	5	8	6	-
Huumaavat sienet	-	7	7	-	-	8	8	-	-	6	5	-
GHB	-	-	3	-	-	-	3	-	-	-	4	-
Uni- ja rauhoittavat lääkkeet	21	22	20	20	17	17	14	15	25	27	25	24
Liimat yms.	48	53	58	58	50	51	56	63	46	54	59	55
Anaboliset steroidit	4	5	5	-	5	6	6	-	3	4	4	-

Taulukot 18. Huumeiden tarjonta, %.**Taulukko 18a. Huumeiden tarjonta elinaikana**

	Kaikki oppilaat		Pojat		Tytöt	
	Prosenttijakaumat		Prosenttijakaumat		Prosenttijakaumat	
	2003	2007	2003	2007	2003	2007
On tarjottu	28	23	26	22	29	23
Ilmaiseksi	14	13	12	12	15	14
Ostettavaksi	6	4	7	4	5	3
Sekä ilmaiseksi että ostettavaksi	8	6	7	7	9	6

Taulukko 18b. Huumeiden tarjonta viimeisten 12 kuukauden aikana

On tarjottu	17	15	16	14	19	16
Ilmaiseksi	8	8	7	7	10	9
Ostettavaksi	4	3	5	3	3	2
Sekä ilmaiseksi että ostettavaksi	5	4	4	4	6	4

Taulukko 18c. Huumeiden tarjonta viimeisten 30 päivän aikana

On tarjottu	7	6	7	6	7	5
Ilmaiseksi	4	3	3	3	4	3
Ostettavaksi	2	1	3	2	1	1
Sekä ilmaiseksi että ostettavaksi	2	1	1	1	2	1

**Taulukot 19. Alkoholijuomien ostot vähittäiskaupasta (19a-19e) ja nauttiminen anniskelu-
paikoissa (19f-19j) viime 30 päivän aikana, %**

Ostanut elintarvikeliikkeestä, kioskista, huoltoasemalta tai Alkosta:

Taulukko 19a. Olutta

	Kaikki oppilaat				Pojat				Tytöt			
	Prosentti- jakaumat		Kumulatiiv. prosentit		Prosentti- jakaumat		Kumulatiiv. prosentit		Prosentti- jakaumat		Kumulatiiv. prosentit	
	2003	2007	2003	2007	2003	2007	2003	2007	2003	2007	2003	2007
Prevalenssi	18	14			22	17			14	11		
Ostokertojen lkm/30pv												
10–20+	2	1	2	1	2	2	2	2	0	0	0	0
6–9	2	1	4	2	2	1	4	3	1	1	1	1
3–5	4	3	8	5	5	4	9	7	3	3	4	4
1–2	11	9	19	14	12	11	21	18	9	8	13	12
0	82	86	101	100	78	83	99	101	86	89	99	101

Taulukko 19b. Siideriä

Prevalenssi	14	9			11	6			18	12		
Ostokertojen lkm/30pv												
10–20+	1	0	1	0	1	0	1	0	1	0	1	0
6–9	1	0	2	0	1	0	2	0	1	0	2	0
3–5	3	2	5	2	2	1	4	1	3	2	5	2
1–2	11	7	16	9	7	4	11	5	13	9	18	11
0	86	91	102	100	89	94	100	99	82	88	100	99

Taulukko 19c. Long-drink- juomia tai limuviinaa

Prevalenssi	-	7			-	6			-	8		
Ostokertojen lkm/30pv												
10–20+	-	0	-	0	-	0	-	0	-	0	-	0
6–9	-	1	-	1	-	0	-	0	-	1	-	1
3–5	-	2	-	3	-	1	-	1	-	2	-	3
1–2	-	5	-	8	-	4	-	5	-	6	-	9
0	-	93	-	101	-	94	-	99	-	92	-	101

Taulukko 19d. Viiniä

Prevalenssi	4	2			3	2			4	2		
Ostokertojen lkm/30pv												
10–20+	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6–9	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3–5	1	0	1	0	1	0	1	0	1	0	1	0
1–2	3	1	4	1	2	1	3	1	3	1	4	1
0	96	98	100	99	97	98	100	99	95	98	99	99

Taulukko 19e. Väkeviä

Prevalenssi	6	8			7	7			8	8		
Ostokertojen lkm/30pv												
10–20+	0	0	0	0	1	0	1	0	0	0	0	0
6–9	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0
3–5	1	2	1	2	1	1	2	1	2	2	2	2
1–2	5	5	6	8	5	5	7	6	6	6	8	8
0	93	92	99	100	93	92	100	99	92	92	100	100

Juonut pubissa, baarissa, ravintolassa, diskossa tai muussa anniskelupaikassa:

	Kaikki oppilaat		Pojat		Tytöt	
	Prosentti- jakauma	Kumulatiiv. prosentit	Prosentti- jakauma	Kumulatiiv. prosentit	Prosentti- jakauma	Kumulatiiv. prosentit
	2007	2007	2007	2007	2007	2007
Taulukko 19f. Olutta						
Prevalenssi	10		11		9	
Kertojen lkm/30pv						
3+	3	3	3	3	2	2
1-2	7	10	8	11	7	9
0	90	100	89	100	91	100
Taulukko 19g. Siideriä						
Prevalenssi	8		5		10	
kertojen lkm/30pv						
3+	1	1	1	1	2	2
1-2	6	8	4	5	9	10
0	92	100	95	100	90	100
Taulukko 19h. Long-drink- juomia tai limuviinaa						
Prevalenssi	7		6		7	
kertojen lkm/30pv						
3+	2	2	2	2	2	2
1-2	5	7	4	6	6	7
0	93	100	94	100	93	100
Taulukko 19i. Viiniä						
Prevalenssi	3		2		4	
kertojen lkm/30pv						
3+	1	1	1	1	1	1
1-2	2	3	1	2	3	4
0	97	100	98	100	96	100
Taulukko 19j. Väkeviä						
Prevalenssi	7		7		7	
Ostokertojen lkm/30pv						
3+	2	2	2	2	2	2
1-2	5	7	5	7	5	7
0	93	100	93	100	93	100

Taulukko 20. Alkoholin hankintatapa viimeisimmällä käyttökerralla, %.

	Kaikki oppilaat				Pojat				Tytöt			
	Prosenttijakaumat				Prosenttijakaumat				Prosenttijakaumat			
	1995	1999	2003	2007	1995	1999	2003	2007	1995	1999	2003	2007
Ei ole juonut koskaan	12	11	18	20	12	12	19	22	11	10	17	18
Osti itse Alkosta	1	1	1	1	1	2	1	1	1	1	1	0
Osti itse elintarvikekaupasta	6	5	4	3	9	7	5	4	3	4	3	2
Osti itse kioskista	-	4	4	2	-	5	5	2	-	3	3	1
Osti itse huoltoasemalta	-	1	1	0	-	1	2	1	-	1	1	0
Anniskeltiin baarissa	-	3	3	2	-	3	3	2	-	3	3	3
Anniskeltiin ravintolassa	-	2	1	1	-	2	1	1	-	2	1	1
Otti kotoa	12	8	9	10	14	8	9	10	9	7	9	10
Isä tai äiti osti	-	11	8	7	-	10	7	5	-	12	9	9
Sisarukset tai kaverit ostivat	-	36	40	33	-	34	35	27	-	39	44	38
Isä tai äiti tarjosi	18	9	10	11	17	8	11	12	19	9	10	11
Sisarukset tai kaverit tarjosivat	-	20	19	20	-	17	16	18	-	24	22	22
Vanhemmat sisarukset haki/tarjosi	11	-	-		11	-	-		11	-	-	
Ystävät tarjosivat	52	-	-		50	-	-		55	-	-	
Joku tuntematon osti tai tarjosi	11	7	8	8	10	7	7	8	11	6	9	8
Muulla tavalla	-	13	9	8	-	12	8	8	-	13	9	8

Taulukko 21. Alkoholin nauttimispaikka viimeisimmällä käyttökerralla, %.

	Kaikki oppilaat				Pojat				Tytöt			
	Prosenttijakaumat				Prosenttijakaumat				Prosenttijakaumat			
	1995	1999	2003	2007	1995	1999	2003	2007	1995	1999	2003	2007
Ei ole juonut koskaan	11	9	12	19	11	9	12	21	10	8	12	18
Kotona	25	25	27	27	25	24	28	28	25	25	26	26
Toisen kotona	41	41	43	43	37	40	40	38	44	43	46	48
Ulkona, julkisella paikalla	30	26	25	22	30	24	23	23	30	27	27	21
Baarissa tai pubissa	4	5	3	3	5	5	3	3	4	5	4	3
Diskossa	18	16	8	4	17	15	6	4	19	17	10	5
Ravintolassa	2	2	2	2	2	2	2	1	2	2	2	2
Muulla	14	14	12	10	15	13	10	10	13	15	13	11

Taulukot 22. Tupakointiin liittyvä arvioitu riski, %.

Kuinka suuri terveydellinen riski tai muu riski mielestäsi aiheutuu, jos henkilö ...

Taulukko 22a. Tupakoi silloin tällöin

	Kaikki oppilaat				Pojat				Tytöt			
	Prosenttijakaumat				Prosenttijakaumat				Prosenttijakaumat			
	1995	1999	2003	2007	1995	1999	2003	2007	1995	1999	2003	2007
Ei lainkaan tai vähäinen	70	76	62	59	71	78	65	61	69	75	60	58
Kohtuullinen	26	21	33	34	24	18	29	31	29	23	36	37
Suuri	3	2	4	5	3	2	5	5	2	1	4	4
Ei osaa sanoa	1	1	1	2	2	1	1	3	1	1	1	1
Taulukko 22b. Polttaa yhden tai useamman askin savukkeita päivässä												
Ei lainkaan tai vähäinen	7	9	7	7	9	12	8	10	4	6	6	4
Kohtuullinen	24	30	27	25	30	33	32	28	19	27	23	23
Suuri	69	60	65	66	60	54	58	59	77	66	71	72
Ei osaa sanoa	1	1	1	2	1	1	1	3	0	1	1	1

Taulukot 23. Alkoholin käyttöön liittyvä arvioitu riski, %

Kuinka suuri terveydellinen riski tai muu riski mielestäsi aiheutuu, jos henkilö ...

Taulukko 23a. Juo 1 tai 2 annosta lähes joka päivä

	Kaikki oppilaat				Pojat				Tytöt			
	Prosenttijakaumat				Prosenttijakaumat				Prosenttijakaumat			
	1995	1999	2003	2007	1995	1999	2003	2007	1995	1999	2003	2007
Ei lainkaan tai vähäinen	23	23	29	23	33	33	41	35	13	13	18	13
Kohtuullinen	43	43	44	42	42	42	40	41	45	44	47	43
Suuri	32	31	26	32	24	22	17	20	40	40	34	42
Ei osaa sanoa	2	2	2	3	2	2	2	4	2	2	2	3
Taulukko 23b. Juo 4 tai 5 annosta lähes joka päivä												
Ei lainkaan tai vähäinen	5	6	6	5	7	10	10	9	2	2	3	2
Kohtuullinen	20	22	25	22	28	29	33	30	12	14	18	15
Suuri	74	71	68	70	64	59	56	57	85	82	78	81
Ei osaa sanoa	1	2	1	3	2	2	2	4	1	1	1	2
Taulukko 23c. Juo 6 tai useamman annoksen joka viikonloppu												
Ei lainkaan tai vähäinen	19	21	17	12	24	28	22	18	14	14	11	8
Kohtuullinen	48	41	43	40	48	41	43	41	49	41	43	39
Suuri	30	35	37	44	25	28	31	36	36	42	43	50
Ei osaa sanoa	3	3	3	6	4	3	3	6	2	3	3	5

Taulukot 24. Huumeiden käyttöön liittyvä arvioitu riski, %.

Kuinka suuri terveydellinen riski tai muu riski mielestäsi aiheutuu, jos henkilö ...

Taulukko 24a. Kokeilee kannabista kerran tai kaksi

	Kaikki oppilaat				Pojat				Tytöt			
	Prosenttijakaumat				Prosenttijakaumat				Prosenttijakaumat			
	1995	1999	2003	2007	1995	1999	2003	2007	1995	1999	2003	2007
Ei lainkaan tai vähäinen	22	28	35	27	19	28	37	28	24	28	33	26
Kohtuullinen	26	29	29	30	23	24	26	26	28	33	32	34
Suuri	49	39	32	36	53	45	31	38	44	34	32	34
Ei osaa sanoa	4	4	5	7	4	3	6	8	4	5	4	7
Taulukko 24b. Polttaa kannabista silloin tällöin												
Ei lainkaan tai vähäinen	8	13	16	11	7	14	18	13	9	12	14	9
Kohtuullinen	26	32	36	32	23	28	32	29	29	36	38	35
Suuri	63	52	44	51	67	55	44	51	59	49	44	50
Ei osaa sanoa	4	4	5	7	4	3	5	8	3	4	4	6
Taulukko 24c. Polttaa kannabista säännöllisesti												
Ei lainkaan tai vähäinen	2	3	4	3	2	4	5	4	1	2	2	1
Kohtuullinen	5	10	11	7	6	11	12	9	5	10	11	6
Suuri	91	84	81	85	90	82	76	80	92	86	84	90
Ei osaa sanoa	2	3	5	5	3	3	7	7	2	3	3	3

Taulukko 24d. Kokeilee ekstaasia kerran tai kaksi

	Kaikki oppilaat				Pojat				Tytöt			
	Prosenttijakaumat				Prosenttijakaumat				Prosenttijakaumat			
	1995	1999	2003	2007	1995	1999	2003	2007	1995	1999	2003	2007
Ei iinkaan tai vähäinen	6	12	17	19	5	10	16	19	8	14	18	19
Kohtuullinen	24	29	31	35	19	23	28	31	28	34	34	39
Suuri	60	52	43	36	66	60	46	40	54	44	41	33
Ei osaa sanoa	10	7	9	10	10	6	10	11	11	8	7	10

Taulukko 24e. Käyttää ekstaasia säännöllisesti

Ei iinkaan tai vähäinen	1	1	2	2	1	2	2	3	0	1	1	1
Kohtuullinen	3	6	9	7	4	5	9	9	3	6	8	5
Suuri	89	88	82	84	87	88	79	79	90	89	86	89
Ei osaa sanoa	8	4	8	7	8	5	10	9	7	4	5	6

Taulukko 24f. Kokeilee amfetamiinia kerran tai kaksi

Ei iinkaan tai vähäinen	8	11	13	15	7	10	13	14	9	12	13	15
Kohtuullinen	29	30	32	35	25	24	30	31	34	35	34	38
Suuri	57	54	46	41	63	61	47	45	52	46	44	39
Ei osaa sanoa	6	5	9	9	5	4	11	11	6	7	9	8

Taulukko 24g. Käyttää amfetamiinia säännöllisesti

Ei iinkaan tai vähäinen	1	1	1	1	1	2	2	2	1	1	1	1
Kohtuullinen	4	5	5	4	5	5	5	5	3	5	5	3
Suuri	93	91	87	88	90	90	84	84	95	92	89	91
Ei osaa sanoa	3	4	8	7	4	4	10	9	2	3	6	5

Taulukko 25. Alkoholin käytön vuoksi koetut ongelmat, %.

	Kaikki oppilaat				Pojat				Tytöt			
	Prosenttia				Prosenttia				Prosenttia			
	1995	1999	2003	2007	1995	1999	2003	2007	1995	1999	2003	2007
Henkilökohtaisia ongelmia												
Koulu-tai työsuoritukset heikentyneet	7	3	4	10	7	3	3	8	7	4	4	11
Esineet tai vaatteet vahingoittuneet	27	22	19	-	24	19	13	-	29	25	24	-
Rahaa tai arvoesineitä kadonnut	21	15	12	-	16	12	10	-	25	17	15	-
Joutunut tapaturmaan	14	10	9	15	12	8	7	12	16	12	11	18
Joutunut ensiapuun tai sairaalaan	-	3	3	2	-	2	2	3	-	4	3	2
Ihmissuhdeongelmia												
Joutunut riitaan tai kiistaan	40	21	18	23	39	22	15	21	41	20	20	26
Ongelmia ystävien kesken	24	11	11	17	17	6	7	12	32	15	15	21
Ongelmia vanhempien kanssa	23	14	15	18	22	11	12	16	24	16	18	21
Ongelmia opettajien kanssa	2	1	1	-	3	1	1	-	2	1	1	-
Seksuaalisia ongelmia												
Suostunut sellaiseen seksiin, jota katui seuraavana päivänä	8	8	9	6	6	7	7	4	10	9	11	7
Ajautunut suojaamattomaan seksiin	8	6	6	7	6	5	4	5	10	7	8	8
Rikollisuuteen liittyviä ongelmia												
Joutunut käsikähmään tai tappeluun	19	12	10	-	24	15	11	-	13	8	9	-
Joutunut ryöstön tai varkauksen uhriksi	1	1	1	2	1	1	1	1	1	1	2	2
Ongelmia poliisin kanssa	8	6	7	8	8	6	6	7	7	6	8	8
Ajanut moottoripyörää, mopoa tai autoa alkoholin vaikutuksen alaisena	12	19	15	17	20	30	23	23	4	9	8	12

Taulukot 26. Päihteiden käyttö asuinalueittain¹ (suuraluejako), %.

Taulukko 26a. Tupakointi

	Kaikki oppilaat				Pojat				Tytöt			
	1995	1999	2003	2007	1995	1999	2003	2007	1995	1999	2003	2007
Tupakoinut 40+ kertaa elinaikana												
Pääkaupunkiseutu	42	38	30	24	41	39	28	22	44	38	33	26
Muu Etelä-Suomi	31	39	32	25	26	39	33	29	36	39	31	22
Länsi-Suomi	34	37	32	26	41	37	33	27	28	37	31	26
Itä-Suomi	39	41	32	26	32	46	33	26	47	37	31	26
Pohjois-Suomi	27	42	35	31	25	46	34	32	29	38	35	30
Tupakoi vähintään yhden savukkeen päivässä												
Pääkaupunkiseutu	30	28	27	16	28	29	23	14	32	27	30	18
Muu Etelä-Suomi	22	28	24	19	21	31	23	21	23	25	25	17
Länsi-Suomi	26	25	24	18	31	25	24	19	21	26	24	18
Itä-Suomi	24	29	22	18	21	34	23	18	27	24	22	18
Pohjois-Suomi	17	30	26	23	17	34	23	25	16	25	29	22

Taulukko 26b. Alkoholin käyttö

Raittiiden osuus

Pääkaupunkiseutu	7	6	10	13	10	7	13	15	4	5	8	11
Muu Etelä-Suomi	8	7	9	13	9	9	9	13	7	5	9	14
Länsi-Suomi	12	10	12	13	11	11	11	15	12	8	12	12
Itä-Suomi	12	9	14	16	13	6	14	17	11	13	14	16
Pohjois-Suomi	23	14	21	21	19	12	22	22	27	15	20	20

Juonut 6+ kertaa viime 30 pv:n aikana

Pääkaupunkiseutu	6	8	8	8	5	9	8	8	6	6	8	8
Muu Etelä-Suomi	6	6	7	5	7	7	9	6	5	6	6	5
Länsi-Suomi	5	6	6	5	5	8	6	6	5	4	6	5
Itä-Suomi	4	6	6	5	5	8	6	6	2	3	7	5
Pohjois-Suomi	5	4	7	6	6	5	5	5	4	2	9	6

Ollut humalassa elinaikanaan

Pääkaupunkiseutu	77	78	72	64	73	77	67	56	82	79	77	70
Muu Etelä-Suomi	77	77	71	67	72	75	71	65	80	80	71	69
Länsi-Suomi	76	75	68	62	79	74	67	61	74	76	69	64
Itä-Suomi	76	76	66	61	71	79	68	63	83	74	64	60
Pohjois-Suomi	63	71	67	59	66	73	63	56	61	69	70	62

Ollut humalassa viime 30 pv:n aikana

Pääkaupunkiseutu	53	52	46	37	49	55	40	33	56	49	52	40
Muu Etelä-Suomi	49	54	42	36	47	54	41	35	51	55	42	37
Länsi-Suomi	56	50	42	36	56	48	41	33	55	52	43	37
Itä-Suomi	55	51	37	33	48	55	36	37	63	47	38	30
Pohjois-Suomi	41	46	42	34	41	48	37	27	41	44	46	39

Ollut humalassa 3+ kertaa viime 30 pv:n aikana

Pääkaupunkiseutu	20	19	18	14	19	22	16	13	22	16	21	14
Muu Etelä-Suomi	19	19	17	13	17	21	17	11	20	18	17	14
Länsi-Suomi	18	17	15	11	21	18	15	9	14	16	15	13
Itä-Suomi	19	19	15	10	17	24	12	13	21	14	17	8
Pohjois-Suomi	16	17	16	11	19	17	12	10	14	17	19	11

Juonut 6+ annosta² kerralla vähintään 3 kertaa viime 30 pv:n aikana

Pääkaupunkiseutu	21	19	16	15	22	23	20	15	20	15	13	16
Muu Etelä-Suomi	19	18	16	12	19	22	19	13	20	14	13	12
Länsi-Suomi	22	17	17	14	29	21	22	16	14	14	13	12
Itä-Suomi	20	18	15	12	19	24	16	12	21	12	15	11
Pohjois-Suomi	14	16	16	13	16	17	15	12	12	15	18	13

Taulukko 26c. Huumeet ja muut päihteet elinaikana, %

	Kaikki oppilaat				Pojat				Työt			
	1995	1999	2003	2007	1995	1999	2003	2007	1995	1999	2003	2007
Joku laiton huume												
Pääkaupunkiseutu	14	18	17	14	14	20	17	15	14	17	16	12
Muu Etelä-Suomi	6	12	13	9	6	13	12	10	7	11	14	8
Länsi-Suomi	3	9	11	6	3	9	12	6	4	8	10	6
Itä-Suomi	4	6	7	10	4	7	5	11	4	4	8	9
Pohjois-Suomi	3	6	9	8	2	5	6	10	5	7	11	7
Muu huume kuin kannabis												
Pääkaupunkiseutu	2	3	3	4	2	2	2	3	3	4	5	5
Muu Etelä-Suomi	1	2	3	3	1	1	2	3	1	3	4	3
Länsi-Suomi	1	2	3	2	1	1	3	2	1	3	2	2
Itä-Suomi	1	2	2	5	0	1	1	7	1	3	3	4
Pohjois-Suomi	1	1	2	3	2	0	1	3	0	2	3	2
Kannabis												
Pääkaupunkiseutu	14	18	16	12	14	19	17	14	14	16	15	11
Muu Etelä-Suomi	6	12	12	7	5	13	12	8	6	11	13	7
Länsi-Suomi	3	8	10	5	3	8	11	5	3	8	9	6
Itä-Suomi	4	5	6	8	4	7	5	9	4	3	7	7
Pohjois-Suomi	3	6	9	7	2	5	6	9	5	7	11	6
Alkoholi ja pillerit yhdessä												
Pääkaupunkiseutu	22	14	13	11	13	6	4	4	32	21	22	16
Muu Etelä-Suomi	19	14	13	8	11	8	5	5	26	21	20	11
Länsi-Suomi	15	14	11	9	9	7	7	4	21	20	15	13
Itä-Suomi	21	11	9	9	14	6	4	5	30	15	15	14
Pohjois-Suomi	13	13	10	9	11	7	4	4	15	20	16	13
Liimat yms.												
Pääkaupunkiseutu	4	4	7	10	4	2	4	8	4	6	9	11
Muu Etelä-Suomi	5	4	8	10	6	4	9	10	5	5	8	10
Länsi-Suomi	4	5	9	10	3	5	11	10	4	5	8	9
Itä-Suomi	2	5	7	13	2	6	6	13	2	5	9	12
Pohjois-Suomi	7	8	8	13	6	9	7	16	8	8	9	11

¹ Aluejaon pohjana vuoden 2007 suuraluejako

² Vuonna 1995 kysymysmuoto: 5 annosta tai enemmän samalla kertaa

Taulukko 27. Päihteiden käyttö asuinalueittain (kaupunki–maaseutu), %.

Taulukko 27a. Tupakointi

	Kaikki oppilaat				Pojat				Tytöt			
	1995	1999	2003	2007	1995	1999	2003	2007	1995	1999	2003	2007
Tupakoinut 40+ kertaa elinaikana												
Kaupunki	36	37	32	25	33	39	31	25	39	36	33	24
Maaseutu	30	45	32	33	34	45	37	34	25	45	28	32
Tupakoi vähintään yhden savukkeen päivässä												
Kaupunki	26	26	24	17	25	29	22	17	27	24	26	17
Maaseutu	19	32	25	25	23	33	27	25	15	31	24	24

Taulukko 27b. Alkoholin käyttö

Raittiiden osuus												
Kaupunki	9	9	11	15	11	9	12	16	8	9	11	14
Maaseutu	16	9	15	15	14	10	15	15	17	8	15	15
Juonut 6+ kertaa viime 30 pv:n aikana												
Kaupunki	5	6	7	6	6	7	7	6	5	5	6	5
Maaseutu	5	6	8	7	6	8	7	7	4	4	8	8
Ollut humalassa elinaikanaan												
Kaupunki	77	75	70	63	72	75	68	59	81	76	72	66
Maaseutu	72	76	68	65	76	77	69	65	67	75	67	64
Ollut humalassa viime 30 pv:n aikana												
Kaupunki	53	51	42	36	50	51	39	34	56	50	45	37
Maaseutu	49	53	41	35	49	53	43	32	49	52	40	37
Ollut humalassa 3+ kertaa viime 30 pv:n aikana												
Kaupunki	19	18	16	12	18	20	14	11	19	16	18	13
Maaseutu	17	20	17	10	19	22	18	10	16	19	16	11
Juonut 6+ annosta¹ kerralla vähintään 3 kertaa viime pv:n aikana												
Kaupunki	20	17	16	13	22	21	18	12	19	13	14	13
Maaseutu	19	20	17	14	23	22	21	16	14	17	13	13

Taulukko 27c. Huumeet ja muut päihteet elinaikana, %

Joku laiton huume												
Kaupunki	7	12	13	9	6	13	12	10	7	11	13	8
Maaseutu	2	4	7	8	3	4	5	8	2	5	8	8
Muu huume kuin kannabis												
Kaupunki	1	2	3	3	1	2	2	3	1	3	4	3
Maaseutu	0	1	2	4	1	0	1	4	0	2	3	4
Kannabis												
Kaupunki	6	12	12	8	6	13	12	9	7	11	12	7
Maaseutu	2	4	7	7	3	4	5	7	2	5	8	7
Alkoholi ja pillerit yhdessä												
Kaupunki	19	14	12	9	10	8	5	4	28	19	19	12
Maaseutu	16	12	10	11	15	6	5	7	16	19	15	16
Liimat yms.												
Kaupunki	5	5	8	9	5	5	8	10	5	5	8	9
Maaseutu	4	7	9	15	3	6	8	15	4	9	9	16

¹ Vuonna 1995 kysymysmuoto: 5 annosta tai enemmän samalla kertaa

Taulukot 28. Perhemuoto ja oppilaiden päihteiden käyttö, %.

Taulukko 28a. Eri perhemuotoihin kuuluvien oppilaiden osuudet

	Kaikki oppilaat				Pojat				Tytöt			
	1995	1999	2003	2007	1995	1999	2003	2007	1995	1999	2003	2007
Ydinperhe ¹	78	74	70	68	82	74	70	69	74	74	69	66
Uusperhe ²	7	10	11	13	6	10	11	13	9	9	12	14
Yksinhuoltaja-perhe ³	15	15	17	18	12	14	16	16	17	16	18	18
Muu/ei tietoa	0	1	2	2	0	2	3	2	0	1	1	1

Päihteiden käyttö perhemuodon mukaan, %

Taulukko 28b. Tupakointi

	Kaikki oppilaat				Pojat				Tytöt			
	1995	1999	2003	2007	1995	1999	2003	2007	1995	1999	2003	2007
Tupakoinut 40+ kertaa elinaikana												
Ydinperhe ¹	31	36	26	22	31	38	27	24	30	34	26	21
Uusperhe ²	44	54	49	39	42	48	46	38	45	60	51	39
Yksinhuoltaja-perhe ³	47	46	43	30	39	48	43	31	53	43	42	31
Tupakoi vähintään yhden savukkeen päivässä												
Ydinperhe ¹	20	25	19	15	21	27	19	16	19	23	19	14
Uusperhe ²	35	42	41	31	37	39	36	32	34	46	46	30
Yksinhuoltaja-perhe ³	34	32	32	22	33	38	29	22	34	28	35	22

Taulukko 28c. Alkoholin käyttö

Raittiiden osuus

Ydinperhe ¹	13	10	14	17	13	11	14	17	12	10	14	17
Uusperhe ²	10	4	7	7	11	5	8	9	9	4	7	5
Yksinhuoltaja-perhe ³	6	5	7	12	4	5	8	13	7	5	7	11
Juonut 6+ kertaa viime 30 pv:n aikana												
Ydinperhe ¹	5	5	6	5	6	6	6	5	3	4	5	5
Uusperhe ²	3	7	11	8	3	8	11	9	3	6	11	7
Yksinhuoltaja-perhe ³	8	9	10	7	5	12	10	7	11	6	9	8
Ollut humalassa elinaikanaan												
Ydinperhe ¹	73	73	64	59	72	73	63	56	73	74	65	60
Uusperhe ²	85	86	85	79	75	85	85	75	91	87	85	82
Yksinhuoltaja-perhe ³	81	79	78	68	76	80	75	65	85	79	80	70
Ollut humalassa viime 30 pv:n aikana												
Ydinperhe ¹	49	48	36	31	48	49	34	29	50	48	38	32
Uusperhe ²	61	64	57	49	55	60	53	48	65	68	61	49
Yksinhuoltaja-perhe ³	57	55	53	41	51	57	51	39	61	53	54	43
Ollut humalassa 3+ kertaa viime 30 pv:n aikana												
Ydinperhe ¹	17	16	13	9	18	17	12	9	16	14	13	9
Uusperhe ²	19	30	25	18	12	30	22	15	24	31	27	20
Yksinhuoltaja-perhe ³	24	22	23	17	24	25	20	13	25	20	26	19
Juonut 6+ annosta⁴ kerralla vähintään 3 kertaa viime 30 pv:n aikana												
Ydinperhe ¹	18	15	13	11	21	19	16	12	15	12	10	10
Uusperhe ²	24	29	23	17	23	31	25	15	25	25	22	17
Yksinhuoltaja-perhe ³	25	20	23	18	24	28	25	19	25	13	21	17

Taulukko 28d. Huumeet ja muut päihteet elinaikana, %

	Kaikki oppilaat				Pojat				Työt			
	1995	1999	2003	2007	1995	1999	2003	2007	1995	1999	2003	2007
Joku laiton huume												
Ydinperhe ¹	4	9	8	6	4	9	8	7	4	8	8	6
Uusperhe ²	12	14	18	13	8	12	16	13	15	17	19	13
Yksinhuoltaja-perhe ³	10	15	20	13	10	20	17	15	9	11	22	12
Muu huume kuin kannabis												
Ydinperhe ¹	1	2	2	2	0	1	1	2	1	3	2	2
Uusperhe ²	3	2	5	6	5	1	5	6	2	4	5	6
Yksinhuoltaja-perhe ³	3	3	5	5	3	2	2	5	2	4	7	4
Kannabis												
Ydinperhe ¹	4	8	8	6	4	8	8	6	4	8	8	5
Uusperhe ²	10	14	17	12	5	12	16	11	14	17	17	12
Yksinhuoltaja-perhe ³	10	15	19	11	10	20	17	13	9	11	21	10
Alkoholi ja pillerit yhdessä												
Ydinperhe ¹	15	11	9	7	10	5	4	4	21	17	14	10
Uusperhe ²	25	21	17	15	10	9	8	6	36	34	25	22
Yksinhuoltaja-perhe ³	27	18	18	11	18	13	7	6	34	22	27	15
Liimat yms.												
Ydinperhe ¹	4	5	7	9	4	5	6	10	4	5	7	9
Uusperhe ²	10	8	12	13	8	5	13	16	11	11	10	11
Yksinhuoltaja-perhe ³	4	7	11	11	5	5	10	10	3	8	11	12

¹ Ydinperhe= Isä ja äiti

² Uusperhe= Isä ja äitipuoli tai äiti ja isäpuoli

³ Yksinhuoltaja= Isä tai äiti

⁴ Vuonna 1995 kysymysmuoto: 5 annosta tai enemmän samalla kertaa

Taulukot 29. Vanhempien koulutustaso ja oppilaiden päihteiden käyttö¹, %.**Taulukko 29a. Oppilaiden jakautuminen vanhempien koulutustason mukaan, %**

	Kaikki oppilaat				Pojat				Tytöt			
	1995	1999	2003	2007	1995	1999	2003	2007	1995	1999	2003	2007
Korkeakouluaste	16	23	26	18	16	24	26	19	16	22	26	17
Keskiaste	35	39	41	63	37	39	44	63	34	38	38	62
Peruskoulutus	49	39	33	20	47	37	30	18	50	41	36	21

¹ Vuonna 2007 koulutusluokitusta muutettiin vastaamaan uudistunutta koulutusjärjestelmää

Päihteiden käyttö vanhempien koulutustason mukaan, %**Taulukko 29b. Tupakointi**

	Kaikki oppilaat				Pojat				Tytöt			
	1995	1999	2003	2007	1995	1999	2003	2007	1995	1999	2003	2007
Tupakoinut 40+ kertaa elinaikana												
Korkea-kouluaste	30	32	27	22	23	35	29	22	36	29	25	22
Keskiaste ²	34	38	34	25	35	39	36	27	33	38	31	24
Peruskoulutus ³	31	40	35	32	31	41	33	34	32	39	37	30
Tupakoi vähintään yhden savukkeen päivässä												
Korkea-kouluaste	15	22	17	15	12	24	18	14	17	19	16	15
Keskiaste ²	22	26	24	18	23	28	25	19	20	24	24	17
Peruskoulutus ³	24	29	29	22	25	31	26	23	24	27	31	22

Taulukko 29c. Alkoholin käyttö

Raittiiden osuus												
Korkea-kouluaste	11	11	13	17	12	12	12	19	10	11	13	16
Keskiaste ²	12	8	11	14	11	8	11	14	13	8	11	13
Peruskoulutus ³	12	10	12	13	12	11	14	14	11	9	11	13
Juonut 6+ kertaa viime 30 pv:n aikana												
Korkea-kouluaste	3	7	6	6	3	8	7	7	3	5	5	4
Keskiaste ²	6	5	6	5	9	6	6	6	2	3	6	5
Peruskoulutus ³	5	6	9	9	5	7	10	8	5	6	9	9
Ollut humalassa elinaikanaan												
Korkea-kouluaste	69	72	64	60	64	73	62	58	73	71	65	62
Keskiaste ²	74	77	72	63	74	77	71	61	74	77	72	64
Peruskoulutus ³	76	75	72	68	75	73	70	65	77	77	74	70
Ollut humalassa viime 30 pv:n aikana												
Korkea-kouluaste	49	48	37	36	45	50	38	35	53	46	36	37
Keskiaste ²	49	50	43	34	49	51	43	31	50	49	44	36
Peruskoulutus ³	51	53	45	40	50	51	39	37	52	54	49	42
30pv:n aikana												
Korkea-kouluaste	12	18	13	13	11	19	14	11	14	16	12	15
Keskiaste ²	16	16	16	11	18	18	15	10	14	15	17	11
Peruskoulutus ³	20	19	18	14	20	22	16	15	21	17	20	13
Juonut 6+ annosta⁴ kerralla vähintään 3 kertaa viime 30 pv:n aikana												
Korkea-kouluaste	14	16	11	13	11	21	15	15	18	11	8	12
Keskiaste ²	19	14	16	12	22	17	19	12	15	11	13	11
Peruskoulutus ³	21	19	19	17	24	23	22	18	18	16	17	17

Taulukko 29d. Huumeet ja muut päihteet elinaikana, %

Joku laiton huume													
	Korkea-kouluaste	7	13	12	10	6	16	11	11	7	10	12	10
	Keskiaste²	4	9	11	8	4	9	11	9	5	9	12	7
	Peruskoulutus³	6	8	10	10	7	7	10	11	5	9	11	10
Muu huume kuin kannabis													
	Korkea-kouluaste	1	2	3	4	1	1	2	5	1	3	3	4
	Keskiaste²	1	1	2	3	0	1	2	3	1	2	3	3
	Peruskoulutus³	1	2	3	4	2	1	2	4	0	2	4	4
Kannabis													
	Korkea-kouluaste	6	13	11	9	6	16	11	10	6	10	12	8
	Keskiaste²	4	9	11	7	4	9	11	8	4	9	11	7
	Peruskoulutus³	6	8	10	9	6	7	9	10	5	8	10	9
Alkoholi ja pillerit yhdessä													
	Korkea-kouluaste	16	11	10	9	9	6	4	6	22	16	16	12
	Keskiaste²	18	12	10	8	12	6	4	4	23	18	15	12
	Peruskoulutus³	16	15	13	12	11	8	5	5	21	20	20	16
Liimat yms.													
	Korkea-kouluaste	4	4	8	10	6	4	8	10	3	5	7	10
	Keskiaste²	3	5	8	9	3	5	8	9	3	4	7	10
	Peruskoulutus³	5	7	9	13	6	6	8	15	5	7	9	12

¹ Se vanhemman mukaan, jolla on korkeampi koulutustaso.

² Ylioppilastutkinto, ammatillinen opisto.

³ Kansa-, Kansalais-, perus-, keski- ja ammattikoulu tai osa lukiota.

⁴ Vuonna 1995 kysymysmuoto: 5 annosta tai enemmän samalla kertaa

Taulukot 30. Päihteiden käyttö vanhempien kontrollin mukaan, %**Taulukko 30a. Oppilaiden jakautuminen sen mukaan, tietävätkö vanhemmat yleensä, kuinka nuoret viettävät perjantai-iltaa, %.**

	Kaikki oppilaat				Pojat				Tytöt			
	1995	1999	2003	2007	1995	1999	2003	2007	1995	1999	2003	2007
Tietävät aina	42	34	38	38	37	34	38	37	48	34	38	39
Tietävät useimmiten	46	44	42	42	48	43	44	43	44	44	41	41
Tietävät joskus / harvoin	11	22	20	20	15	23	19	21	8	22	21	20

Päihteiden käyttö sen mukaan, tietävätkö vanhemmat, kuinka nuoret viettävät perjantai-iltaa, %**Taulukko 30b. Tupakointi**

	Kaikki oppilaat				Pojat				Tytöt			
	1995	1999	2003	2007	1995	1999	2003	2007	1995	1999	2003	2007
Tupakoinut 40+ kertaa elinaikana												
Tietävät aina	22	22	17	11	20	24	19	11	24	21	16	11
Tietävät useimmiten	39	41	34	27	36	42	33	29	42	39	35	26
Tietävät joskus / harvoin	62	62	57	52	57	62	58	51	72	61	56	53
Tupakoi vähintään yhden savukkeen päivässä												
Tietävät aina	14	15	13	7	11	17	14	8	16	12	13	7
Tietävät useimmiten	27	29	24	19	27	31	22	20	26	27	27	18
Tietävät joskus / harvoin	50	45	45	40	47	46	45	38	56	44	46	41

Taulukko 30c. Alkoholin käyttö**Raittiiden osuus**

Tietävät aina	20	21	25	29	21	20	25	29	19	22	26	29
Tietävät useimmiten	5	4	6	7	7	5	7	9	3	3	4	6
Tietävät joskus / harvoin	2	1	1	2	3	2	1	4	0	0	1	1
Juonut 6+ kertaa viime 30 pv:n aikana												
Tietävät aina	3	4	4	2	2	5	6	3	3	4	3	2
Tietävät useimmiten	6	5	8	6	7	7	8	6	4	4	7	5
Tietävät joskus / harvoin	12	9	10	13	11	11	8	11	15	8	12	15
Ollut humalassa elinaikanaan												
Tietävät aina	59	49	42	35	54	50	42	33	64	48	42	36
Tietävät useimmiten	85	85	81	74	82	83	79	70	88	87	84	77
Tietävät joskus / harvoin	95	98	96	92	93	98	94	87	98	98	98	96
Ollut humalassa viime 30 pv:n aikana												
Tietävät aina	38	26	20	12	35	26	21	12	40	25	19	12
Tietävät useimmiten	57	56	46	40	52	57	45	38	63	56	48	42
Tietävät joskus / harvoin	79	77	73	67	76	77	65	60	84	77	80	73
Ollut humalassa 3+ kertaa viime 30 pv:n aikana												
Tietävät aina	10	10	8	4	9	11	8	3	10	9	8	4
Tietävät useimmiten	20	17	16	12	19	19	15	11	22	16	18	13
Tietävät joskus / harvoin	41	33	31	25	37	35	29	22	48	30	32	27
Juonut 6+ annosta¹ kerralla vähintään 3 kertaa viime 30 pv:n aikana												
Tietävät aina	11	9	9	4	11	11	11	4	12	6	7	4
Tietävät useimmiten	22	18	16	13	23	21	19	15	20	15	13	12
Tietävät joskus / harvoin	44	30	30	29	46	36	34	27	41	24	28	31

Taulukko 30d. Huumeet ja muut päihteet elinaikana, %

Joku laiton huume													
Tietävät aina	2	5	5	4	3	5	5	4	2	5	6	4	
Tietävät useimmiten	6	10	12	9	5	10	11	10	7	10	13	8	
Tietävät joskus / harvoin	15	18	22	18	10	21	22	19	23	15	21	18	
Muu huume kuin kannabis													
Tietävät aina	0	1	1	1	0	0	1	2	1	2	1	1	
Tietävät useimmiten	1	2	3	3	1	1	1	3	1	2	4	2	
Tietävät joskus / harvoin	3	4	6	8	2	3	5	7	5	6	8	8	
Kannabis													
Tietävät aina	2	5	5	3	3	5	5	3	2	5	6	3	
Tietävät useimmiten	6	10	12	8	5	9	11	8	7	10	12	7	
Tietävät joskus / harvoin	14	18	21	16	9	21	22	17	23	15	20	15	
Alkoholi ja pillerit yhdessä													
Tietävät aina	10	6	6	3	5	3	3	2	14	9	8	4	
Tietävät useimmiten	20	14	11	8	11	8	4	4	30	20	19	12	
Tietävät joskus / harvoin	38	23	24	21	28	12	11	10	56	35	34	31	
Liimat yms.													
Tietävät aina	3	3	5	6	2	4	6	6	3	3	4	6	
Tietävät useimmiten	5	5	8	11	5	3	7	11	5	6	8	11	
Tietävät joskus / harvoin	10	10	15	19	8	10	14	20	15	10	15	18	

¹ Vuonna 1995 kysymysmuoto: 5 annosta tai enemmän samalla kertaa

Taulukot 31. Koulusta pinnaaminen ja oppilaiden päihteiden käyttö, %**Taulukko 31a. Koulusta viime 30 päivän aikana pinnanneiden¹ osuus, %.**

	Kaikki oppilaat				Pojat				Tytöt			
	1995	1999	2003	2007	1995	1999	2003	2007	1995	1999	2003	2007
Ei pinnannut ollenkaan	71	73	77	72	73	75	81	75	69	71	74	70
Pinnannut 1-2 päivänä	23	20	17	20	20	18	14	19	25	21	20	22
Pinnannut 3+ päivänä	6	7	6	7	7	7	5	7	6	8	6	8

¹ Vuonna 2007 kysyttiin, kuinka monena päivänä oppilas oli pinnannut yhdeltä tai useammalta koulutunnilta.

Muina vuosina kysyttiin, kuinka monta kokonaista koulupäivää oppilas oli pinnannut.

Päihteiden käyttö koulusta pinnaamisen¹ mukaan, %**Taulukko 31b. Tupakointi**

	Kaikki oppilaat				Pojat				Tytöt			
	1995	1999	2003	2007	1995	1999	2003	2007	1995	1999	2003	2007
Tupakoinut 40+ kertaa elinaikana												
Ei pinnannut ollenkaan	27	31	24	18	27	33	26	20	27	28	23	16
Pinnannut 1-2 päivänä	49	55	54	43	50	54	55	43	49	56	54	42
Pinnannut 3+ päivänä	72	81	69	62	62	82	72	60	85	80	66	65
Tupakoi vähintään yhden savukkeen päivässä												
Ei pinnannut ollenkaan	16	20	16	12	16	23	16	13	16	17	17	11
Pinnannut 1-2 päivänä	36	41	46	32	40	42	45	34	34	40	47	31
Pinnannut 3+ päivänä	66	69	63	53	61	71	63	50	73	68	62	55

Taulukko 31c. Alkoholin käyttö**Raittiiden osuus**

Ei pinnannut ollenkaan	14	11	15	18	14	11	15	19	13	12	15	18
Pinnannut 1-2 päivänä	7	4	5	5	9	5	4	5	6	3	6	5
Pinnannut 3+ päivänä	2	1	2	2	3	1	5	5	0	0	0	1

Juonut 6+ kertaa viime 30 pv:n aikana

Ei pinnannut ollenkaan	3	4	4	4	4	6	4	4	2	3	5	3
Pinnannut 1-2 päivänä	8	5	13	9	9	6	14	10	6	5	13	8
Pinnannut 3+ päivänä	21	21	20	20	15	26	30	19	28	17	12	21

Ollut humalassa elinaikanaan

Ei pinnannut ollenkaan	69	69	63	54	68	70	62	52	70	69	64	56
Pinnannut 1-2 päivänä	88	90	88	83	83	87	89	81	92	92	87	84
Pinnannut 3+ päivänä	93	97	94	93	88	98	93	90	100	97	96	96

Ollut humalassa viime 30pv:n aikana

Ei pinnannut ollenkaan	43	43	33	26	42	45	32	25	44	41	34	28
Pinnannut 1-2 päivänä	71	67	66	52	68	65	64	51	73	69	67	53
Pinnannut 3+ päivänä	72	83	81	71	67	82	79	72	79	84	82	71

Ollut humalassa 3+ kertaa viime 30 pv:n aikana

Ei pinnannut ollenkaan	12	12	10	6	13	15	10	6	11	10	11	6
Pinnannut 1-2 päivänä	29	26	31	19	31	30	31	18	29	22	31	19
Pinnannut 3+ päivänä	49	53	52	42	44	54	55	41	56	53	50	42

Juonut 6+ annosta² kerralla vähintään 3 kertaa viime 30 pv:n aikana

Ei pinnannut ollenkaan	14	13	10	8	17	16	13	8	12	9	8	8
Pinnannut 1-2 päivänä	30	25	31	22	36	30	37	27	25	21	27	19
Pinnannut 3+ päivänä	53	49	52	44	52	57	61	43	56	42	44	44

Taulukko 31d. Huumeet ja muut päihteet elinaikana, %

	Kaikki oppilaat				Pojat				Tytöt			
	1995	1999	2003	2007	1995	1999	2003	2007	1995	1999	2003	2007
Joku laiton huume												
Ei pinnannut ollenkaan	3	6	7	5	3	8	7	5	3	5	7	4
Pinnannut 1-2 päivänä	10	17	22	15	7	16	22	18	12	18	22	12
Pinnannut 3+ päivänä	27	30	39	34	28	29	38	36	27	30	40	32
Muu huume kuin kannabis												
Ei pinnannut ollenkaan	0	1	1	2	1	1	1	2	0	2	2	1
Pinnannut 1-2 päivänä	3	4	5	5	1	2	3	5	4	5	6	4
Pinnannut 3+ päivänä	4	7	13	17	6	5	15	16	2	9	11	17
Kannabis												
Ei pinnannut ollenkaan	3	6	7	4	3	7	7	4	3	5	6	4
Pinnannut 1-2 päivänä	9	17	21	12	7	16	22	15	10	18	21	10
Pinnannut 3+ päivänä	27	29	38	32	27	29	38	34	27	30	38	30
Alkoholi ja pillerit yhdessä												
Ei pinnannut ollenkaan	12	9	7	5	7	5	3	2	17	13	11	7
Pinnannut 1-2 päivänä	30	21	24	17	22	10	10	10	36	30	34	22
Pinnannut 3+ päivänä	49	40	38	32	35	25	19	16	66	53	55	44
Liimat yms.												
Ei pinnannut ollenkaan	3	3	5	8	4	3	6	8	3	4	5	7
Pinnannut 1-2 päivänä	8	8	16	16	7	8	16	17	9	9	16	15
Pinnannut 3+ päivänä	10	17	25	27	11	18	20	23	8	16	30	30

¹Vuonna 2007 kysyttiin, kuinka monena päivänä oppilas oli pinnannut yhdeltä tai useammalta koulutunnilta viime 30 päivän aikana. Muina vuosina kysyttiin, kuinka monta kokonaista koulupäivää oppilas oli pinnannut viime 30 päivän aikana.

² Vuonna 1995 kysymysmuoto: 5 annosta tai enemmän samalla kertaa

Taulukot 32. Todistuksen keskiarvo ja oppilaiden päihteiden käyttö, %

Taulukko 32a. Todistusten keskiarvojen¹ jakautuma, %.

	Kaikki oppilaat				Pojat				Tytöt			
	1995	1999	2003	2007	1995	1999	2003	2007	1995	1999	2003	2007
Alhainen (2,0-7,4)	30	26	28	26	45	36	34	35	16	17	22	19
Keskitasoinen (7,5-8,4)	39	43	42	42	36	44	44	43	42	43	40	42
Korkea (8,5-10,0)	31	31	30	32	19	21	23	23	42	40	38	39

¹Todistuksen keskiarvo edellisenä lukukautenaPäihteiden käyttö todistuksen keskiarvon¹ mukaan, %.

Taulukko 32b. Tupakointi

	Kaikki oppilaat				Pojat				Tytöt			
	1995	1999	2003	2007	1995	1999	2003	2007	1995	1999	2003	2007
Tupakoinut 40+ kertaa elinaikana												
Alhainen (2,0-7,3)	52	63	56	49	50	60	53	46	59	68	61	53
Keskitasoinen (7,4-8,4)	33	39	29	24	26	37	25	20	39	41	33	27
Korkea (8,5-10,0)	20	19	15	8	11	15	15	7	24	21	15	9
Tupakoi vähintään yhden savukkeen päivässä												
Alhainen (2,0-7,3)	44	51	49	39	41	49	43	36	51	55	57	44
Keskitasoinen (7,4-8,4)	21	25	21	15	15	23	15	12	26	27	27	18
Korkea (8,5-10,0)	8	10	6	4	3	8	6	4	11	11	7	4

Taulukko 32c. Alkoholin käyttö

Raittiiden osuus

Alhainen (2,0-7,3)	9	5	6	7	10	6	7	7	5	3	5	5
Keskitasoinen (7,4-8,4)	11	8	12	12	11	9	14	15	11	7	10	10
Korkea (8,5-10,0)	13	14	18	25	15	15	17	27	12	13	19	23
Juonut 6+ kertaa viime 30 pv:n aikana												
Alhainen (2,0-7,3)	9	11	12	11	9	10	10	9	9	12	13	13
Keskitasoinen (7,4-8,4)	5	5	6	5	4	7	6	4	6	4	6	5
Korkea (8,5-10,0)	1	2	4	3	2	3	4	3	1	2	3	3
Ollut humalassa elinaikanaan												
Alhainen (2,0-7,3)	84	87	86	81	83	86	83	79	87	90	90	83
Keskitasoinen (7,4-8,4)	75	78	67	66	69	75	63	58	81	81	72	73
Korkea (8,5-10,0)	67	63	56	45	62	58	54	39	69	65	57	48
Ollut humalassa viime 30 pv:n aikana												
Alhainen (2,0-7,3)	62	66	60	52	61	64	54	48	64	69	68	56
Keskitasoinen (7,4-8,4)	53	53	41	36	45	50	36	30	61	55	46	41
Korkea (8,5-10,0)	40	36	26	21	33	32	25	18	43	39	27	22
Ollut humalassa 3+ kertaa viime 30 pv:n aikana												
Alhainen (2,0-7,3)	31	32	31	20	29	30	26	18	35	35	36	23
Keskitasoinen (7,4-8,4)	16	17	14	12	14	17	12	10	18	16	17	14
Korkea (8,5-10,0)	10	9	5	4	5	9	4	1	12	9	6	5
Juonut 6+ annosta² kerralla vähintään 3 kertaa viime 30 pv:n aikana												
Alhainen (2,0-7,3)	33	32	32	25	33	33	33	23	35	30	30	27
Keskitasoinen (7,4-8,4)	17	15	14	11	17	17	14	11	17	13	14	12
Korkea (8,5-10,0)	10	8	5	5	7	10	6	3	12	8	4	5

Taulukko 32d. Huumeet ja muut pähteet elinaikana, %

	Kaikki oppilaat				Pojat				Tytöt			
	1995	1999	2003	2007	1995	1999	2003	2007	1995	1999	2003	2007
Joku laiton huume												
Alhainen (2,0-7,3)	9	17	20	18	8	16	16	17	12	18	26	22
Keskitasoinen (7,4-8,4)	4	10	11	7	3	10	10	6	5	10	12	7
Korkea (8,5-10,0)	4	5	4	4	2	5	5	5	5	5	4	3
Muu huume kuin kannabis												
Alhainen (2,0-7,3)	2	4	6	6	2	3	3	5	1	8	9	9
Keskitasoinen (7,4-8,4)	1	2	2	2	0	1	1	3	1	3	3	2
Korkea (8,5-10,0)	1	1	1	1	0	0	1	2	1	1	1	1
Kannabis												
Alhainen (2,0-7,3)	9	16	20	17	8	16	16	15	12	18	25	19
Keskitasoinen (7,4-8,4)	4	10	10	6	3	9	10	5	5	10	11	6
Korkea (8,5-10,0)	4	5	4	3	2	4	4	4	4	5	4	2
Alkoholi ja pillerit yhdessä												
Alhainen (2,0-7,3)	24	19	20	16	18	11	8	8	39	35	36	30
Keskitasoinen (7,4-8,4)	17	14	11	9	8	5	4	4	25	22	18	13
Korkea (8,5-10,0)	14	8	5	3	3	4	2	1	19	9	7	5
Liimat yms.												
Alhainen (2,0-7,3)	7	10	16	19	7	8	13	17	6	13	19	21
Keskitasoinen (7,4-8,4)	4	5	7	9	3	3	6	8	5	6	7	10
Korkea (8,5-10,0)	3	2	3	5	1	2	3	4	4	2	3	5

¹ Todistuksen keskiarvo edellisen lukukauden lopussa

² Vuonna 1995 kysymysmuoto: 5 annosta tai enemmän samalla kertaa

Liite 1. ESPAD-otosten ositteet eri tutkimusvuosina

Ositteet 2007	Perusjoukko		Lopullinen aineisto	
	Kouluja	Oppilaita	Kouluja	Oppilaita
Pääkaupunkiseutu	109	10929	51	897
Etelä-Suomi, muut kaupungit	148	16631	77	1306
Etelä-Suomi, maaseutu	53	3161	15	229
Länsi-Suomi, kaupungit	110	12013	56	964
Länsi-Suomi, maaseutu	72	4296	20	327
Itä-Suomi, kaupungit	43	4668	22	392
Itä-Suomi, maaseutu	61	3635	16	248
Pohjois-Suomi, kaupungit	61	6154	29	496
Pohjois-Suomi, maaseutu	58	2774	13	184
Yhteensä	715	64261	299	5043

Etelä-Suomi: Uusimaa, Itä-Uusimaa, Kymenlaakso, Etelä-Karjala, Päijät-Häme, Kanta-Häme, Varsinais-Suomi

Länsi-Suomi: Pirkanmaa, Satakunta, Keski-Suomi, Etelä-Pohjanmaa, Pohjanmaa (Vaasan seutu)

Itä-Suomi: Etelä- ja Pohjois-Savo, Pohjois-Karjala, Kainuu

Pohjois-Suomi: Lappi, Pohjois-Pohjanmaa, Keski-Pohjanmaa (Kokkolan seutu)

Ositteet 2003	Perusjoukko		Lopullinen aineisto	
	Kouluja	Oppilaita	Kouluja	Oppilaita
Pääkaupunkiseutu	98	9559	32	522
Uusimaa, muut kaupungit	47	5168	17	278
Uusimaa, maaseutu	4	281	1	16
Etelä-Suomi, kaupungit	153	16006	54	925
Etelä-Suomi, maaseutu	71	3854	13	217
Länsi-Suomi, kaupungit	53	5469	18	308
Länsi-Suomi, maaseutu	53	3249	11	161
Itä-Suomi, kaupungit	42	4462	15	244
Itä-Suomi, maaseutu	60	3793	13	203
Pohjois-Suomi, kaupungit	54	5294	18	308
Pohjois-Suomi, maaseutu	44	2353	8	139
Yhteensä	679	59488	200	3321

Uusimaa: Uusimaa, Itä-Uusimaa

Etelä-Suomi: Kymenlaakso, Etelä-Karjala, Päijät-Häme, Kanta-Häme, Varsinais-Suomi, Pirkanmaa, Satakunta

Länsi-Suomi: Keski-Suomi, Etelä-Pohjanmaa, Pohjanmaa, Keski-Pohjanmaa

Itä-Suomi: Etelä- ja Pohjois-Savo, Pohjois-Karjala, Kainuu

Pohjois-Suomi: Lappi, Pohjois-Pohjanmaa

Ositteet 1999	Perusjoukko Oppilaiden lkm	Lopullinen aineisto Oppilaiden lkm	Paino
Pääkaupunkiseutu	9434	779	0,573
Uusimaa, muut kaupungit	5431	218	1,178
Uusimaa, maaseutu	298	21	0,671
Etelä-Suomi, kaupungit	17699	747	1,12
Etelä-Suomi, maaseutu	4758	202	1,114
Länsi-Suomi, kaupungit	5948	231	1,217
Länsi-Suomi, maaseutu	3880	147	1,248
Itä-Suomi, kaupungit	4899	220	1,053
Itä-Suomi, maaseutu	4927	212	1,099
Pohjois-Suomi, kaupungit	5787	229	1,195
Pohjois-Suomi, maaseutu	2695	103	1,237
Yhteensä	65756	3109	

Aluejako sama kuin 2003

Ositteet 1995	Perusjoukko Oppilaiden lkm	Lopullinen aineisto Oppilaiden lkm	Paino
Suomenkieliset koulut			
Pääkaupunkiseutu	6810	566	0,417
Etelä-Suomi, muut kaupungit	14286	280	1,806
Etelä-Suomi, maaseutu	10259	210	1,793
Väli-Suomi, kaupungit	8124	151	1,95
Väli-Suomi, maaseutu	8091	151	1,98
Pohjois-Suomi, kaupungit	4068	85	1,753
Pohjois-Suomi, maaseutu	5578	108	1,856
	57216	1551	
Ruotsinkieliset koulut			
Pääkaupunkiseutu	622	131	0,169
Uusimaa, kaupungit	545	95	0,205
Uusimaa, maaseutu	301	61	0,184
Turun ja Porin lääni, kaupungit	179	40	0,166
Turun ja Porin lääni, maaseutu	106	20	0,201
Ahvenanmaa, kaupungit	100	14	0,271
Ahvenanmaa, maaseutu	154	15	0,292
Vaasan lääni kaupungit	674	101	0,239
Vaasan lääni maaseutu	742	133	0,197
	3423	610	
Yhteensä	60639	2161	

Aluejako perustuu vanhaan läänijakoon.

Etelä-Suomi: Uudenman, Turun- ja Porin, Hämen ja Kymen lääni

Väli-Suomi: Vaasan, Keski-Suomen, Kuopion ja Pohjois-Karjalan lääni

Pohjois-Suomi: Oulun ja Lapin lääni

Liite 2

LUOKAN LOMAKE

Koulun numero «Oppilaitostunnus_TK»

Aineiston keruusta vastaava opettaja täyttää
ja palauttaa tutkimusryhmään oppilaiden lomakkeiden
mukana.

«Oppilaitoksen_nimi»

9. «Luokan_tunnus_kirjaimena» luokka

ESPAD 2007 aineisto kerättiin koulussamme ___/___ 2007

	Oppilaiden lukumäärä luokalla 9 «Luokan_tunnus_kirjaimena»		
	Poikia	Tyttöjä	Yhteensä
Kyselyyn osallistuneita			
Kyselyn aikana poissaolleita			
Luokka yhteensä			
	Kyselyn aikana poissaolleiden oppilaiden lukumäärä poissaolon syyn mukaan.		
	Poikia	Tyttöjä	Yhteensä
Sairaana			
Muun luvallisen syyn takia			
Ilman lupaa			
Ei tietoa poissaolon syystä			
Poissaolleita yhteensä			

1. Havaitsetko häiriötä lomakkeiden täytön aikana?
- Ei
- Kyllä, muutama oppilas häiritsi
- Kyllä, vähemmän kuin puolet oppilaista häiritsi
- Kyllä, noin puolet oppilaista häiritsi
- Kyllä, enemmän kuin puolet oppilaista häiritsi

Jos kyllä, niin minkälaisia häiriötä?

- Kikatusta ja silmäpeliiä
- Äänekkäitä kommentteja, kuten
- _____
- _____
- Muita kommentteja, kuten
- _____
- _____

KÄÄNNÄ

2. Olivatko oppilaat kiinnostuneita kyselystä?

- ₁ Kyllä, kaikki
- ₂ Kyllä, lähes kaikki
- ₃ Kyllä, enemmistö oppilaista
- ₄ Kyllä, noin puolet oppilaista
- ₅ Kyllä, vähemmän kuin puolet oppilaista
- ₆ Tuskin kukaan
- ₇ Ei kukaan

3. Vastasivatko oppilaat kyselyyn vakavissaan?

- ₁ Kyllä, kaikki
- ₂ Kyllä, lähes kaikki
- ₃ Kyllä, enemmistö oppilaista
- ₄ Kyllä, noin puolet oppilaista
- ₅ Kyllä, vähemmän kuin puolet oppilaista
- ₆ Tuskin kukaan
- ₇ Ei kukaan

4. Lomakkeen täyttöön kului keskimäärin

_____ minuuttia

5. Ehtivätkö kaikki oppilaat täyttää lomakkeen opitunnin aikana?

- ₁ Kyllä
- ₂ Ei

_____ oppilaalta aika loppui kesken

(Myös mahdollisesti kesken jääneet lomakkeet suljetaan kuoreen ja palautetaan tutkimusryhmään)

6. Teidän kommenttejanne aineistonkeruun sujumisesta tai muusta aiheeseen liittyvästä:

Aineiston keruuta valvoi:

Kiitos yhteistyöstä!

Liite 3A. Kyselylomake A vuonna 2007

ESPAD 07

The European School Survey Project on Alcohol and Other Drugs

KANSAINVÄLINEN KOULULAISKYSELY 2007

Lue tämä ensin

Tämä kysely kuuluu kansainväliseen tutkimukseen, jossa selvitetään sinun ikäistesi oppilaiden alkoholin ja huumeiden käyttöä ja tupakointia. Tutkimus suoritetaan tänä vuonna lähes 40:ssä Euroopan maassa. Vastaava tutkimus on tehty aiemmin vuosina 1995, 1999 ja 2003. Sitä tukee mm. Euroopan Neuvosto. Suomessa tutkimuksen suorittaa Stakesin Alkoholi- ja Huumetutkimusryhmä.

Sinun luokkasi on arvottu vastaamaan kyselyymme. Olet yksi noin 5 000:sta tutkimukseen osallistuvasta oppilaasta Suomessa.

Tässä kyselyssä vastaat nimettömänä, eli sinun nimeäsi eikä muita sinun tunnistamistasi helpottavia tietoja mainita. Kun olet vastannut kyselyyn, laita lomake kirjekuoreen ja sulje se itse. **Älä kirjoita nimeäsi kuoreen.** Opettajasi kerää kirjekuoret kyselyn jälkeen ja lähettää ne avaamattomina tutkimusyksikköön.

Jotta tutkimus onnistuisi, on tärkeää, että vastaat jokaiseen kysymykseen mahdollisimman rehellisesti. Muista, että vastauksesi ovat täysin luottamuksellisia.

Tämä ei ole koe. Kysymyksiin ei ole oikeita eikä vääriä vastauksia. Jos et löydä täysin sopivaa vastausta, merkitse se, joka on lähinnä sopiva. Merkitse vastauksesi rastilla (X). Käytä kuulakärkikynää tai pehmeää lyijykynää, mutta älä lyijytäytäkynää. Jos haluat muuttaa vastaustasi, mustaa vanha ruutu ja tee rasti oikeaan kohtaan.

Vastaa kaikkiin kysymyksiin.

Kiitos jo etukäteen osallistumisestasi.

Ole hyvä ja aloita.

LUE EDELLISELLÄ SIVULLA OLEVA OHJE ENNEN KUIN ALOITAT.
Merkitse vastauksesi tekemällä rasti "X" sopivaan laatikkoon tai kirjoittamalla numerot merkittyyn paikkaan.

1. Sukupuoli: Tyttö Poika**2. Syntymävuosi:**

1	9		
---	---	--	--

3. Kuinka usein (jos koskaan) teet seuraavia asioita?

Yksi rasti riville.

	En koskaan	Muutaman kerran vuodessa	1 - 2 kertaa kuukaudessa	Ainakin kerran viikossa	Lähes joka päivä
a) Pelaan tietokonepelejä	☐	☐	☐	☐	☐
b) Harrastan aktiivisesti urheilua, voimistelua tai muuta liikuntaa.....	☐	☐	☐	☐	☐
c) Luen kirjoja vapaa-aikanani (ei koulukirjoja)	☐	☐	☐	☐	☐
d) Käyn illalla ulkona ystävien kanssa (diskossa, kahvilassa, juhlissa tms.)	☐	☐	☐	☐	☐
e) Harrastan muuta (soitan, laulan, piirrän, kirjoitan, tms.) ...	☐	☐	☐	☐	☐
f) Kuljeksinkin huvin vuoksi ystävien kanssa ostoskeskuk- sissa, ostoskaduilla, puistoissa tms. paikoissa	☐	☐	☐	☐	☐
g) Käytän internetiä vapaa-aikanani (chatit, etsin musiik- kia, pelaan pelejä, jne.)	☐	☐	☐	☐	☐
h) Pelaan sellaisilla peliautomaateilla, joissa voi voittaa rahaa	☐	☐	☐	☐	☐

4. Kuinka monena päivänä olet ollut poissa yhdeltä tai useammalta koulutunnilta VIIMEKSI KULUNEIDEN 30 PÄIVÄN aikana?

Yksi rasti riville.

	En ollenkaan	1 päivänä	2 päivänä	3-4 päivänä	5-6 päivänä	7 päivänä tai useammin
a) Sairauden takia	☐	☐	☐	☐	☐	☐
b) Pinnaamisen/lintsauksen takia	☐	☐	☐	☐	☐	☐
c) Muiden syiden takia	☐	☐	☐	☐	☐	☐

5. Mikä oli keskiarvosasi viime lukukauden lopussa?

--	--	--	--

TUPAKOINTI

6. Kuinka vaikeaa sinun olisi saada tupakkaa, jos haluaisit?

- Mahdotonta
 Hyvin vaikeaa
 Melko vaikeaa
 Melko helppoa
 Hyvin helppoa
 En tiedä

7. Kuinka monta kertaa olet tupakoinut elämäsi aikana?

Kertoja

0	1-2	3-5	6-9	10-19	20-39	40 tai enemmän
☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

8. Kuinka paljon olet polttanut VIIMEKSI KULUNEIDEN 30 PÄIVÄN aikana?

- En ollenkaan
 Vähemmän kuin yhden savukkeen viikossa
 Vähemmän kuin yhden savukkeen päivässä
 1-5 savuketta päivässä
 6-10 savuketta päivässä
 11-20 savuketta päivässä
 Enemmän kuin 20 savuketta päivässä

9. Minkä ikäisenä...

Yksi rasti riville.

	En koskaan	9-v. tai nuorempana	10-v.	11-v.	12-v.	13-v.	14-v.	15-v.	16-v.
a) Poltit ensimmäisen tupakan?	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
b) Aloit tupakoida päivittäin?	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

ALKOHOLI

Seuraavassa kysymyksissä alkoholijuomalla tarkoitetaan juomia, jotka sisältävät yli 2,8 % alkoholia.

10. Kuinka vaikeaa sinun olisi saada seuraavia alkoholijuomia, jos haluaisit?

Yksi rasti riville.

	Mahdotonta	Hyvin vaikeaa	Melko vaikeaa	Melko helppoa	Hyvin helppoa	En tiedä
a) Olutta	☐	☐	☐	☐	☐	☐
b) Siideriä	☐	☐	☐	☐	☐	☐
c) Lonkeroa tai limuviinaa.....	☐	☐	☐	☐	☐	☐
d) Viiniä	☐	☐	☐	☐	☐	☐
e) Väkeviä juomia (viinaa, viskiä, konjakkia).....	☐	☐	☐	☐	☐	☐

11. Kuinka monta kertaa olet juonut jotakin alkoholijuomaa?

Yksi rasti riville.

	Juomiskertoja							40 tai enemmän
	0	1-2	3-5	6-9	10-19	20-39		
a) Elämäsi aikana	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	
b) Viimeksi kuluneiden 12 kk:n aikana	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	
c) Viimeksi kuluneiden 30 päivän aikana ..	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	

12. Muistele VIIMEKSI KULUNEITA 30:TÄ PÄIVÄÄ. Kuinka monta kertaa olet juonut seuraavia alkoholijuomia?

Yksi rasti riville.

	Juomiskertoja							40 tai enemmän
	0	1-2	3-5	6-9	10-19	20-39		
a) Olutta	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	
b) Siideriä	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	
c) Lonkeroa tai limuviinaa	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	
d) Viiniä	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	
e) Väkeviä juomia (viinaa, viskiä, konjakkia)	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	

SEURAAVAT KYSYMYKSET KOSKEVAT PÄIVÄÄ JOLLOIN VIIMEKSI JOIT ALKOHOLIA.

13. Milloin viimeksi joit alkoholia?

- En juo koskaan alkoholia
- 1-7 päivää sitten
- 8-14 päivää sitten
- 15-30 päivää sitten
- 1 kuukausi - 1 vuosi sitten
- Enemmän kuin vuosi sitten

14. Muistele päivää, jolloin viimeksi joit alkoholia. Mitä seuraavista juomista joit silloin?

Rasti kaikki sopivat.

- En juo koskaan alkoholia
- Olutta
- Siideriä
- Lonkeroa tai limuviinaa
- Viiniä
- Väkeviä juomia

14a. Jos joit olutta tuona päivänä, kuinka paljon joit?

- En juo koskaan olutta
- En juonut olutta tuona päivänä
- Noin yhden tavallisen pullon (1/3 litraa) tai vähemmän (<50 cl)
- 2-3 tavallista pulloa tai 1-2 puolen litran pulloa tai tölkkiä (50-100 cl)
- 4-6 tavallista pulloa tai 3-4 puolen litran pulloa tai tölkkiä (101-200 cl)
- Enemmän kuin 6 tavallista pulloa tai 4 puolen litran pulloa tai tölkkiä (>200 cl)

14b. Jos joit siideriä tuona päivänä, kuinka paljon?

- En juo koskaan siideriä
- En juonut siideriä tuona päivänä
- Vähemmän kuin puolen litran pullon tai tölkin (<50 cl)
- 1-2 puolen litran pulloa tai tölkkiä (50-100 cl)
- 3-4 puolen litran pulloa tai tölkkiä (101-200 cl)
- Enemmän kuin 4 pulloa tai tölkkiä (>200 cl)

14c. Jos joit lonkeroa tai limuviinaa (esisekoitettuja juomia, joissa on alkoholia 4-5 %) tuona päivänä, kuinka paljon joit?

- En juo koskaan lonkeroa tai limuviinaa
- En juonut lonkeroa tai limuviinaa tuona päivänä
- Vähemmän kuin puolen litran pullon tai tölkin (<50 cl)
- 1-2 puolen litran pulloa tai tölkkiä (50-100 cl)
- 3-4 puolen litran pulloa tai tölkkiä (101-200 cl)
- Enemmän kuin 4 pulloa tai tölkkiä (>200 cl)

14d. Jos joit viiniä tuona päivänä, kuinka paljon joit?

- En juo koskaan viiniä
- En juonut viiniä tuona päivänä
- Vähemmän kuin 2 lasia (<20 cl)
- 2-3 lasillista tai puoli pulloa (20-40 cl)
- 4-6 lasillista (41-74 cl)
- Enemmän kuin 6 lasillista (eli 1 pullon tai enemmän) (>75 cl)

14e. Jos joit väkeviä juomia tuona päivänä, kuinka paljon joit?

- En juo koskaan väkeviä juomia
- En juonut väkeviä juomia tuona päivänä
- Vähemmän kuin 2 annosta (<7 cl)
- 2-3 annosta (8-15 cl)
- 4-6 annosta (16-24 cl)
- Enemmän kuin 6 annosta (>25 cl)

14f. Kuinka humalassa mielestäsi olit tuona päivänä, jolloin viimeksi joit jotain alkoholijuomaa? (Jos et mielestäsi ollut ollenkaan humalassa merkitse "1".)

En yhtään humalassa					Erittäin vahvassa humalassa, en esimerkiksi muista mitä tapahtui				
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
En juo koskaan alkoholia									
☐									

SEURAAVAT KYSYMYKSET KOSKEVAT ALKOHOLIN KÄYTTÖÄSI VIIMEKSI KULUNEIDEN 30 PÄIVÄN AIKANA.

15. Muistele VIIMEKSI KULUNEITA 30:TÄ PÄIVÄÄ. Kuinka monta kertaa olet ostanut omaan käyttöösi seuraavia alkoholijuomia elintarvikemyymälästä, kioskista, huoltoasemalta tai Alkosta? Yksi rasti riville.

	Ostokertoja					
	0	1-2	3-5	6-9	10-19	20 tai enemmän
a) Olutta	☐	☐	☐	☐	☐	☐
b) Siideriä	☐	☐	☐	☐	☐	☐
c) Lonkeroa tai limuviinaa.....	☐	☐	☐	☐	☐	☐
d) Viiniä	☐	☐	☐	☐	☐	☐
e) Väkeviä juomia (viinaa, viskiä, konjakkia).....	☐	☐	☐	☐	☐	☐

16. Muistele VIIMEKSI KULUNEITA 30:TÄ PÄIVÄÄ. Kuinka monta kertaa olet juonut seuraavia alkoholijuomia pubissa, baarissa, ravintolassa, diskossa tai muussa anniskelupaikassa? Yksi rasti riville.

	Juomiskertoja					
	0	1-2	3-5	6-9	10-19	20 tai enemmän
a) Olutta	☐	☐	☐	☐	☐	☐
b) Siideriä	☐	☐	☐	☐	☐	☐
c) Lonkeroa tai limuviinaa.....	☐	☐	☐	☐	☐	☐
d) Viiniä	☐	☐	☐	☐	☐	☐
e) Väkeviä juomia (viinaa, viskiä, konjakkia).....	☐	☐	☐	☐	☐	☐

17. Muistele VIIMEKSI KULUNEITA 30:TÄ PÄIVÄÄ. Kuinka monta kertaa sinä aikana olet juonut alkoholia KUUSI ANNOSTA tai enemmän SAMALLA KÄYTTÖKERRALLA? (Yksi alkoholiannos on pullo olutta (33 cl), lasi viiniä (12 cl) tai 4 cl väkeviä juomia sellaisenaan tai sekoituksena. Esimerkiksi 6 tavallista pulloa olutta, 4 puolen litran pulloa olutta/siideriä/lonkeroa, pullo viiniä (75 cl) tai puoli pulloa (25 cl) viinaa sisältää kuusi annosta alkoholia.)

- En kertaakaan
 1
 2
 3-5
 6-9
 10 tai useampia kertoja

MUITA ALKOHOLIIN LIITTYVIÄ KYSYMYKSIÄ.

18. Kuinka monta kertaa olet ollut niin humalassa, että olet esimerkiksi horjunut kävellessäsi, puhunut sammaltaen, oksentanut tai et ole muistanut tapahtumia seuraavana päivänä?

Yksi rasti riville.

	Humalakertoja						
	0	1-2	3-5	6-9	10-19	20-39	40 tai enemmän
a) Elämäsi aikana	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
b) Viimeksi kuluneiden 12 kk:n aikana	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
c) Viimeksi kuluneiden 30 päivän aikana	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

19. Minkä ikäisenä teit ensimmäisen kerran seuraavia asioita?

Yksi rasti riville.

	En koskaan	9-v. tai nuorempana	10-v.	11-v.	12-v.	13-v.	14-v.	15-v.	16-v.
	a) Join olutta (vähintään yhden pullon)	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
b) Join siideriä (vähintään yhden pullon)	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
c) Join lonkeroa tai limuviinaa (vähintään yhden pullon)	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
d) Join viiniä (vähintään yhden lasillisen)	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
e) Join väkeviä juomia (vähintään yhden lasillisen)	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
f) Join itseni humalaan	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

20. Kuinka todennäköistä on, että sinulle sattuu jotain seuraavista asioista, jos juot alkoholia?

Yksi rasti riville.

	Hyvin to- dennäköistä	Toden- näköistä	En tiedä	Epätoden- näköistä	Hyvin epä- todennäköistä
a) Rentoudun	☐	☐	☐	☐	☐
b) Joudun vaikeuksiin poliisin kanssa	☐	☐	☐	☐	☐
c) Vahingoitan terveystäni	☐	☐	☐	☐	☐
d) Tulen iloiseksi	☐	☐	☐	☐	☐
e) Unohdan ongelmani	☐	☐	☐	☐	☐
f) En pysty lopettamaan juomista	☐	☐	☐	☐	☐
g) Saan krapulan	☐	☐	☐	☐	☐
h) Tunnen itseni ystävällisemmäksi ja seurallisemmaksi	☐	☐	☐	☐	☐
i) Teen jotain jota katuisin	☐	☐	☐	☐	☐
j) Minulla on hyvin hauskaa	☐	☐	☐	☐	☐
k) Tulen pahoinvoivaksi	☐	☐	☐	☐	☐

21. Kuinka monta kertaa VIIMEKSI KULUNEIDEN 12 KK:N aikana sinulle on sattunut seuraavaa oman alkoholin käyttösi takia?

Yksi rasti riville.

	Kertoja 0	1-2	3-5	6-9	10-19	20-39	40 tai enemmän
a) Jouduin riitaan tai kiistaan	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
b) Sattui tapaturma tai sain vammoja	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
c) Tuli ongelmia vanhempien kanssa	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
d) Tuli ongelmia ystävien kanssa	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
e) Koulu- tai työsuoritukseni heikkeni	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
f) Jouduin ryöstön tai varkauden uhriksi	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
g) Jouduin vaikeuksiin poliisin kanssa	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
h) Juoduin ensiapuun tai sairaalaan	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
i) Ajauduin sukupuoliyhteyteen ilman kondomia	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
j) Suostuin sellaiseen seksiin, jota kaduin seuraavana päivänä	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

RAUHOITTAVAT JA UNILÄÄKKEET

Näitä voi ostaa apteekista ainoastaan lääkärin määräämällä reseptillä.

22. Oletko koskaan käyttänyt rauhoittavia tai unilääkkeitä LÄÄKÄRIN määräyksestä?

- En koskaan
- Kyllä, mutta alle kolmen viikon ajan
- Kyllä, kauemmin kuin kolmen viikon ajan

MARIHUANA JA HASIS (KANNABIS)

23. Kuinka vaikeaa sinun olisi saada marihuanaa tai hasista (kannabista), jos haluaisit?

- Mahdotonta
- Hyvin vaikeaa
- Melko vaikeaa
- Melko helppoa
- Hyvin helppoa
- En tiedä

24. Kuinka monta kertaa olet käyttänyt marihuanaa tai hasista (kannabista)?

Yksi rasti riville.

	Kertoja						
	0	1-2	3-5	6-9	10-19	20-39	40 tai enemmän
a) Elämäsi aikana	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
b) Viimeisen 12 kuukauden aikana	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
c) Viimeisen 30 päivän aikana	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

25. Minkä ikäisenä ENSIMMÄISEN kerran kokeilit marihuanaa tai hasista (kannabista)?

- En koskaan
- 9-v tai nuorempana
- 10-v.
- 11-v.
- 12-v.
- 13-v.
- 14-v.
- 15-v.
- 16-v.

26. Onko sinulla joskus ollut mahdollisuus kokeilla marihuanaa tai hasista (kannabista), mutta olet pidättäytynyt sen käytöstä?

- Ei
- Kyllä -----> **Kuinka monta kertaa elämäsi aikana näin on tapahtunut?**
- 1-2
- 3-5
- 6-9
- 10-19
- 20-39
- 40 tai enemmän

MUUT HUUMEET JA PÄIHTEET

27. Kuinka vaikeaa sinun olisi saada seuraavia aineita, jos haluaisit?

Yksi rasti riville.

	Mahdotonta	Hyvin	Melko	Melko	Hyvin	En
	vaikeaa	vaikeaa	vaikeaa	helppoa	helppoa	tiedä
a) Amfetamiinia	☐	☐	☐	☐	☐	☐
b) Rauhoittavia tai unilääkkeitä	☐	☐	☐	☐	☐	☐
c) Ekstaasia	☐	☐	☐	☐	☐	☐
d) Haisteltavia aineita (liimoja, liuottimia tms.)	☐	☐	☐	☐	☐	☐

28. Kuinka monta kertaa olet käyttänyt ekstaasia?

Yksi rasti riville.

	Kertoja						40 tai
	0	1-2	3-5	6-9	10-19	20-39	enemmän
a) Elämäsi aikana	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
b) Viimeisen 12 kuukauden aikana	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
c) Viimeisen 30 päivän aikana	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

29. Kuinka monta kertaa olet haistellut jotakin ainetta (liimaa, liuottimia tms.) päihtyäksesi?

Yksi rasti riville.

	Kertoja						40 tai
	0	1-2	3-5	6-9	10-19	20-39	enemmän
a) Elämäsi aikana	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
b) Viimeisen 12 kuukauden aikana	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
c) Viimeisen 30 päivän aikana	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

30. Kuinka monta kertaa olet käyttänyt seuraavia päihteitä elämäsi aikana?

Yksi rasti riville.

	Kertoja						40 tai
	0	1-2	3-5	6-9	10-19	20-39	enemmän
a) Rauhoittavia tai unilääkkeitä ilman lääkärin määräästä	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
b) Amfetamiinia	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
c) LSD:tä tai muita hallusinogeeniä	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
d) Crackiä	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
e) Kokaiinia	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
f) Releiviiniä	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
g) Heroiinia	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
h) Huumaavia sieniä	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
i) GHB:tä ("gammaa")	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
j) Anabolisia steroideja	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
k) Suoneen pistettäviä huumeita (kuten heroiniä, kokaiinia, amfetamiinia)	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
l) Alkoholia ja pillereitä yhdessä päihtyäksesi ...	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
m) Subutexia ilman lääkärin määräästä	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

31. Minkä ikäisenä teit ENSIMMÄISEN KERRAN seuraavia asioita?

Yksi rasti riville.

	En koskaan	9-v. tai nuorempana	10-v.	11-v.	12-v.	13-v.	14-v.	15-v.	16-v.
a) Kokeilin amfetamiinia	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
b) Kokeilin rauhoittavia tai unilääkkeitä ilman lääkärin määräystä	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
c) Kokeilin ekstaasia	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
d) Haistelin jotakin ainetta (liimaa, liuottomia tms.) päihtyäkseeni	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
e) Kokeilin alkoholia ja pillereitä yhdessä päihtyäkseeni	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

32. Kuinka monta kertaa VIIMEKSI KULUNEIDEN 12 KK:N aikana sinulle on sattunut seuraavaa oman huumeiden käyttösi takia (esim. kannabiksen, ekstaasin tai amfetamiinin)?

Yksi rasti riville.

	Kertoja 0	1-2	3-5	6-9	10-19	20-39	40 tai enemmän
a) Jouduin käsirysyyn tai tappeluun	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
b) Sattui tapaturma tai sain vammoja	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
c) Tuli ongelmia vanhempien kanssa	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
d) Tuli ongelmia ystävien kanssa	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
e) Koulu- tai työsuoritukseni heikkeni	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
f) Jouduin ryöstön tai varkauden uhriksi	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
g) Jouduin vaikeuksiin poliisin kanssa	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
h) Jouduin ensiapuun tai sairaalaan	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
i) Ajauduin sukupuoliyhteyteen ilman kondomia	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
j) Suostuin sellaiseen seksiin, joka kaduin seuraavana päivänä	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

**SEURAAVAT KYSYMYKSET KOSKEVAT KAIKKIA
PÄIHTEITÄ.**
33. Muistele VIIMEKSI KULUNEITA 30 PÄIVÄÄ. Kuinka paljon rahaa olet käyttänyt tupakkaan, alkoholiin ja kannabikseen?

Yksi rasti riville.

	Määrä euroissa 0	1-3	4-6	7-15	16-30	31-70	71 tai enemmän
a) Tupakkaan	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
b) Alkoholiin	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
c) Kannabikseen	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

34. Arvioi kuinka moni ystävästäsi .....

Yksi rasti riville.

	Ei yksikään	Harva	Jotkut	Valtaosa	Kaikki
a) tupakoi?	☐	☐	☐	☐	☐
b) juo alkoholia?	☐	☐	☐	☐	☐
c) juo itsensä humalaan?.....	☐	☐	☐	☐	☐
d) polttaa marihuanaa tai hasista (kannabista)?	☐	☐	☐	☐	☐
e) käyttää rauhoittavia tai unilääkkeitä ilman lääkärin määräystä?	☐	☐	☐	☐	☐
f) käyttää ekstaasia?	☐	☐	☐	☐	☐
g) haistelee liimaa, liuottimia tms.?	☐	☐	☐	☐	☐

35. Tekeekö kukaan vanhemmista sisaruksistasi seuraavaa .....

Yksi rasti riville.

	Kyllä	Ei	En tiedä	Minulla ei ole vanhempia sisaruksia
a) tupakoi?	☐	☐	☐	☐
b) juo alkoholia?	☐	☐	☐	☐
c) juo itsensä humalaan?.....	☐	☐	☐	☐
d) polttaa marihuanaa tai hasista (kannabista)?	☐	☐	☐	☐
e) käyttää rauhoittavia tai unilääkkeitä ilman lääkärin määräystä?	☐	☐	☐	☐
f) käyttää ekstaasia?	☐	☐	☐	☐
g) haistelee liimaa, liuottimia tms.?	☐	☐	☐	☐

36. Kuinka suuri terveydellinen riski tai muu riski mielestäsi aiheutuu, jos henkilö.....

Yksi rasti riville.

	Ei riskiä	Vähäinen riski	Kohtalainen riski	Suuri riski	En tiedä
a) tupakoi silloin tällöin?	☐	☐	☐	☐	☐
b) polttaa yhden tai useamman askin savukkeita päivässä?	☐	☐	☐	☐	☐
c) juo yhden tai kaksi alkoholiannosta lähes joka päivä?	☐	☐	☐	☐	☐
d) juo neljä tai viisi alkoholiannosta lähes joka päivä?	☐	☐	☐	☐	☐
e) juo kuusi tai useamman alkoholiannoksen joka viikonloppu?	☐	☐	☐	☐	☐
f) kokeilee marihuana tai hasista (kannabista) kerran tai kaksi?	☐	☐	☐	☐	☐
g) polttaa marihuana tai hasista (kannabista) silloin tällöin?	☐	☐	☐	☐	☐
h) polttaa marihuana tai hasista (kannabista) säännöllisesti?	☐	☐	☐	☐	☐
i) kokeilee ekstaasia kerran tai kaksi?	☐	☐	☐	☐	☐
j) käyttää ekstaasia säännöllisesti?	☐	☐	☐	☐	☐
k) kokeilee amfetamiinia kerran tai kaksi?	☐	☐	☐	☐	☐
l) käyttää amfetamiinia säännöllisesti?	☐	☐	☐	☐	☐

SEURAAVAT KYSYMYKSET KOSKEVAT MM. VANHEMPIASI. JOS SINULLA ON ESIMERKIKSI ISÄPUOLI JA BIOLOGINEN ISÄ, NIIN VASTAA SEN VANHEMMAN MUKAAN, JONKA KANSSA OLET PÄÄASIASSA KASVANUT.

37. Mikä on isäsi korkein koulutusaste?

- Kansakoulu, peruskoulu tai vähemmän
- Keskikoulu, osa lukiota tai ammatillisia opintoja
- Lukio, ylioppilastutkinto tai ammatillinen perustutkinto
- Ammattikorkeakoulu- tai alempi korkeakoulututkinto
- Ylempi korkeakoulututkinto
- En tiedä

38. Mikä on äitisi korkein koulutusaste?

- Kansakoulu, peruskoulu tai vähemmän
- Keskikoulu, osa lukiota tai ammatillisia opintoja
- Lukio, ylioppilastutkinto tai ammatillinen perustutkinto
- Ammattikorkeakoulu- tai alempi korkeakoulututkinto
- Ylempi korkeakoulututkinto
- En tiedä

39. Kuinka hyvin perheesi tulee taloudellisesti toimeen verrattuna muihin suomalaisiin perheisiin?

- Erittäin paljon paremmin kuin muut
- Paljon paremmin kuin muut
- Paremmin kuin muut
- Samoin kuin muut
- Huonommin kuin muut
- Paljon huonommin kuin muut
- Erittäin paljon huonommin kuin muut

40. Ketkä asuvat samassa taloudessa kanssasi?

Merkitse kaikki kotonasi asuvat henkilöt.

- Asun yksin
- Isä
- Isäpuoli
- Äiti
- Äitipuoli
- Veli/veljet
- Sisar/sisaret
- Isovanhemmat
- Muu sukulainen/sukulaisia
- Muita

41. Kuinka tyytyväinen yleensä olet.....

Yksi rasti riville.

	Täysin tyytyväinen	Enimmäkseen tyytyväinen	Enemmän vähemmän tyytyväinen	Enimmäkseen en ole tyytyväinen	En ole lainkaan tyytyväinen	Tällaista henkilöä ei ole
a) väleihisi äitisi kanssa?	☐	☐	☐	☐	☐	☐
b) väleihisi isäsi kanssa?	☐	☐	☐	☐	☐	☐
c) väleihisi ystäväsi kanssa?	☐	☐	☐	☐	☐	☐

42. Miten seuraavat väitteet sopivat sinuun?

Yksi rasti riville.

	Lähes aina	Usein	Joskus	Harvoin	Tuskin koskaan
a) Vanhempani asettavat selviä sääntöjä siitä, mitä kotona saan tehdä	☐	☐	☐	☐	☐
b) Vanhempani asettavat selviä sääntöjä siitä, mitä saan tehdä kodin ulkopuolella	☐	☐	☐	☐	☐
c) Vanhempani tietävät, kenen kanssa olen iltaisin	☐	☐	☐	☐	☐
d) Vanhempani tietävät, missä olen iltaisin	☐	☐	☐	☐	☐
e) Saan helposti huolenpitoa äidiltäni ja/tai isältäni	☐	☐	☐	☐	☐
f) Saan helposti henkistä tukea äidiltäni ja/tai isältäni	☐	☐	☐	☐	☐
g) Saan helposti lainattua rahaa äidiltäni ja/tai isältäni	☐	☐	☐	☐	☐
h) Saan helposti rahaa lahjana äidiltäni ja/tai isältäni	☐	☐	☐	☐	☐
i) Saan helposti huolenpitoa parhaalta ystävältäni	☐	☐	☐	☐	☐
j) Saan helposti henkistä tukea parhaalta ystävältäni	☐	☐	☐	☐	☐

43. Tietävätkö vanhemmasi yleensä, kuinka vietät perjantai-iltasi?

- Tietävät aina
- Tietävät useimmiten
- Tietävät joskus
- Tavallisesti eivät tiedä

44. Jos olisit joskus käyttänyt marihuanaa tai hasista (kannabista), luuletko, että olisit myöntänyt sen tässä kyselyssä?

- Olen jo sanonut käyttäneeni sitä
- Ilman muuta olisin myöntänyt
- Luultavasti olisin myöntänyt
- Luultavasti en olisi myöntänyt
- En varmasti olisi myöntänyt

45. Kuinka usein viimeisten 7 PÄIVÄN aikana .....

Yksi rasti riville.

	Harvoin, en koskaan	Joskus	Useita kertoja	Hyvin usein
a) olet menettänyt ruokahalusi, et ole halunnut syödä?	☐	☐	☐	☐
b) sinulla on ollut vaikeuksia keskittyä tekemiseesi?	☐	☐	☐	☐
c) olet tuntenut itsesi masentuneeksi?	☐	☐	☐	☐
d) olet tuntenut, että joudut kovasti ponnistelemaan saadaksesi tehtyä asiat, jotka pitää tehdä?	☐	☐	☐	☐
e) olet tuntenut itsesi surulliseksi?	☐	☐	☐	☐
f) et ole pystynyt tekemään tehtäviäsi (kotona, töissä, koulussa)?	☐	☐	☐	☐

46. Kuinka vaikeaa sinun olisi halutessasi pelata internetissä...

Yksi rasti riville.

	Mahdotonta	Hyvin vaikeaa	Melko vaikeaa	Melko helppoa	Hyvin helppoa	En tiedä
a) maksutonta nettipokeria?	☐	☐	☐	☐	☐	☐
b) maksullista nettipokeria tai muita maksullisia rahapelejä?	☐	☐	☐	☐	☐	☐

47. Kuinka usein pelaat internetissä...

Yksi rasti riville.

	En koskaan	Muutaman kerran vuodessa	1 - 2 kertaa kuukaudessa	Ainakin kerran viikossa	Lähes joka päivä
a) maksutonta nettipokeria?	☐	☐	☐	☐	☐
b) maksullista nettipokeria tai muita maksullisia rahapelejä?	☐	☐	☐	☐	☐

48. Onko sinulle tarjottu jotain huumausainetta (esimerkiksi kannabista, amfetamiinia tai ekstaasia) joko ilmaiseksi tai ostettavaksi?

Yksi rasti riville.

	Kyllä, ilmaiseksi	Kyllä, ostettavaksi	Kyllä, sekä ilmaiseksi, että ostettavaksi	Ei
a) Elämäsi aikana	☐	☐	☐	☐
b) Viimeksi kuluneiden 12 kuukauden aikana	☐	☐	☐	☐
c) Viimeksi kuluneiden 30 päivän aikana	☐	☐	☐	☐

49. Kuinka monta kertaa olet käyttänyt nuuskaa?

Yksi rasti riville.

	Kertoja						40 tai enemmän
	0	1-2	3-5	6-9	10-19	20-39	
a) Elämäsi aikana	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
b) Viimeksi kuluneiden 12 kk:n aikana	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
c) Viimeksi kuluneiden 30 päivän aikana	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

50. Kuinka paljon rahaa VIIKOSSA käytät yleensä sellaisiin henkilökohtaisiin menoihin, joista voit itse päättää?

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

 Euroa
51. Oletko koskaan ajanut mopoa, moottoripyörää tai autoa alkoholin vaikutuksen alaisena?

- Kyllä
 En

LOPUKSI VIELÄ MUUTAMA KYSYMYS ALKOHOLISTA.

52. Muistele VIIMEKSI KULUNEITA 30 PÄIVÄÄ. Oletko juonut...

Yksi rasti riville.

	Kertoja						40 tai enemmän
	0	1-2	3-5	6-9	10-19	20-39	
a) kotitekoista olutta?	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
b) kotiviiniä?	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
c) kotipolttoista viinaa (pontikkaa)?	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
d) sahtia?	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
e) kiljua?	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
f) pirtua?	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
g) salakuljetettua olutta?	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
h) salakuljetettua viiniä?	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
i) salakuljetettua väkevää alkoholia?	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
j) salakuljetettua pirtua?	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

53. Muistele VIIMEKSI KULUNEITA 30 PÄIVÄÄ. Kuinka monena päivänä joit jotain alkoholijuomaa?

☐ En kertaakaan viimeksi kuluneiden 30 päivän aikana	☐ Yhtenä päivänä viikossa
☐ Kerran viimeksi kuluneiden 30 päivän aikana	☐ Kahtena päivänä viikossa
☐ Kaksi kertaa viimeksi kuluneiden 30 päivän aikana	☐ 3-4 päivänä viikossa
☐ Kolme kertaa viimeksi kuluneiden 30 päivän aikana	☐ Joka päivä tai melkein joka päivä viimeksi kuluneiden 30 päivän aikana

54. Jos joit jotain alkoholijuomaa VIIMEKSI KULUNEIDEN 30 PÄIVÄN aikana, kuinka monta annosta joit tavallisesti yhtenä päivänä?

(Yksi "annos" on pullollinen olutta (1/3 litraa), lasillinen viiniä (12 cl) tai lasillinen väkeviä (4cl). Katso ohjeet annosten laskemiseksi annosohjeesta viimeiseltä sivulta.)

☐ En juo koskaan alkoholia	☐ 5 annosta
☐ En ole juonut alkoholia viimeisten 30 päivän aikana	☐ 6 annosta
☐ 1 annoksen	☐ 7 annosta
☐ 2 annosta	☐ 8 annosta
☐ 3 annosta	☐ 9 annosta
☐ 4 annosta	☐ 10 annosta tai enemmän

55. Muistele päivää, jolloin viimeksi joit jotain alkoholijuomaa. Missä paikoissa joit?

Merkitse kaikki sopivat.

☐ En juo koskaan alkoholia	☐ Baarissa tai pubissa
☐ Kotona	☐ Diskossa
☐ Jonkun toisen kotona	☐ Ravintolassa
☐ Kadulla, puistossa, rannalla tai muualla ulkona yleisessä paikassa.	☐ Muualla, missä? _____

56. Miten hankit viime käyttökerralla nauttimasi alkoholijuomat?

Merkitse kaikki hankintatavat

☐ En juo koskaan alkoholia	☐ Otin kotoa
☐ Ostin itse Alkosta	☐ Isä tai äiti osti
☐ Ostin itse elintarvikekaupasta	☐ Sisarukset tai kaverit ostivat
☐ Ostin itse kioskilta	☐ Isä tai äiti tarjosi
☐ Ostin itse huoltoasemalta	☐ Sisarukset tai kaverit tarjosivat
☐ Minulle anniskeltiin baarissa	☐ Joku tuntematon henkilö osti tai tarjosi
☐ Minulle anniskeltiin ravintolassa	☐ Muuten, miten? _____

57. Jos vertaat itseäsi muihin samanikäisiin, samaa sukupuolta oleviin nuoriin, luuletko useimpien heistä juovan alkoholia...

- enemmän kuin sinä?
 yhtä paljon?
 vähemmän kuin sinä?

OHJEET ANNOSTEN LASKEMISEKSI

Annoksia

KESKIOLUT (noin 4,5 %) 	- 1 tavallinen 1/3 litran pullo/tölkki (33 cl)	1
	- "six-pack" eli 6 tavallista pulloa/tölkkiä	6
	- "määräkoira" eli 12 tavallista pulloa/tölkkiä	12
KESKIOLUT,SIIDERI tai LONKERO (noin 4,5 %) 	- 1 puolen litran pullo tai tölkki (50 cl)	1,5
	- 2 puolen litran pulloa/tölkkiä (1 litra)	3
	- 4 puolen litran pulloa/tölkkiä (2 litraa)	6
	- 6 puolen litran pulloa/tölkkiä (3 litraa)	9
PUNA-, VALKO- tai KUOHUVIINI (noin 11-12 %) 	- 1 viinilasi (12 cl)	1
	- 1 iso viinilasi (24 cl)	2
	- ½ pulloa (37 cl)	3
	- 1 pullo (75 cl)	6
VÄKEVÄ VIINI, LIKÖÖRI tai JUOMASEKOITUS (noin 15-22 %) 	- 1 pieni lasi (8 cl)	1
	- 1 pieni pullo (35 cl)	5
	- 1 iso pullo (70 cl)	10
VÄKEVÄT JUOMAT (VIINA, VISKI, KONJAKKI yms.) (noin 30-40 %) 	- 1 ravintola-annos (4 cl)	1
	- ½ pulloa (25 cl)	6
	- 1 puolen litran pullo (50 cl)	13
	- 1 iso pullo (70 cl)	18

Jos olet juonut jotain muuta alkoholijuomaa, niin vertaa sen vahvuutta yllä esitettyihin ja arvioi annosmäärä sen perusteella.

Tarkista vielä, että olet vastannut kaikkiin kysymyksiin.

KIITOS OSALLISTUMISESTA TUTKIMUKSEEN!

Onko mielessäsi vielä jotakin tärkeää, jonka haluaisit tuoda tässä yhteydessä esille?

1023473280

Liite 3B

Kysymykset, jotka poikkesivat lomakkeella B lomakkeen A kysymyksistä:

18. Kuinka monta kertaa olet ollut humalassa?

Yksi rasti riville.

	Humalakertoja						40 tai enemmän
	0	1-2	3-5	6-9	10-19	20-39	
a) Elämäsi aikana.....	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
b) Viimeksi kuluneiden 12 kk:n aikana	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
c) Viimeksi kuluneiden 30 päivän aikana	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
	1	2	3	4	5	6	7

53. Kuinka monena päivänä VIIMEKSI KULUNEIDEN 30:N PÄIVÄN aikana joit seuraavia määriä alkoholia (et enempää etkä vähempää) yhtenä päivänä?

Katso annosohjeesta viimeiseltä sivulta, kuinka alkoholiannoksia lasketaan. (Jos aloitit juomaan illalla ja juominen jatkui yli puolen yön, niin aamuyön tunteja ei lasketa eri päiväksi)

Yksi rasti riville.

	Päivien lukumäärä					
	0	1-2	3-4	5-9	10-14	15-30
a) 10 annosta tai enemmän?....	☐	☐	☐	☐	☐	☐
b) 7-9 annosta?.....	☐	☐	☐	☐	☐	☐
c) 5-6 annosta?.....	☐	☐	☐	☐	☐	☐
d) 3-4 annosta?.....	☐	☐	☐	☐	☐	☐
e) 1-2 annosta?.....	☐	☐	☐	☐	☐	☐
	1	2	3	4	5	6